

ЗАРЕЄСТРОВАНО

Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, згідно Розпорядження №284 від 28 лютого 2019 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор
ТДВ "СК "ЕКСПО СТРАХУВАННЯ"

А.Є. Іванців

17 січня 2019 р.

**ПРАВИЛА
ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ МАЙНА
(КРІМ ЗАЛІЗНИЧНОГО, НАЗЕМНОГО, ПОВІТРЯНОГО,
ВОДНОГО ТРАНСПОРТУ (МОРСЬКОГО ВНУТРІШНЬОГО
ТА ІНШИХ ВИДІВ ВОДНОГО ТРАНСПОРТУ),
ВАНТАЖІВ ТА БАГАЖУ (ВАНТАЖОБАГАЖУ))
№ 11
(нова редакція)**

Київ

2018

ЗМІСТ

	Стор.
1. Визначення термінів	3
2. Загальні положення	6
3. Предмет Договору страхування	7
4. Страхові ризики і страхові випадки	8
5. Виключення із страхових випадків і обмеження страхування	11
6. Страхова сума	19
7. Страхові тарифи. Страхові платежі	19
8. Строк та місце дії Договору страхування	20
9. Порядок укладення Договору страхування	20
10. Права та обов'язки Сторін	21
11. Дії Страхувальника у разі настання страхового випадку	23
12. Перелік документів, що підтверджують настання страхового випадку та розмір збитків	24
13. Строк прийняття рішення про виплату страхового відшкодування або про відмову у виплаті страхового відшкодування	25
14. Порядок і умови виплати страхового відшкодування	25
15. Підстави для затримання здійснення виплати страхового відшкодування. Причини відмови у виплаті страхового відшкодування	28
16. Умови припинення і зміни Договору страхування	29
17. Порядок вирішення спорів	30
18. Відповідальність сторін	30
19. Особливі умови	31
Додаток 1. Страхові тарифи.....	32
Додаток 2. Особливі умови добровільного страхування виробничого обладнання від поломок.....	35
Додаток 3. Особливі умови добровільного страхування електронного обладнання.....	46
Додаток 4. Особливі умови добровільного страхування майна у холодильних камерах.....	49
Додаток 5. Особливі умови добровільного страхування будівельно-монтажних робіт.....	52
Додаток 6. Особливі умови добровільного страхування майна із застосуванням додаткових застережень.....	72
Додаток 7. Особливі умови добровільного страхування майна фізичних осіб.....	84
Додаток 8. Особливі умови добровільного страхування цінностей у сейфах, касах, банкоматах, банківських сховищах.....	94
Додаток 9. Особливі умови добровільного страхування культурних цінностей та предметів мистецтва.....	98
Додаток 10. Особливі умови добровільного страхування спеціальної техніки.....	102

1. ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ

1.1. Балансова вартість – первісна вартість Застрахованого майна на дату його постановки на баланс підприємства, зменшена на суму амортизації цього майна на певну дату. Балансова вартість і амортизація визначається за даними бухгалтерського обліку підприємства.

1.1.1. Якщо інше не передбачено умовами Договору, вказана Балансова вартість збільшується на суму ПДВ (податку на додану вартість).

1.1.2. За умовами Договору, розмір Балансової вартості може бути визначено без урахування амортизації, тобто, на дату постановки майна на баланс підприємства.

1.2. Вартість відтворення – визначена на певну дату поточна вартість витрат на створення (придбання) нового майна, яке є ідентичним Застрахованому майну, з вирахуванням Фізичного зносу цього майна на вказану дату.

1.3. Вартість заміщення – визначена на певну дату поточна вартість витрат на створення (придбання) нового майна, подібного до Застрахованого майна, та яке може бути йому рівноцінною заміною, з вирахуванням Фізичного зносу цього майна на вказану дату.

ПРИМІТКИ.

1) Умовами Договору може бути передбачено, що Вартість заміщення або Вартість відтворення визначаються без вирахування Фізичного зносу.

2) Якщо Дійсна вартість Застрахованого майна визначена як **Вартість відтворення** або **Вартість заміщення**, то:

- для рухомого майна в усіх випадках Дійсна вартість визначається як **вартість придбання** майна;

- для нерухомого майна:

як вартість придбання майна – у разі, коли земельна ділянка, на якій розташований об'єкт нерухомості, не знаходиться у власності особи, що є власником Приміщення;

як вартість створення (відбудови) майна – якщо земельна ділянка, на якій розташований об'єкт нерухомості, знаходиться у власності особи, що є власником Приміщення.

1.4. Вигодонабувач – юридична або фізична особа, яка може зазнати збитків внаслідок настання страхового випадку, передбаченого Договором, призначена Страхувальником при укладенні Договору для отримання відповідного страхового відшкодування. Страхувальник має право замінити Вигодонабувача до настання страхового випадку, якщо інше не передбачено Договором.

1.5. Груба необережність – заподіяння шкоди Застрахованому майну внаслідок необережності певної особи за умови, коли вказана особа передбачала можливість настання шкідливих наслідків своєї дії чи бездіяльності, але легковажно розраховувала на їх відвернення або не передбачала можливості настання таких наслідків, хоч повинна була і могла їх передбачити.

1.6. Дійсна вартість Застрахованого майна – погоджений Сторонами Договору розмір грошової оцінки Застрахованого майна, який, згідно з чинним законодавством України та/чи умовами Договору, визначено у якості Дійсної вартості певного Застрахованого майна, зокрема: Вартість відтворення, Вартість заміщення, Ринкова вартість, Балансова вартість, Повна виробнича собівартість.

ПРИМІТКА. Застосування терміну "Дійсна вартість Застрахованого майна" стосовно певних положень Договору означає, що сторони Договору визначили у ньому для конкретних груп Застрахованого майна певний різновид Дійсної вартості, згідно з цими Правилами.

1.7. Договір – договір страхування майна, укладений у відповідності з цими Правилами. Страховик і Страхувальник є Сторонами Договору.

1.8. Дорожньо-транспортна пригода (ДТП) - подія, що сталася під час руху транспортного засобу, внаслідок якої загинули або поранені люди чи завдані матеріальні збитки. В контексті Договору, дорожньо-транспортною пригодою вважається подія, внаслідок якої було пошкоджено (знищено) Застраховане майно.

1.9. Експлуатант - особа, яка, згідно з Договором, може набувати прав і обов'язків Страхувальника, вказаних у Договорі, за умови експлуатації Застрахованого майна на

законних підставах.

1.10. Заставна вартість Застрахованого майна – грошова сума, яка може бути отримана за умови продажу Застрахованого майна, наданого у заставу (іпотеку), протягом строку, що є значно коротшим від періоду, необхідного для продажу цього майна за ціною, яка дорівнює його Ринковій вартості. За Договором, укладеним у відповідності із цими Правилами, Заставна вартість може бути прийнята у якості Страхової суми.

1.11. Застраховане майно – це визначене у Договорі майно, що використовується на законних підставах за Місцем дії Договору і щодо якого Страхувальник (Вигодонабувач) має майновий інтерес.

1.12. Компетентні органи:

- державні органи, до компетенції яких належить ліквідація наслідків Страхових випадків, встановлення причин та обставин їх настання, оцінка наслідків, а також надання офіційних роз'яснень щодо питань, що стосуються обставин настання Страхового випадку.

- юридичні особи, що мають відповідні повноваження, до яких може звертатися Страховик або Страхувальник для вирішення суперечок та інших питань, що впливають із Договору.

Компетентними органами, зокрема, вважаються: органи Національної поліції (надалі - поліція), ДСНС (Державної служби з надзвичайних ситуацій), аварійні служби водопровідних, каналізаційних та теплових мереж, гідрометеослужби, суди та інші органи, які наділені відповідними повноваженнями.

1.13. Конструктивна загибель майна – такий рівень пошкоджень Застрахованого майна внаслідок настання страхового випадку, коли розмір витрат на відновлення вказаного майна до первісного стану, визначений, відповідно до умов Договору і цих Правил, перевищує 80% суми, визначеної, згідно з Договором, у якості Дійсної вартості для цього майна на дату настання страхового випадку. Розмір вказаного відсотку може бути змінено, згідно з умовами певного Договору.

1.14. Ліміт відшкодування - гранична сума, в межах якої здійснюється виплата страхового відшкодування, та яка, за згодою сторін Договору, може встановлюватись по окремому страховому ризику/ випадку та/або для певної категорії/ групи Застрахованого майна.

1.15. Матеріальний збиток – це поточна вартість витрат на відтворення, заміщення або відшкодування вартості Застрахованого майна (у разі його пошкодження, знищення або викрадення внаслідок настання Події) без урахування неoderжаних майбутніх вигод. Розмір Матеріального збитку визначається згідно із розділом 14 цих Правил.

1.16. Місце дії Договору – вказане в Договорі фактичне місце розташування (експлуатації) Застрахованого майна.

1.17. Нерухоме майно - земельні ділянки, а також предмети, розташовані на земельній ділянці і невід'ємно пов'язані з нею, переміщення яких є неможливим без їх знецінення та зміни їх призначення, а саме:

1.17.1. Конструктивні елементи (будівлі та споруди або їх частини) – стіни, стелі, підлоги, міжповерхові перекриття (без оздоблення); невід'ємні інженерні комунікації; балкони, вікна, входні двері. Невід'ємними інженерними комунікаціями вважаються типові системи водо-, газо-, тепlopостачання, каналізації, опалювання, кондиціонування, електрообладнання з фурнітурою (включаючи електропроводку), телефонні мережі та інші з'єднувальні кабелі.

1.17.2. Внутрішнє оздоблення - усі види чистових (кінцевих) внутрішніх штукатурних і малярних робіт, в тому числі декоративні та ліпні роботи; обробка стін і стелі усіма видами дерева, пластику та іншими матеріалами; обклеювання їх шпалерами, покриття підлоги та стелі (у т.ч. паркет, лінолеум тощо), заповнення дверних та віконних прорізів, дверні міжкімнатні конструкції (включаючи скління).

1.17.3. Інженерне обладнання та устаткування (що знаходиться всередині будівлі) - технічне, санітарно-технічне та кухонне обладнання (ванни, умивальники, унітази, змішувачі, газові та електричні плити); каміни, сауни, душові кабінки, парильні, системи очистки води, системи кондиціонування і вентиляції та/або супутникового телебачення, охоронна сигналізація; вбудовані дзеркала, шафи тощо.

1.17.4. Скляні поверхні та елементи, а саме: скляні елементи, які є частиною будови (приміщення) або іншого Застрахованого майна, включаючи внутрішні перегородки зі скла, дзеркала, вітрини, склоподібні матеріали, а саме: облицювання фасадів і стін; покрівлі,

промислові ліхтарі зі скла і подібних матеріалів; вітражі; суцільне скло (вітрини), гнуге скло; шибки дверей і вікон, скляні двері.

1.18. Повна виробнича собівартість – вартість виробництва товарів (виробів), що включає вартість сировини, матеріалів, покупних виробів, робіт і послуг, а також інших витрат виробника до моменту реалізації товарів (виробів), які можуть бути віднесені на собівартість (валові витрати) їх виробництва.

1.19. Подія, що має ознаки страхового випадку (Подія) – це подія, визначення якої відповідає п.п. 4.1.1 – 4.1.10 цих Правил, що фактично настала, та з настанням якої на певних осіб, визначених Договором, згідно з умовами такого Договору і даних Правил, покладено виконання конкретних обов'язків. У подальшому така подія може бути як визнана, так і не визнана у якості Страхового випадку.

1.20. Правила – дані "Правила добровільного страхування майна" ТДВ "СК "ЕКСПО СТРАХУВАННЯ", зареєстровані у встановленому порядку.

1.21. Приміщення – територія будівлі (споруди), де розташоване Застраховане майно, що використовується Страхувальником (Експлуатантом) за прямим призначенням на законних підставах.

1.22. Ринкова вартість Застрахованого майна – вірогідна ціна, за якою може бути продане аналогічне майно (з урахуванням всіх видів зносу) за ринкових умов, що склалися на певну дату.

1.23. Рухоме майно - матеріальні предмети, які можуть бути вільно переміщені у просторі, призначені для особистого використання, здійснення господарської (підприємницької) діяльності та/або для задоволення соціально-культурних (побутових) потреб, зокрема:

1.23.1. Меблі, предмети інтер'єру, а саме: меблі (тверді (корпусні) та інші кімнатні меблі; кухонні, передпокої та коридорів, ванних та туалетних кімнат; м'які меблі; розкладні та дачні), господарський інвентар, предмети інтер'єру, якщо вони не є художньою або антикварною цінністю.

1.23.2. Побутова техніка, електронне обладнання, а саме: холодильники, морозильні камери, посудомийні машини, СВЧ-печі, електрогрилі, кухонні комбайни, пральні, сушильні машини, телевізори, відео- і аудіо техніка, ігрові приставки, персональні комп'ютери, принтери, сканери, джерела безперебійного електроживлення, тощо.

1.23.3. Торгівельне, технологічне, виробниче обладнання та інвентар, а саме: верстати, механізми та пристрої виробничо-технологічного циклу, торгове устаткування, устаткування для енерго-, тепло- або водопостачання, обладнання та інше устаткування (інвентар), що використовується для здійснення господарської діяльності.

1.23.4. Товарні запаси, а саме: товарно-матеріальні цінності завершеного і незавершеного виробництва (сировина, матеріали та напівфабрикати необхідні для діяльності, виробництва кінцевої продукції тощо, готова продукція, товари на складі, у торговому залі тощо).

1.23.5. Інше рухоме майно, вказане у Договорі.

1.24. Сторони – спільне найменування Страховика і Страхувальника у певному Договорі.

1.25. Страхова сума – грошова сума, в межах якої, відповідно до умов Договору, Страховик зобов'язаний здійснити виплату Страхового відшкодування при настанні Страхового випадку.

1.26. Страхове відшкодування - грошова сума, в межах встановленої Договором страхової суми, яку Страховик, відповідно до умов Договору, повинен виплатити Страхувальнику (Вигодонабувачу) у разі настання страхового випадку.

1.27. Страховий випадок – передбачена Договором подія, яка фактично відбулася, і з настанням якої виникає обов'язок Страховика здійснити виплату Страхового відшкодування Страхувальнику, Вигодонабувачу або їх спадкоємцям (правонаступникам).

1.28. Страховий платіж - плата за страхування, яку Страхувальник зобов'язаний внести Страховику згідно з Договором.

1.29. Страховий ризик - певна подія, на випадок якої проводиться страхування і яка має ознаки ймовірності та випадковості настання.

1.30. Страховик - ТДВ "СК "ЕКСПО СТРАХУВАННЯ".

1.31. Страхувальники - юридичні особи та дієздатні фізичні особи, які укладають зі Страховиком договори страхування на підставі цих Правил.

1.32. Третя особа – будь-яка юридична або фізична особа, крім Страховика, Страхувальника, Експлуатанта, Вигодонабувача.

1.33. Фактична загибель майна - такий рівень пошкоджень Застрахованого майна внаслідок настання Страхового випадку, коли, згідно письмового висновку Компетентного органу, зокрема, спеціалізованої експертної організації, це майно визнано непридатним для відновлення.

1.34. Фізичний знос - це зменшення Дійсної вартості Застрахованого майна, зумовлене частковою або повною втратою його первісних технічних та технологічних якостей. Розмір Фізичного зносу визначається у відповідності з чинним законодавством України, або за письмовим погодженням Сторін, зокрема, у відповідності з умовами Договору.

1.35. Франшиза - частина збитків Страхувальника, що не відшкодовується Страховиком згідно з Договором, за яким може встановлюватись Безумовна або Умовна Франшиза.

1.35.1. Безумовна Франшиза – це відсоток від Страхової суми або абсолютна грошова величина, в розмірі якої Страховик звільняється від виплати Страхового відшкодування по кожному та будь-якому збитку, який підлягає відшкодуванню на умовах укладеного Договору. Безумовна Франшиза вираховується при розрахунку відшкодування за кожним та будь-яким страховим випадком.

1.35.2. Умовна Франшиза – це відсоток від Страхової суми або абсолютна грошова величина, в розмірі якої Страховик звільняється від виплати Страхового відшкодування в разі, якщо збитки, завдані внаслідок настання Страхового випадку та що підлягають відшкодуванню на умовах укладеного Договору, не перевищують розміру такої Умовної Франшизи. Якщо ж збитки перевищують цей розмір, то Умовна Франшиза при виплаті Страхового відшкодування не вираховується.

1.35.3. Як правило, у Договорі застосовується Безумовна Франшиза.

2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

2.1. На підставі п.3.11 чинної редакції документа "Характеристика та класифікаційні ознаки видів добровільного страхування", затвердженого Розпорядженням Держфінпослуг №565 від 09.07.2010, умови добровільного страхування майна за цими Правилами також передбачають страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ.

2.2. На підставі Закону України "Про страхування" і даних Правил, а також згідно з чинними Ліцензіями на право здійснення страхової діяльності (в частині страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ, а також страхування майна (крім залізничного, наземного, повітряного, водного транспорту (морського внутрішнього та інших видів водного транспорту), вантажів та багажу (вантажобагажу)), Страховик укладає зі Страхувальниками Договори страхування вказаного майна.

2.3. Окрім даних Правил, страхування певних видів Застрахованого майна (майнових інтересів) здійснюється на підставі зазначених нижче Додатків до цих Правил:

2.3.1. Додаток 2 - Особливі умови добровільного страхування виробничого обладнання від поломок;

2.3.2. Додаток 3 - Особливі умови добровільного страхування електронного обладнання;

2.3.3. Додаток 4 - Особливі умови добровільного страхування майна у холодильних камерах;

2.3.4. Додаток 5 - Особливі умови добровільного страхування будівельно-монтажних робіт;

2.3.5. Додаток 6 - Особливі умови добровільного страхування майна із застосуванням додаткових застережень;

2.3.6. Додаток 7 - Особливі умови добровільного страхування майна фізичних осіб;

2.3.7. Додаток 8 - Особливі умови добровільного страхування цінностей у сейфах, касах, банкоматах, банківських сховищах;

2.3.8. Додаток 9 - Особливі умови добровільного страхування культурних цінностей та предметів мистецтва;

2.3.9. Додаток 10 - Особливі умови добровільного страхування спеціальної техніки.

2.4. Страхувальником може бути будь-яка дієздатна фізична особа або юридична особа, що є власником певного майна, розпоряджається ним за дорученням (довіреністю), або використовує його на інших підставах, що не суперечать чинному законодавству України (за

договором найму, оренди, лізингу тощо) та уклала зі Страховиком Договір страхування вказаного майна.

2.5. Страхувальники мають право при укладанні договорів страхування призначати Вигодонабувачів, а також замінювати їх до настання страхового випадку, якщо інше не передбачено Договором.

2.6. У разі смерті Страхувальника – фізичної особи, який уклав Договір, права і обов'язки Страхувальника переходять до осіб, які одержали у спадщину Застраховане майно. Страховик або будь-хто із спадкоємців вказаного Страхувальника має право ініціювати переукладення Договору.

2.6.1. В інших випадках, права і обов'язки Страхувальника можуть перейти до іншої фізичної особи чи юридичної особи лише за згодою Страховика, якщо інше не передбачено Договором.

2.7. Ці Правила регулюють загальні умови та порядок укладення Договору. За згодою сторін Договору, до нього можуть бути включені додаткові умови, що не суперечать законодавству України.

3. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

3.1. Предметом Договору є майнові інтереси, що не суперечать закону та пов'язані з володінням, користуванням і розпорядженням майном, зазначеним у Правилах та договорі страхування (іншим, ніж залізничний, наземний, повітряний, водний транспорт (морський внутрішній та інші види водного транспорту), вантаж та багаж (вантажобагаж), сільськогосподарська продукція).

3.2. Даний вид страхування передбачає обов'язок Страховика за встановлену Договором страхування плату (страховий внесок, страховий платіж, страхову премію) здійснити виплату Страхового відшкодування, відповідно до умов Договору страхування шляхом відшкодування Страхувальнику або іншій особі, визначеній Страхувальником у Договорі страхування (Вигодонабувачу), збитку, понесеного ними у зв'язку з пошкодженням, знищенням (загибеллю), втратою Застрахованого майна.

3.3. Згідно з цими Правилами, **Застрахованим майном** може бути Нерухоме та/або Рухоме майно, що належить Страхувальнику на праві власності, або яким він розпоряджається або користується за договором найму, оренди, лізингу, прокату, комісії, зберігання, застави, прийняте для переробки, ремонту, транспортування тощо.

3.4. Якщо інше не передбачено Договором, Рухоме майно може бути застрахованим виключно за адресою, зазначеною у такому Договорі.

3.5. Якщо інше не передбачено Договором, Застрахованим майном не можуть бути:

3.5.1. готівкові гроші в українській та іноземній валютах, а також апарати (касові і торгові апарати, банкомати тощо), у яких знаходиться вказана готівка;

3.5.2. акції, облігації та інші цінні папери;

3.5.3. рукописи, плани, креслення та інші документи, бухгалтерські і ділові книги;

3.5.4. моделі, макети, зразки, форми та інші об'єкти інтелектуальної власності;

3.5.5. тимчасові споруди, намети та інші підсобні приміщення, що споруджені для проміжних цілей;

3.5.6. дорогоцінні метали, дорогоцінне і напівкоштовне каміння, а також вироби, що їх містять;

3.5.7. технічні носії носії інформації комп'ютерних та аналогічних систем, зокрема, магнітні плівки та касети, магнітні і лазерні диски, блоки пам'яті тощо;

3.5.8. марки, монети, грошові знаки і бони, малюнки, картини, скульптури та інші колекції або твори мистецтва;

3.5.9. вибухові речовини;

3.5.10. транспортні засоби, пересувні будівельні, сільськогосподарські або інші машини.

3.5.11. зовнішні скляні частини конструктивних елементів Приміщень (скляні стіни, вітрини тощо) площею понад 2 кв.м., а також розташовані на відкритому просторі (ззовні будівель і споруд) рекламні установки, лайтбокси, плакатні щити, захисні козирки або навіси вітрин тощо.

4. СТРАХОВІ РИЗИКИ І СТРАХОВІ ВИПАДКИ

4.1. В рамках цього Договору можуть бути застраховані наступні ризики:

4.1.1. Вогневі ризики.

4.1.1.1. **Пожежа** - вогонь, який виник поза місцем, спеціально призначеним для його розведення та підтримання або залишив таке місце і здатен розповсюджуватися самостійно, зокрема, у формі тління. До цього ризику також відноситься задимлення внаслідок пожежі (тління), а також збитки, отримані в результаті застосування засобів пожежогасіння, які вживаються з метою запобігання подальшого розповсюдження вогню.

1) Під "задимленням внаслідок пожежі" мається на увазі пошкодження Застрахованого майна продуктами горіння або тління (в т.ч. задимлення, що її супроводжує, включаючи виділення сажі і корозійного газу), незалежно від місця виникнення пожежі.

2) Під "виділенням сажі" слід розуміти виділення сажі в результаті пожежі або тління. При цьому, раптове несподіване виділення сажі з печей, що використовуються для обігріву приміщень, а також димоходів або систем осушення будинку страховим випадком не вважається.

3) Під "корозійним газом" слід розуміти виділення газу, здатного завдати шкоди якостям Застрахованого майна, що виник внаслідок раптового і несподіваного нагрівання полімерних матеріалів.

4.1.1.2. **Удар блискавки** - це атмосферне явище, що виникає внаслідок електричних розрядів між хмарами та землею та наслідком якого є пошкодження або знищення Застрахованого майна внаслідок безпосереднього впливу на нього термічної і електродинамічної дії блискавки.

4.1.1.3. **Вибух** – це стрімкий процес звільнення великої кількості енергії в обмеженому об'ємі за короткий проміжок часу, заснований на властивості газів до розширення, який настав під час експлуатації газопроводів, котлів та інших ємностей чи механізмів, призначених для зберігання, транспортування або переробки (використання) газу, що споживається в побутових або промислових цілях, або вибухових речовин (крім вибуху, що виник у результаті умисних протиправних дій третіх осіб).

4.1.1.4. **Падіння літального апарату (який знаходився у польоті), його частин або вантажу (предметів), що знаходились у цьому апараті, а також впливу повітряної ударної хвилі, що утворюється при падінні ("Падіння літального апарату").**

ПРИМІТКИ.

1) Літальний апарат – це апарат, що керується або повинен керуватись людьми.

2) До цього ризику не відноситься падіння літальних апаратів, що керуються за допомогою радіозв'язку чи будь-яким іншим подібним способом, якщо інше не передбачено Договором страхування.

4.1.2. **Стихійні явища** – це пошкодження (знищення) чи втрата Застрахованого майна внаслідок таких стихійних явищ, як: виверження вулкана, повінь, паводок, сильний вітер, вихор, град, сильний дощ (злива); землетрус, зсув ґрунту, сель, гірський обвал (схід снігових лавин); осідання ґрунту; затоплення ґрунтовими водами; тиск снігового покриву; надзвичайні для даної місцевості морози та сильні снігопади; ожеледь.

4.1.2.1. **Виверження вулкана** - процес появи на поверхні планети розпечених або гарячих твердих, рідких та газоподібних вулканічних продуктів. Може проявлятися серією вибухів, що супроводжуються виливанням лави, або тільки у вигляді виливання лави, або газовим вибухом з викидом пластичних і твердих речовин.

4.1.2.2. **Повінь** - це тривале і значне збільшення водності ріки, озера, водосховища, що виникає, коли вода виходить за межі звичайних берегів (русла ріки), затоплює заплави. При цьому, страховим випадком вважаються збитки, викликані перевищенням рівня води внаслідок повені понад звичайний середній багаторічний рівень, зафіксований органами гідрометеорологічної служби.

4.1.2.3. **Паводок** - інтенсивний, порівняно короткочасний підйом рівня води, що формується дощами і зливами, таненням снігу або льоду при зимовій відлизі. При цьому, страховим випадком вважаються збитки, викликані перевищенням рівня води у річці (водоймищі) внаслідок паводку понад звичайний середній багаторічний рівень, зафіксований органами гідрометеорологічної служби.

4.1.2.4. **Сильний вітер** – вітер, швидкість якого перевищує 17,2 м/с, або 62 км/год, що відповідає 8 (восьми) балам за шкалою Бофорта.

4.1.2.5. **Вихор (смерч)** - маса повітря, охоплена обертливим рухом навколо деякої осі, яка може бути горизонтальною або вертикальною.

4.1.2.6. **Град** – це атмосферні опади у вигляді твердих крижаних утворень діаметром понад 20 мм.

4.1.2.7. **Сильний дощ (злива)** - інтенсивне випадання дощу кількістю більше 30 мм за годину протягом строку, що становить не менше однієї години, яке може супроводжуватись ударами блискавки чи градом.

4.1.2.8. **Землетрус** - пружні коливання у земній корі або у верхній частині мантії, що викликають коливання земної поверхні, деформацію в земній корі, та сила якого перевищує 5 (п'ять) балів за шкалою Ріхтера.

4.1.2.9. **Зсув ґрунту** - переміщення землі по схилу вниз під впливом ваги скупчення каменів або землі.

4.1.2.10. **Сель** – це тимчасовий потік, що раптово формується у руслах гірських рік, характеризується різким підняттям рівня і високим (10-75%) вмістом твердих матеріалів (продуктами руйнування гірських порід).

4.1.2.11. **Осідання ґрунту** - обумовлене природними причинами просідання поверхні землі над природними порожнинами.

4.1.2.12. **Затоплення ґрунтовими водами** - вихід ґрунтових вод на поверхню землі, що викликано її надмірним зволоженням.

4.1.2.13. **Тиск снігового покриву** – це тиск шару снігу, що утворився на поверхні Застрахованого майна з природних причин, тобто суто внаслідок випадання снігу у вигляді опадів, та за умови, що очищення від снігу було неможливо здійснити з об'єктивних причин.

4.1.2.14. **Гірський обвал, схід снігових лавин** – це швидке пересування донизу по схилу мас гязі, каменів, землі або снігу в результаті дії сил земного тяжіння.

4.1.2.15. **Надзвичайні для даної місцевості морози** - падіння температури повітря у Місці дії Договору до рівня, не характерного для даної місцевості, значення якого є значно нижчим за нижню межу діапазону температур, у якому дозволена експлуатація Застрахованого майна.

4.1.2.16. **Ожеледь** - шар міцного льоду, що утворюється на поверхні землі та предметах при намерзанні переохолоджених капель дощу чи туману.

4.1.2.17. За умовами конкретного Договору, може бути передбачено страхування на випадок настання інших стихійних явищ, крім зазначених у п.п.4.1.2.1 – 4.1.2.16 цих Правил.

4.1.3. Аварія (пошкодження водою) – це пошкодження/ знищення Застрахованого майна внаслідок аварії водопровідної, каналізаційної, опалювальної системи, а також систем кондиціонування та пожежогасіння, надалі - **Систем** (у тому числі внаслідок проникнення води із сусідніх приміщень, що не використовуються Страхувальником), що сталось внаслідок не передбаченого регламентом роботи Систем та/або технічною документацією відхилення у процесі експлуатації Систем, при якому контроль за його протіканням, а також управління ним стає неможливим, а розвиток неконтрольованих процесів створює фактори, які завдають шкоди Застрахованому майну.

4.1.3.1. Під Системами слід розуміти:

а) відповідні стаціонарні системи трубопроводів;

б) устаткування, безпосередньо з'єднане із зазначеними системами трубопроводів.

ПРИМІТКА. До пристроїв і устаткування автоматичної системи пожежогасіння відносяться теплові замки зі зрошувачами, резервуари для води, розподільчі пристрої, вентилі, пожежна сигналізація, насоси, інші пристрої, а також труби, що відносяться виключно до автоматичної системи пожежогасіння.

4.1.3.2. Якщо це спеціально передбачено Договором, до пошкодження Застрахованого майна внаслідок аварії може прирівнюватися пошкодження цього майна олійними рідинами, порошком та іншими наповнювачами, що містяться у Системах.

4.1.4. ПДТО (протиправні дії третіх осіб) – це знищення (пошкодження) Застрахованого майна внаслідок протиправних дій третіх осіб, зокрема, підпалу.

4.1.5. Викрадення – протиправне заволодіння Застрахованим майном шляхом здійснення

крадіжки зі зломом, грабежу, розбою.

4.1.5.1. Крадіжка зі зломом – це таємне викрадення Застрахованого майна, поєднане з проникненням у Приміщення.

4.1.5.2. Грабіж - відкрите викрадення Застрахованого майна, що сталося за умови безпосереднього застосування сили, загрози застосування сили щодо осіб, які знаходяться в будівлі, або використання їх безпорадності з метою заволодіння Застрахованим майном.

4.1.5.3. Розбій – це напад з метою заволодіння Застрахованим майном, поєднаний із насильством, небезпечним для життя чи здоров'я особи, яка зазнала нападу, або з погрозою застосування такого насильства.

4.1.5.4. Договором можуть бути передбачено страхування інших протиправних дій третіх осіб (ПДТО), за умов, спеціально визначених Договором;

4.1.6. Механічне пошкодження - пошкодження або загибель Застрахованого майна в результаті наїзду на нього транспортних засобів, навалу суден, проведення капітального ремонту чи перебудови (перепланування, переобладнання) сусідніх приміщень, що не належать Страхувальнику, падіння стовпів (освітлювальних опор тощо), дерев, будівельних кранів, спеціальних машин і механізмів, випадкового падіння інших предметів.

ПРИМІТКА. При цьому, не підлягає відшкодуванню збиток, що кваліфікується за цими Правилами як страховий випадок за ризиком ПДТО.

4.1.7. Звуковий удар - втрата або пошкодження Застрахованого майна в результаті впливу ударної хвилі, викликаної літаючим апаратом при переході звукового бар'єру швидкості та/ або дії вихрового сліду від турбін літака.

4.1.8. Електричні ризики - відмова, поломка, вихід з ладу (пошкодження або знищення) застрахованого обладнання (його частин) внаслідок раптового та непередбачуваного впливу наступних факторів:

- короткого замикання, перевантаження в електромережі, падіння напруги та інших електричних впливів;
- раптового та непередбачуваного виходу з ладу вимірювальних приладів, контрольних систем та систем безпеки.

4.1.9. Бій скла – пошкодження (знищення) шибок, вітрин, дзеркал і аналогічних виробів зі скла, надалі – Скло, що входять до складу застрахованих конструктивних елементів та/ або внутрішнього оздоблення певних Приміщень, визначених умовами Договору, внаслідок їх випадкового розбиття (бою).

4.1.10. Ризики зовнішнього впливу, що не підпадають під виключення та обмеження страхування. Такими ризиками, якщо інше не передбачено Договором, слід розуміти втрату або пошкодження Застрахованого майна в результаті прямого непередбачуваного впливу на нього будь-якого шкідливого зовнішнього фізичного фактору, що не підпадає під виключення та обмеження страхування, відповідно до цих Правил та/ або Договору.

4.2. Страховим випадком є фактичне настання подій, вказаних у п.4.1 цих Правил та обраних для включення у певний Договір для визначених у такому Договорі груп Застрахованого майна, якщо:

4.2.1. Ці Події настали протягом строку дії Договору і мають прямий безпосередній причинно-наслідковий зв'язок зі збитками, заподіяними внаслідок пошкодження (знищення, втрати) Застрахованого майна.

4.2.2. Ці Події та збитки підтверджені документально, згідно з умовами Договору.

4.3. Якщо інше не передбачено умовами цих Правил або Договору, усі окремі збитки Страхувальника, що зумовлені або причиною настання яких є одна й та сама Подія (причина), кваліфікована як страховий випадок, вважаються одним страховим випадком. При цьому, тривалість Події, що може бути визнана одним страховим випадком, обмежується наступним чином (якщо інше не передбачено Правилами, Додатками 2 – 10 до цих Правил або умовами Договору):

4.3.1. 72 (сімдесят дві) послідовні години - для ризиків "Стихійні явища", "Протиправні дії третіх осіб";

4.3.2. 72 (сімдесят дві) послідовні години - щодо будь-яких збитків внаслідок дії двох або більше подій, що зазначені у п.п. 4.3.1 цих Правил;

4.3.3. 168 (сто шістдесят вісім) послідовних годин - для інших ризиків.

4.3.4. Будь-яка Подія, тривалість якої перевищує зазначений вище період, поділяється Страховиком на два чи більше страхових випадки з урахуванням таких вимог:

- період першого страхового випадку починається у день і час початку вказаної Події;
- жодний з періодів, з яких складається тривалість (строк) Події, не накладається на інший; такі періоди не перетинаються між собою у часі, та жодний з цих періодів не починається раніше дати та часу настання Події.

4.4. Договір може передбачати відшкодування наступних Додаткових витрат, пов'язаних із настанням страхового випадку:

4.4.1. Витрат на переміщення та захист.

При цьому, відшкодовуються необхідні та доцільні витрати, пов'язані з необхідністю переміщення та захисту непошкодженого Застрахованого майна з метою безперешкодного відновлення, ремонту Застрахованого майна, пошкодженого в результаті страхового випадку та (або) встановлення, розміщення нового майна, придбаного замість втраченого або пошкодженого в результаті страхового випадку Застрахованого майна. При цьому, до витрат на переміщення та захист також відносяться витрати на демонтаж та повторний монтаж машинного обладнання, дроблення, знищення або відновлення елементів будівлі або розширення проходів.

4.4.2. Витрат на розчищення та злам.

При цьому, відшкодовуються необхідні та доцільні витрати на розчищення місця збитку (місця настання страхового випадку), включаючи демонтаж частин Застрахованого майна, вивезення сміття, що утворилось в результаті настання страхового випадку та інших залишків на найближче звалище та їх знищення або спалення. Якщо місце збитку виходить за межі території страхування, то, якщо інше не передбачено Договором, відшкодовуються лише ті витрати на розчищення, що виконані на території страхування.

4.4.3. Інших витрат, пов'язаних із заходами щодо зменшенню збитку, що виник внаслідок страхового випадку.

4.5. Максимальний розмір витрат, вказаних у п.4.4 цих Правил, становить 10 (десять) відсотків від суми відповідного збитку, якщо інший розмір не передбачено умовами конкретного Договору.

5. ВИКЛЮЧЕННЯ ІЗ СТРАХОВИХ ВИПАДКІВ І ОБМЕЖЕННЯ СТРАХУВАННЯ

5.1. Якщо інше не передбачено Договором, не підлягають страхуванню ризики, пов'язані з дією таких обставин:

5.1.1. Ворожими діями іноземного загарбника, воєнними діями чи операціями (незалежно від того, чи було офіційно оголошено війну), громадянською війною, бунтом, страйком, громадськими заворушеннями, повстанням, революцією, вторгненням, протизаконними діями або бездіяльністю військової або цивільної влади, а також будь-якими прямими чи побічними наслідками будь-яких із вищезазначених подій; дією мін, бомб або інших покинутих знарядь війни;

5.1.2. Відчуженням майна в результаті конфіскації або реквізиції будь-яким законно сформованим органом влади; знищенням або пошкодженням майна за розпорядженням військової або цивільної влади.

5.1.3. Терористичним актом.

Під терористичним актом мається на увазі застосування зброї, вчинення вибуху, підпалу чи інших дій, які створюють небезпеку для життя чи здоров'я людини або завдають значної майнової шкоди чи інших тяжких наслідків, якщо такі дії були вчинені з метою порушення громадської безпеки, залякування населення, провокації воєнного конфлікту, міжнародного ускладнення, або з метою впливу на прийняття рішень чи вчинення або не вчинення дій органами державної влади чи органами місцевого самоврядування, службовими особами цих органів, об'єднаннями громадян, юридичними особами, або привернення уваги громадськості до певних політичних, релігійних чи інших поглядів терориста. Це виключення також поширюється на збиток, пошкодження, витрати будь-якого походження, що викликані або відбулися в зв'язку із взяттям під контроль, запобіганням, стримуванням або будь-якою іншою дією, пов'язаною з терористичним актом.

5.1.4. Дією ядерної енергії, радіації та радіоактивного забруднення: прямим або непрямим впливом ядерної енергії у будь-якій формі – атомного вибуху, радіації або радіоактивного зараження, пов'язаних із будь-яким застосуванням атомної енергії, використанням радіоактивних матеріалів та будь-якого процесу поділу ядра (розщеплення ядра);

При цьому, не відшкодовуються збитки від пошкодження та/або знищення майна, безпосередньо або опосередковано спричинені, заподіяні або збільшені внаслідок:

- дії іонізуючого випромінювання або забруднення від радіоактивності будь-якого ядерного палива, або відходів, або згоряння ядерного палива;

- дії радіоактивних, токсичних, вибухових або інших небезпечних або забруднюючих властивостей будь-якого ядерного реактора або інших ядерних агрегатів або їх ядерних компонентів;

- дії будь-якої військової зброї, де використовується атомне або ядерне розщеплення та/або синтез або інші подібні реакції або радіоактивні сили або матеріали.

5.1.5. IT – ризиками, тобто руйнуванням, пошкодженням, знищенням або спотворенням інформації, кодів, програм або програмного забезпечення, а також будь-якими збоями у роботі комп'ютерного обладнання, програмного забезпечення або вбудованих мікросхем, якщо це не є результатом фізичного пошкодження Застрахованого майна внаслідок подій, визначених у конкретному Договорі у якості страхових ризиків.

5.1.6. Вогнем, що виник внаслідок тління, підземним вогнем (вогонь вулканічного походження або пожежа на вугільній шахті чи на нафтовій свердловині), процесами ферментації, включаючи природну ферментацію речовин, а також промислової ферментації, що застосовується у ряді виробничих процесів.

5.1.7. Підземним вибухом; неврахуванням сейсмо-геологічних умов місцевості, де розташована Застрахована будівля, при проектуванні, будівництві та експлуатації Застрахованих будинків і споруд належним чином;

5.1.8. Ерозією берегової лінії (морської, річної, озерної).

5.1.9. Неготовністю до експлуатації будівель, споруд і майна, що знаходиться в них, включаючи необхідність проведення підготовчих робіт, будівельно-монтажних робіт, капітального ремонту будівель і споруд, використання та установки машин та устаткування при проведенні цих робіт тощо.

5.1.10. Гниттям, зносом, корозією, окислюванням, бродінням або іншими природними властивостями (процесами), що притаманні Застрахованому майну, а також пошкодженням цього майна гризунами, комахами, цвіллю, грибок.

5.1.11. Обробкою Застрахованого майна вогнем, теплом, вибухом або іншим термічним впливом на майно з метою його переробки (сушіння, варіння, гарячої обробки або плавлення металів тощо), а також пошкодженням (знищенням) майна, за допомогою якого або в якому вогонь або тепло спеціально створюються і яке спеціально призначене для його розведення, підтримки, поширення, передачі.

5.1.12. Продажем Застрахованого майна або його передачею у повне господарське відання або оперативне управління третій особі, якщо інше не погоджено зі Страховиком у письмовій формі.

5.1.13. Гідравлічним вибухом (ударом), тобто розривом ємностей (резервуару) внаслідок тиску рідини, зокрема, внаслідок дефекту матеріалу (конструкції).

5.1.14. Розривом турбін, маховиків або інших подібних агрегатів під дією відцентрової сили.

5.1.15. Затопленням Приміщень внаслідок дії опадів, викликаній недостатньою пропускною здатністю каналізаційних (внутрішніх і зовнішніх) трубопроводних систем.

5.1.16. Скоєнням ДТП за участю транспортних засобів, що експлуатуються Страхувальником чи Вигодонабувачем (його працівниками – під час виконання службових обов'язків).

5.1.17. Обвалом, руйнуванням, пошкодженням застрахованих Приміщень, будівель і споруд (в т.ч. Застрахованого майна, що знаходиться в них) через їхню старість, ветхість, фізичний знос, часткове руйнування або пошкодження внаслідок тривалої експлуатації, помилки в проектуванні, неспроможності Страхувальника підтримувати Застраховане майно в належному стані.

5.1.18. Пожежею, вибухом або пошкодженням водою (та/або іншою рідиною) з Систем, якщо ці Події відбулись в результаті крадіжки зі зломом (спроби її здійснення), грабежу,

розбою, і, при цьому, за цим Договором не був застрахований ризик ПДТО.

5.1.19. Дією вакууму або розрідженого газу в резервуарі.

5.2. Якщо інше не передбачено Договором, не підлягають страхуванню ризики, пов'язані з наявністю таких обставин:

5.2.1. Проведення будь-яких робіт по демонтажу, зносу або руйнуванню будівель, будівництву фундаменту для нової будівлі, інших ремонтних робіт, осадки засипаного ґрунту.

5.2.2. Проведення вибухових та земляних робіт (виїмки ґрунту з котлованів або кар'єрів, засипки пустот або проведенням земленасипних робіт), видобутку (розробки) родовищ твердих, рідких або газоподібних корисних копалин.

5.2.3. Виготовлення, виробництво, зберігання, поставка, застосування Страхувальником або з відома Страхувальника вибухових речовин (динаміт, тротил тощо), феєрверків, боєприпасів та інших хімічних сполук або суміші речовин, здатних до швидкої екзотермічної реакції тощо.

5.2.4. Розміщення Застрахованого майна на відкритому просторі.

5.2.5. Механічна поломка Застрахованого майна.

5.3. Страхувальник не відшкодовує збиток, заподіяний Застрахованому майну внаслідок:

5.3.1. Навмисних дій осіб, які працюють у Страхувальника, (Експлуатантів, осіб, що проживають разом зі Страхувальником) за винятком випадків, коли здійснення і підготування ними крадіжки зі зломом проводилися в той час, коли доступ у Приміщення для цих осіб був закритий.

5.3.2. Грубої необережності Страхувальника (Експлуатанта, Вигодонабувача), їх працівників (представників), осіб, що проживають спільно зі Страхувальником в одному Приміщенні (якщо Страхувальник є фізичною особою), та які знайшли прояв, зокрема, в умисному порушенні цими особами встановлених законом або іншими нормативними актами правил та норм пожежної безпеки, норм по безпечному проведенню робіт, будівельних норм та правил, умов, правил та інструкцій, що регламентують експлуатацію, зберігання та утримання майна, в т.ч. електро-, газових приладів, опалювального обладнання, вогнебезпечних або вибухових речовин та предметів, а також використання Застрахованого майна з іншою метою, ніж та, для якої воно призначено тощо.

5.3.3. Вчинення Страхувальником або Вигодонабувачем (їх працівниками, представниками) будь-яких дій в стані алкогольного, наркотичного або токсичного сп'яніння.

5.3.4. Невжиття Страхувальником належних і можливих заходів щодо рятування Застрахованого майна (мінімізації збитків) під час знаходження Застрахованого майна на території, офіційно визнаній зоною стихійного лиха.

5.3.5. Події, не визначеної як страховий випадок у Договорі, та/або яка мала місце до початку дії Договору чи після його закінчення.

5.3.6. Події, пов'язаної з настанням непрямих збитків або відповідальності (зобов'язань) Страхувальника, внаслідок прострочення виконання, порушень строків, відміни господарських договорів, заподіяння шкоди життю, здоров'ю та/або майну третіх осіб, моральної шкоди або шкоди навколишньому природному середовищу; настанням збитків внаслідок перерви у господарській діяльності Страхувальника, пов'язаних із загибеллю або пошкодженням Застрахованого майна.

5.3.7. Стихійного явища, настання якого не підтверджено довідкою установи Гідрометцентру України.

5.4. В частині окремих ризиків, вказаних у Розділі 4 цих Правил, діють нижчезазначені обмеження і виключення.

5.4.1. Щодо ризику "Пожежа".

5.4.1.1. Збиток за ризиком "Пожежа" не включає збитки, заподіяні внаслідок:

- обпалення або пропалювання вугіллям, що горить, випало з камінів, печей тощо, сигаретами або сигарами, паяльною лампою і тому подібними предметами, або обпалення, викликаного раптовим виходом вогню з місця, спеціально для нього відведеного, окрім випадків виникнення пожежі;

- впливу на електроустаткування та прилади електричного струму, з виникненням полум'я або без нього, якщо цей вплив не виявився причиною виникнення подальшої пожежі;

- будь-якої пожежі, що виникла внаслідок землетрусу, підземного вогню або вулканічного виверження, за винятком тих випадків, коли страхування від цих ризиків передбачено Договором;
- мимовільного самозаймання або нагрівання;
- підпалу;
- природних властивостей майна, спонтанної ферментації або нагрівання;
- використання, зберігання або розміщення Страхувальником (Експлуатантом) у Приміщенні або безпосередньо біля Приміщення речовин та предметів, що є вибухо- або вогненебезпечними чи легкозаймистими, якщо це здійснювалось із порушенням діючих в Україні Правил пожежної безпеки та/ або якщо вказані речовини та предмети не є невід'ємною частиною інженерних комунікацій або регламентованого виробничого процесу.
- раптового несподіваного виділення сажі з печей, що використовуються для обігріву Приміщень, а також димоходів або систем осушення будинку.
- порушення ізоляції електричного устаткування, короткого замикання, замикання в обмотці, замикання на корпус або на землю, іскріння, виходу з ладу вимірювальних, регулюючих приладів і приладів, що забезпечують безпеку, якщо це не викликало та не призвело до пожежі.

5.4.2. Щодо ризику "Удар блискавки".

5.4.2.1. Не вважається застрахованим і не підлягає відшкодуванню заподіяння шкоди:

а) електричним пристроям, що сталося внаслідок:

- дії електричного струму (перенапруження) або теплової дії через надмірне навантаження або атмосферні умови, таких як статична електрика, індукція через атмосферний розряд і інші аналогічні явища;
- передачі електромагнітного імпульсу внаслідок удару блискавки;

б) захисним запобіжникам будь-якого роду, захисним вимикачам, грозовим розрядникам, громовідводам і іншому аналогічному устаткуванню в ході їх звичайної експлуатації.

5.4.3. Щодо ризику "Вибух".

5.4.3.1. Пошкодження або знищення Застрахованого майна внаслідок вибуху резервуара має місце, коли стінки цього резервуару стають розірваними у такій мірі, що стає можливим вирівнювання різниці тиску всередині та ззовні резервуару.

5.4.3.2. Не відшкодовується збиток, заподіяний:

- в результаті вибуху, виконаного в рамках дозволеної діяльності Страхувальника або третіх осіб;
- в результаті вибухів у камерах згоряння механізмів із двигунами внутрішнього згоряння або аналогічних ним машинам та агрегатам;
- електричним комутаційним пристроям через тиск газу всередині них;
- в результаті вибухів, які є звичайними складовими виробничого процесу;
- в результаті зменшення тиску всередині резервуару (імплзії);
- самим резервуарам в результаті вибуху, викликаного зносом, надмірною іржею, накипом, осіданнями і відкладеннями на їх стінках.

5.4.3.3. Не підлягають відшкодуванню збитки внаслідок вибуху, пов'язаного із землетрусом, виверженням вулкана або сильним вітром, за винятком тих випадків, коли страхування від цих ризиків передбачено Договором.

5.4.4. Щодо ризиків "Повінь", "Паводок".

5.4.4.1. Ризики "Паводок та "Повінь" не включають вірогідне заподіяння збитків Застрахованому майну в результаті:

- паводку або повені, що закономірно настають у певні періоди часу (внаслідок рельєфу місцевості, клімату, сезонних коливань води і т.п.) і, при цьому, не перевищується середній багаторічний рівень води у річці (водоймищі). Вважається, що вихід води з берегів закономірно настає у певні періоди часу, якщо така подія відбувалася в середньому частіше, ніж один раз в три роки протягом останніх десяти років (за станом на дату початку дії Договору);
- дії вітрів, що наганяють воду з моря і викликають підвищення рівня води за рахунок затримки в гирлі води, що проноситься річкою (штормовий прилив);
- зміни конфігурації земної поверхні, дії ядерної енергії, розриву водопровідних труб або

резервуарів;

- зміни рівня ґрунтових вод;

- недостатньої пропускної здатності каналізаційних (внутрішніх і зовнішніх) систем, якщо тільки це не викликано повинню (паводком);

- цвілі (гнилизни, грибка), що з'явилася в результаті вологості.

5.4.5. Щодо ризиків "Сильний вітер" та "Вихор (смерч)".

5.4.5.1. Наслідками дії сильного вітру чи вихору (смерчу) не вважаються:

- проникнення в приміщення дощу, снігу, граду або бруду через незакриті вікна, двері, інші отвори в будівлі, якщо такі отвори не виникли в результаті урагану, вихору, через пошкодження або знищення вітрин, вітражів, скляних стін, віконного та дверного скла розміром більше 2,0 кв.м. кожне (якщо скляні елементи більшої площі не застраховані на спеціальних умовах), а також віконних та дверних рам або інших обрамлень, у які вставлено скло;

- пошкодження або загибель закріплених на зовнішній стороні застрахованої будівлі (приміщення) предметів, таких як, антени, відкриті електропроводи, водостоки, світлові рекламні установки, плакатні щити або навіси вітрин тощо, якщо вони не застраховані на спеціальних умовах;

- затоплення, викликаного недостатньою пропускною здатністю каналізаційних (внутрішніх і зовнішніх) систем.

5.4.5.2. Швидкість вітру повинна бути підтверджена довідкою органів гідрометеорологічної служби. Якщо така довідка не може бути надана з незалежних від Страхувальника причин, то вважається, що вітер дув з достатньою швидкістю, якщо Страхувальник доведе наявність хоч би однієї з нижченаведених умов:

а) рух повітряних мас у Місці дії Договору став причиною загибелі або пошкодження будівель, що знаходилися в не аварійному стані, або іншого майна, здатного, аналогічно будівлям, витримувати відповідну силу вітру;

б) загибель або пошкодження застрахованої будівлі (споруди, іншого сховища), що знаходилася в не аварійному стані, могли відбутися тільки в результаті руху повітряних мас з відповідною швидкістю.

ПРИМІТКА. Збитки, заподіяні сильним вітром або вихором (смерчем), що тривали безперервно або з перервами протягом 72 (сімдесяти двох) послідовних годин, розглядаються як один страховий випадок.

5.4.6. Щодо ризику "Град".

5.4.6.1. Збитки, заподіяні градом, що триває безперервно або з перервами протягом 24 (двадцяти чотирьох) послідовних годин, розглядаються як один страховий випадок.

5.4.7. Спільне застереження щодо ризиків "Сильний вітер", "Вихор (смерч)", "Град" чи "Сильний дощ (злива)".

5.4.7.1. Наслідками дії сильного вітру, вихору (смерчу), граду чи сильного дощу (зливи) не вважається збиток, заподіяний:

- внаслідок опадів, повітряних мас або потоків бруду, які проникли через незачинені вікна, двері, невідремонтовану покрівлю або інші отвори у Приміщеннях, за винятком тих випадків, коли такі отвори з'явилися в результаті названих стихійних явищ;

- майну, розташованому на зовнішній стороні будівлі (будови, спорудження), наприклад, вивіскам, освітлювальним стовпам, ліхтарям, антенам, водостокам, зовнішній електропроводці, включаючи стовпи та щогли, а також огорожам, якщо вони не застраховані за певним Договором на умовах сплати додаткового страхового платежу.

5.4.8. Щодо ризику "Землетрус".

5.4.8.1. Збитки від землетрусу підлягають відшкодуванню лише в тому випадку, якщо Страхувальник доведе, що при проектуванні, будівництві і експлуатації застрахованих будівель і споруд належним чином враховувалися сейсмічні умови місцевості, в якій розташовані ці будівлі і споруди.

5.4.9. Щодо ризику "Осідання ґрунту".

5.4.9.1. При настанні осідання ґрунту не відшкодовуються збитки, що виникли в результаті:

- промерзання і відтавання ґрунту;

- динамічного силового впливу на ґрунт (вібрації);

- пересихання або дренажування (осушення) ґрунту;
- різного роду будівельних робіт, зокрема, виїмки ґрунту або прокладки підземних комунікацій, зносу, капітального ремонту або реконструкції будівель;
- проведення вибухових робіт, розробки і видобутку корисних копалин;
- прибережної або річкової ерозії ґрунтів;
- нормальної просадки нових будівель;
- дії ґрунтових вод.

5.4.10. Щодо ризику "Затоплення ґрунтовими водами".

5.4.10.1. При настанні затоплення ґрунтовими водами не відшкодовуються збитки, що виникли в результаті:

- проведення підривних робіт, виїмки ґрунту з котлованів або кар'єрів, засипанням порожнеч або проведенням земленасипних робіт;
- аварій водопровідної, каналізаційної або опалювальної системи, а також системи пожежогасіння.

5.4.11. Щодо ризику "Тиск снігового покриву".

5.4.11.1. При заподіянні шкоди внаслідок тиску снігового покриву, не відшкодовуються збитки, що настали в результаті:

- дії шару снігу, що був сформований людиною;
- впливу води, що утворилась внаслідок танення снігу чи його падіння з інших будівель чи елементів будівель.

5.4.12. Щодо ризику "Гірський обвал, схід снігових лавин".

5.4.12.1. При настанні гірського обвалу, сходу снігових лавин не відшкодовуються збитки, що прямо чи побічно виникли в результаті:

- різного роду будівельних робіт, зокрема, виїмки ґрунту або прокладки підземних комунікацій, зносу, капітального ремонту або реконструкції будівель;
- проведення вибухових робіт, розробки і видобутку корисних копалин;
- прибережної або річкової ерозії ґрунтів;
- нормальної просадки нових будівель;
- витрат, понесених на відновлення ґрунту.

5.4.13. Щодо ризику "Надзвичайні для даної місцевості морози".

5.4.13.1. При настанні надзвичайних для даної місцевості морозів, відшкодовуються збитки, що настали внаслідок падіння температури у Застрахованій будівлі (Приміщенні, де знаходиться Застраховане майно) виключно у випадку, коли були прийняті достатні міри для підтримки плюсової температури у будівлі та/або перекрито надходження води та забезпечено злив з систем водопостачання, каналізації, опалення, пожежогасіння та кондиціювання повітря.

5.4.14. Щодо ризику "Ожеледь".

Під час ожеледі, не відшкодовуються Страховиком збитки, якщо вони настали в результаті:

- дії шару льоду, що був сформований людиною;
- дії шару льоду, що утворюється внаслідок аварії Систем;
- дії шару води, що виник внаслідок танення льоду чи його падіння з інших будівель чи елементів будівель.

5.4.15. Щодо ризику "Аварія (пошкодження водою)".

5.4.15.1. Страхування цього ризику поширюється на збитки, викликані розривом труб або раптовим замерзанням вхідних трубопроводів Систем Приміщень у Місці дії Договору, а також з'єднаних безпосередньо з ними таких апаратів і приладів як: крани, вентилі, баки, ванни, радіатори, опалювальні котли, бойлери тощо. При цьому, Страховик відшкодовує:

- витрати щодо розморожування трубопроводів Систем;
- у разі необхідності заміни труб зазначених Систем, витрати, які не перевищують вартість заміни двох погонних метрів пошкодженої ділянки труб - по одному і кожному страховому випадку.

5.4.15.2. Відшкодування збитків внаслідок аварії автоматичної системи пожежогасіння здійснюється лише за умови, що:

- а) така система була виготовлена (встановлена) організаціями, що мають офіційний дозвіл на їх виготовлення (продаж, монтаж, обслуговування), і регулярно перевіряється спеціалізова-

ними організаціями;

б) такі збитки не були наслідком:

- хибного вмикання цих систем;
- ремонту або реконструкції Приміщень;
- монтажу, демонтажу, ремонту або зміни конструкції самих систем автоматичного пожежогасіння;
- будівельних дефектів Приміщень або дефектів самих систем автоматичного пожежогасіння, про які було відомо (або повинно було бути відомо) Страхувальнику до настання збитків.

5.4.15.3. Відшкодування збитків за ризиком "Аварія" здійснюється лише за умови, що Страхувальник забезпечує виконання наступних заходів:

а) підтримує в належному стані труби, що знаходяться в Місці дії Договору, і з'єднані безпосередньо з ними апарати і прилади Систем;

б) виконує вимоги уповноважених органів, експертів та/або правил експлуатації щодо необхідності встановлення додаткового устаткування, внесення змін в систему водопостачання, опалення, каналізації, кондиціонування;

в) перекриває Системи, включаючи апарати і прилади, безпосередньо з'єднані з ними у Приміщеннях, або звільняє Системи від води і пари, - у випадку звільнення Приміщень для капітального ремонту або для інших цілей на строк понад 60 (шістдесят) днів, якщо інший строк не передбачено умовами Договору.

5.4.15.4. Ризик "Аварія" не поширюється на:

- збитки від пошкодження водою Застрахованого майна, розташованого у підвальних та напівпідвальних приміщеннях на відстані менше ніж 20 см від поверхні пола;
- збитки, спричинені з'єднаними безпосередньо із Системами апаратами і приладами, такими як крани, вентиляції, баки, ванни, радіатори, опалювальні котли, бойлери тощо, крім випадку, вказаного у п.5.4.15.1 цих Правил;
- пошкодження, заподіяні будинкам, приміщенням та спорудам, які ще не здані в експлуатацію, та Застрахованому майну, що перебуває в них;
- пошкодження, заподіяні водяною парою, конденсатом, відпріванням тощо – у разі звичайної поломки Систем;
- пошкодження, заподіяні внаслідок витoku рідини при застосуванні фізичної людської сили (перекидання резервуарів з водою тощо), а також рідини, що використовується для прибирання, чищення або миття Приміщень;
- виток води внаслідок:

а) корозії чи природного зносу Систем,

б) ремонту, перенесення або збільшення ємності резервуарів або труб;

- пошкодження в результаті технічного обслуговування та випробування на справність вищевказаних систем (у тому числі під тиском), проведення ремонтних або відновлювальних робіт, якщо інше не передбачено конкретним Договором;

- утворення цвілі, грибку тощо;

- пошкодження (знищення) Застрахованого майна водою, якщо воно викликано причиною, не пов'язаною з витокom води з Систем (наприклад, при пошкодженні дощовою або талою водою, у випадку повені, підвищення рівня ґрунтових вод тощо), якщо, при цьому, майно не було застраховане за цим Договором від ризику пошкодження внаслідок дії стихійних явищ.

5.4.16. Щодо групи ризиків "Викрадення" (крадіжка зі зломом, грабіж, розбій).

5.4.16.1. Не підлягають відшкодуванню збитки, що настали внаслідок крадіжки або пропажі (розкрадання) майна під час або безпосередньо після настання страхового випадку іншого, ніж крадіжка зі зломом, грабіж, розбій.

5.4.16.2. Крадіжка зі зломом вважається такою, що мала місце, коли правопорушник:

а) проникає у Приміщення, зламуючи (з використанням або без використання технічних засобів) двері, вікна, ґрати, ставні, стіни, підлогу або стелю такого Приміщення;

б) зламує (з використанням або без використання технічних засобів), в межах Приміщень, предмети, що використовуються як сховища майна, або розкриває їх за допомогою підроблених ключів;

в) вилучає предмети із закритих Приміщень, куди він раніше проник звичайним шляхом, де таємно продовжував залишатися до їх закриття і використовував засоби, що вказані в п.

5.4.16.2 а), коли залишав зазначені Приміщення;

г) пройшов у Приміщення, застосовуючи підроблені ключі;

д) пройшов у Приміщення за допомогою оригінального ключа або відчинив оригінальним ключем сховище майна, що зберігається там, за умови, що він заволодів цим ключем в результаті крадіжки, здійсненої за межами місця дії Договору, або крадіжки зі зломом, грабежу чи розбою.

5.4.17. При страхуванні "**Електричних ризиків**", якщо інше не передбачено умовами Договору, не підлягають відшкодуванню збитки внаслідок:

5.4.17.1. втрати або пошкодження частин Застрахованого майна, які підлягають періодичній заміні, або строк служби яких значно менше строку служби вказаного майна;

5.4.17.2. відсутності громо- та блискавковідводів, заземлення у технічно справному стані та приборів, що контролюють зміну напруги. Ці пристрої повинні бути встановлені та експлуатуватися у відповідності до рекомендацій виробника, згідно з чинними нормами і правилами, якщо інше не передбачено Договором;

5.4.17.3. будь-яких дефектів машин та (або) обладнання, що мали місце на момент укладення Договору та мали бути відомі Страхувальнику (Експлуатанту);

5.4.17.4. непрямого впливу удару блискавки, зазначеного у п.5.4.2.1 а) цих Правил;

5.4.17.5. безпосереднього впливу звичайних експлуатаційних факторів (корозії, ерозії, накипу, кавітації, іржі, зносу тощо) або інших природних властивостей (процесів), що впливають на застраховані машини/ обладнання, а також пошкодження шкідниками, мікроорганізмами, цвілью, грибок;

5.4.17.6. проведення випробувань або експериментальних робіт, під час яких були перевищені нормальні експлуатаційні навантаження, пусконаладжувальних, ремонтних робіт, під час монтажу/демонтажу чи наладки машин та обладнання;

5.4.17.7. помилок у конструкції, дефектів лиття та матеріалів, виробничих дефектів Застрахованого майна;

5.4.17.8. виробничих дефектів Застрахованого майна, а також вимірювальних приладів, контрольних систем і систем безпеки, якщо відповідальність за заподіяний збиток, згідно гарантійних зобов'язань, законодавства або договорів несе виробник або постачальник або особа, яка здійснювала їх ремонт, технічне обслуговування.

5.4.18. Щодо ризику "**Бій скла**".

5.4.18.1. Відшкодуванню збитків за цим ризиком підлягає збиток, заподіяний Склу, що було вставлено у віконні або дверні рами, або змонтовано в місцях їх кріплення.

ПРИМІТКА. Вказане страхування здійснюється в межах сум сублімітів, встановлених, у свою чергу, у межах лімітів відшкодування стосовно конструктивних елементів або внутрішнього оздоблення певних Приміщень, згідно з умовами Договору.

5.4.18.2. Не підлягає відшкодуванню збиток, що настав внаслідок:

а) пошкодження поверхні Скла, зокрема, подряпин, сколів.

б) видалення або демонтажу Скла з віконних або дверних рам або інших місць їх постійного кріплення;

в) випадкового або навмисного пофарбування застрахованого Скла.

5.4.18.3. Відшкодування збитків за ризиком "Бій скла" здійснюється лише за умови, що Страхувальник забезпечує виконання наступних заходів:

а) не допускається відтавання або розморожування застрахованого Скла за допомогою нагрівальних приладів (паяльних ламп, пальників, кварцових ламп тощо), а також гарячою водою;

б) опалювальні прилади, електричні або газові плити або рекламні світлові установки повинні розташовуватися на відстані не менше ніж 30 см від застрахованого Скла;

в) у разі передачі Приміщень в оренду третім особам, Страхувальник зобов'язаний інформувати наймача про правила безпеки, вказані у п.п. 5.4.17.3 а), б), порушення яких наймачем має такі ж наслідки, як і порушення них Страхувальником.

5.4.18.4. Якщо це передбачено Договором, на страхування може бути прийнято Скло, розташоване в будівлях, будівництво яких не закінчено або які звільнені для проведення капітального ремонту або з інших причин на строк понад 60 (шестидесяти) днів - особами, які використовують їх за прямим призначенням.

5.5. За згодою сторін Договору, він може містити обмеження страхування і виключення зі страхових випадків, що не зазначені у цих Правилах та не суперечать чинному законодавству України.

6. СТРАХОВА СУМА

6.1. Страхова сума може встановлюватись для певної групи (одиниці) Застрахованого майна по окремому Страховому випадку, групі Страхових випадків, Договору страхування у цілому.

6.2. Розмір страхової суми не може перевищувати Дійсну вартість певної групи (одиниці) Застрахованого майна на момент укладання Договору.

6.3. Страхова сума встановлюється у Договорі за згодою Сторін у відповідності з документами, що підтверджують Дійсну вартість Застрахованого майна на дату укладення цього Договору, або за домовленістю Сторін, за обов'язкової умови погодження у Договорі різновидів Дійсної вартості для певних груп Застрахованого майна.

6.4. У певних випадках, якщо кількість Застрахованого майна постійно змінюється протягом строку дії Договору (наприклад, при страхуванні запасів сировини, матеріалів, готової продукції тощо), Договір може містити порядок визначення страхової суми на дату настання можливого збитку.

6.4.1. Зокрема, вказана страхова сума може розраховуватись як:

6.4.1.1. середньомісячний залишок вартості придбання/ собівартості певної групи майна на певне число (шляхом сумування середніх залишків по місяцях та ділення на кількість місяців);

6.4.1.2. максимальний залишок вартості придбання/ собівартості певної групи майна (при максимальному завантаженні складу, торгового приміщення тощо на підставі статистичних даних Страхувальника);

6.4.1.3. фіксована сума, узгоджена між сторонами Договору.

6.5. У Договорі Страхова сума встановлюється по кожній одиниці Застрахованого майна або для їх сукупності – у разі, якщо певне майно може бути визначено лише загальними ознаками (сировина, матеріали, готова продукція тощо).

6.6. За згодою Сторін, у Договорі можуть встановлюватися ліміти відповідальності (страхові суми) в частині окремих страхових ризиків або окремих одиниць певного Застрахованого майна.

7. СТРАХОВІ ТАРИФИ. СТРАХОВІ ПЛАТЕЖІ

7.1. Ставки Страхових тарифів для страхування майна наведено у Додатку 1 до цих Правил.

7.2. Розмір Страхового тарифу, визначеного у Договорі для певного Застрахованого майна, може коригуватись, в залежності від низки факторів, зокрема, від:

7.2.1. різновиду Застрахованого майна;

7.2.2. виду діяльності Страхувальника (Експлуатанта);

7.2.3. функціонального призначення Приміщень;

7.2.4. наявності засобів охоронної сигналізації та заходів безпеки у Місці дії Договору;

7.2.5. переліку Страхових ризиків;

7.2.6. строку дії Договору;

7.2.7. розміру Франшизи;

7.2.8. умови врахування фізичного зносу частин майна при виплаті Страхового відшкодування тощо.

7.3. За Договором, укладеним на строк менше 1 (одного) року, розмір страхового тарифу визначається як добуток річного страхового тарифу і коефіцієнту короткостроковості, який визначається на підставі таблиці 2 Додатку 1 до цих Правил, в залежності від строку дії Договору.

7.4. У випадку, коли один із місяців строку дії Договору є неповним, страховий тариф розраховується, виходячи з умови, що цей місяць є повним.

7.5. Страховий платіж сплачується протягом строку, визначеного умовами Договору, одноразово, якщо інше не передбачено відповідним Договором.

7.6. При зміні страхової суми в частині певного Застрахованого майна, розмір відповідного додаткового страхового платежу D розраховується за формулою (1), якщо інше не передбачено Договором:

$$D = (P2 - P1) \times K, \quad (1)$$

де:

P1, P2 – розміри страхових платежів за річний строк дії Договору, обчислені для первісного та кінцевого розмірів страхових сум;

K – коефіцієнт короткостроковості, що визначається згідно з Додатком 1 до цих Правил для кількості повних місяців, які залишилися до кінця строку дії Договору в частині конкретного Застрахованого майна. При цьому неповний місяць приймається за повний.

ПРИМІТКА. Якщо $P2 < P1$, тобто $D < 0$, відповідна сума раніше сплаченого страхового платежу підлягає поверненню Страхувальнику, якщо інше не передбачено Договором.

7.7. За Договором, укладеним на строк 2 (два) або декілька повних років, розмір страхового платежу визначається як сума страхових платежів за кожний рік. Якщо строк дії Договору встановлюється як повний рік (декілька років) та декілька місяців, то загальний страховий платіж визначається пропорційно співвідношенню фактичного строку дії Договору і одного календарного року.

7.8. Страхувальники – резиденти України, згідно з укладеними Договорами, мають право вносити Страхові платежі лише у грошовій одиниці України, а Страхувальники - нерезиденти – в іноземній вільноконвертованій валюті або у грошовій одиниці України у випадках, передбачених чинним законодавством України.

7.9. Використання іноземної валюти, а також платіжних документів в іноземній валюті при здійсненні розрахунків на території України згідно укладених Договорів допускається у випадках, порядку та на умовах, встановлених чинним законодавством України.

8. СТРОК ТА МІСЦЕ ДІЇ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

8.1. Договір може бути укладено строком від одного місяця до одного року, якщо інше не передбачено вказаним Договором. При страхуванні на строк, менший одного року, Договір вважається короткостроковим. При цьому, Страховий платіж сплачується на момент укладання Договору одноразово, якщо інше не передбачено умовами Договору.

8.2. Місце дії Договору повинно знаходитись на території України, якщо інше не передбачено таким Договором.

8.2.1. До Місця дії Договору не включаються зони бойових дій та військових конфліктів.

8.2.2. Територія України, як Місце дії Договору, не враховує території Автономної Республіки Крим та населених пунктів Донецької та Луганської областей, зазначених в Розпорядженні Кабінету Міністрів України від 07.11.2014 р. №1085-р "Про затвердження переліку населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, та переліку населених пунктів, що розташовані на лінії зіткнення" (зі змінами та доповненнями), з урахуванням меж території обмеженого та забороненого доступу, на якій, згідно з чинним законодавством України, заборонено вільне пересування.

8.3. Якщо це спеціально передбачено умовами Договору, конкретне майно може бути застраховано на період його перевезення за маршрутами, визначеними у Договорі.

9. ПОРЯДОК УКЛАДЕННЯ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

9.1. Для укладення Договору, Страхувальник подає Страховику письмову Заяву за формою, встановленою Страховиком, або іншим чином заявляє про свій намір укласти Договір, а також, на вимогу Страховика, надає документи, що підтверджують право власності на певне майно або/та факт його придбання. Якщо Страхувальник не є власником певного майна, він, на вимогу Страховика, повинен надати документи, що підтверджують його право використовувати зазначене майно (довіреність, договір оренди, прокату, лізингу тощо), що оформлені відповідно з вимогами чинного законодавства України.

9.2. Подана Страхувальником Заява на укладення Договору є невід'ємною частиною такого

Договору, у разі його укладення.

9.3. Зазначені у Заяві дані перевіряються на їх відповідність наданим документам, а також, якщо інше не передбачено Договором, шляхом огляду майна та Місця дії Договору.

9.4. Недоліки (пошкодження) майна повинні бути зафіксовані у Заяві, зазначеній у п.9.1 цих Правил, або у Договорі.

9.5. При укладанні Договору, Страхувальник зобов'язаний надати у Заяві всі запитані відомості про майно, за достовірність яких він несе відповідальність, в тому числі, інформацію про наявність інших договорів страхування, укладених стосовно майна, вказаного у Заяві.

9.6. У разі, якщо страхуванню підлягають певні групи індивідуально визначеного майна одного функціонального призначення, то, якщо інше не передбачено Договором, перелік і вартість всіх одиниць такого майна є невід'ємною частиною Договору.

9.7. На підставі наданої Страхувальником інформації у Заяві та інших документів, Страховик визначає розмір Страхового тарифу, Страхового платежу, строки внесення Страхового платежу, розмір Франшизи та інші істотні умови Договору.

9.8. Договір між Страховиком та Страхувальником укладається виключно у письмовій формі. Факт укладення Договору може посвідчуватись страховим полісом (свідоцтвом, сертифікатом), що є формою такого Договору.

9.9. Якщо інше не передбачено Договором, він має укладатись за обов'язкової умови страхування групи Вогневих ризиків (п.4.1.1 цих Правил).

9.10. Страхування майна, за цими Правилами, може здійснюватись, згідно з наступними системами:

9.10.1. За системою пропорційної відповідальності, згідно з якою страхова сума (ліміт відповідальності) для певної одиниці (групи) Застрахованого майна може встановлюватись нижче за відповідний розмір Дійсної вартості цього майна. При цьому:

9.10.1.1. Співвідношення Страхової суми і Дійсної вартості не може становити менше ніж 50%, якщо інше не передбачено Договором.

9.10.1.2. Розрахункова сума Матеріального збитку обчислюється як добуток фактичного розміру Матеріального збитку і співвідношення страхової суми (ліміту відповідальності) до Дійсної вартості Застрахованого майна на дату настання страхового випадку (якщо інша дата не передбачена Договором).

9.10.1.3. Якщо Страхова сума, вказана у Договорі для певної одиниці (групи) Застрахованого майна, на будь-який момент строку дії Договору є більшою за відповідну Дійсну вартість, то Договір є нікчемним у тій частині Страхової суми, яка перевищує Дійсну вартість, а надлишок сплаченого страхового платежу не підлягає поверненню (якщо інше не передбачено Договором).

9.10.2. За системою першого ризику, згідно з якою виплата страхового відшкодування здійснюється у розмірі збитку, але в межах лімітів відповідальності, вказаних для певних одиниць (груп) Застрахованого майна щодо окремих або всіх ризиків, застрахованих за Договором в частині цього майна. При цьому, у разі настання страхового випадку, Матеріальний збиток в межах ліміту відповідальності (перший ризик) компенсується повністю, а Матеріальний збиток понад ліміт відповідальності (другий ризик) взагалі не відшкодовується.

9.11. Договір набирає чинності з моменту внесення Страхового платежу (його першої частини), якщо інше не передбачено Договором.

9.12. Договір припиняє свою дію о 24-00 календарної дати, що зазначена у ньому, як дата закінчення строку дії Договору.

10. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН

10.1. Страхувальник має право:

10.1.1. Ознайомитись з цими Правилами і умовами страхування.

10.1.2. Своєчасно отримати належну йому суму Страхового відшкодування відповідно до умов Договору.

10.1.3. Отримати від Страховика будь-яку інформацію, що стосується умов Договору.

10.1.4. Вимагати дострокового припинення дії Договору згідно з умовами, визначеними

Договором та Правилами.

10.1.5. Отримати дублікат Договору та інших документів до нього, у випадку їх втрати.

10.1.6. Відновити Страхову суму після виплати Страхового відшкодування, уклавши зі Страховиком відповідну додаткову угоду та сплативши, на вимогу Страховика, додатковий Страховий платіж у повному обсязі.

10.1.7. Призначити Вигодонабувача для одержання страхового відшкодування і замінити його до настання страхового випадку, якщо інше не передбачено Договором.

10.2. Страхувальник зобов'язаний:

10.2.1. Надати Страховику необхідну інформацію про предмет Договору, всі відомі йому обставини, що мають істотне значення для оцінки Страхового ризику, відповідно до Заяви про страхування, і надалі інформувати Страховика у письмовій формі про будь-які **Суттєві зміни інформації** протягом 2 (двох) робочих днів з моменту такої зміни.

При цьому, в цілях Договору, до **Суттєвих змін інформації**, зокрема, відносяться:

а) зміна умов зберігання та експлуатації Застрахованого майна (наприклад, переміщення цього майна за межі Місця дії Договору або передача зазначеного майна, згідно з цивільно-правовим договором (оренди, лізингу тощо) іншій особі);

б) зміна стану та/або типу протипожежних та/чи охоронних засобів у Місці дії Договору;

в) перебудова чи капітальний ремонт Приміщень;

г) зупинення діяльності Страхувальника-юридичної особи або істотна зміна характеру такої діяльності,

д) часткова або повна заміна Застрахованого майна тощо.

10.2.2. Своєчасно і в повному обсязі вносити страхові платежі протягом строків, встановлених Договором.

10.2.3. Як до укладання Договору, так і під час його дії письмово інформувати Страховика і Вигодонабувача про інші діючі договори страхування щодо предмета Договору.

10.2.4. Повідомити Страховика про настання Події, що має ознаки Страхового випадку, в порядку та у строк, передбачений Договором.

10.2.5. Надавати Експлуатанту повну інформацію щодо умов Договору.

10.2.6. Вживати заходів щодо запобігання та зменшення збитків, завданих внаслідок настання Страхового випадку.

10.2.7. Передати Страховику:

а) право власності на викрадене майно перед виплатою Страхового відшкодування за ризиком "Викрадення";

б) документи, що підтверджують право вимоги Страховика, який виплатив Страхове відшкодування, до осіб, винних у настанні збитків;

в) на його вимогу - пошкоджені внаслідок Страхового випадку деталі, вузли, частини Застрахованого майна після виплати Страховиком відповідних сум Страхового відшкодування, пов'язаних із заміною цих частин майна.

10.2.8. Повернути Страховику отримане Страхове відшкодування чи його відповідну частину протягом 10 (десяти) робочих днів із дня виявлення такої обставини, що, згідно з законодавством України, Договором чи Правилами, повністю або частково позбавляє Страхувальника права на отримання Страхового відшкодування.

10.2.9. На запит Страховика, надавати письмові пояснення щодо обставин Страхового випадку.

10.2.10. Ознайомити Експлуатанта з Правилами та умовами Договору (зокрема з тими, що впливають на рішення Страховика стосовно визнання Події страховим випадком та відмови у виплаті страхового відшкодування).

10.2.11. При настанні страхового випадку, надати Страховику документи, передбачені Договором, що стосуються страхового випадку та його наслідків.

10.2.12. Якщо Застраховане майно було викрадено, а потім знайдено, - протягом 10 (десяти) днів з дати отримання цієї інформації повідомити Страховику місцезнаходження знайденого майна.

10.3. Страховик має право:

10.3.1. Перевіряти достовірність відомостей про предмет Договору, про стан та умови утримання та експлуатації Застрахованого майна, наданих Страхувальником перед укладен-

ням Договору та під час його дії, в тому числі, на відповідність умовам, зазначеним у Заяві про страхування.

10.3.2. Перевіряти виконання Страхувальником своїх обов'язків за Договором.

10.3.3. Здійснювати заходи, що не суперечать законодавству України та спрямовані на зменшення шкоди, заподіяної внаслідок Страхового випадку, брати участь у збереженні і рятуванні Застрахованого майна, а також давати інструкції щодо зменшення збитків.

10.3.4. Здійснювати огляд, фото- та відеозйомку місця Події.

10.3.5. Отримувати письмові пояснення від учасників та свідків настання Події.

10.3.6. Направляти запити до компетентних органів з питань, пов'язаних із встановленням причин і наслідків Страхового випадку, визначенням розміру заподіяних збитків, або самостійно проводити розслідування для з'ясування причин та обставин Страхового випадку.

ПРИМІТКА. Дії Страховика, передбачені підпунктами 10.3.1 – 10.3.6 цих Правил, не розглядаються як визнання Страховиком певної Події у якості Страхового випадку.

10.3.7. Залучати до оцінки розміру збитків, завданих внаслідок Події, що може бути кваліфікована як Страховий випадок, незалежних спеціалістів (експертів) та визначати розмір Страхового відшкодування на підставі акта товарознавчого дослідження (експертизи), складеного ними.

10.3.8. Затримати виплату Страхового відшкодування або відмовити у виплаті Страхового відшкодування відповідно до умов Договору.

10.3.9. Достроково припинити дію Договору, згідно з його умовами.

10.4. Страховик зобов'язаний:

10.4.1. Ознайомити Страхувальника з умовами страхування та Правилами.

10.4.2. Протягом 2 (двох) робочих днів після того, як стане відомо про настання Страхового випадку, вжити заходів щодо оформлення всіх необхідних документів для своєчасної виплати Страхового відшкодування.

10.4.3. При настанні Страхового випадку, здійснити виплату Страхового відшкодування у передбачений Договором строк. Страховик несе майнову відповідальність за несвоєчасну виплату Страхового відшкодування шляхом сплати неустойки (штрафу, пені), розмір якої визначається умовами Договору або законом.

10.4.4. За заявою Страхувальника, у разі здійснення ним заходів щодо зменшення ступеня Страхового ризику, або у випадку збільшення Дійсної вартості Застрахованого майна, укласти з ним відповідну Додаткову угоду.

10.4.5. На вимогу Страхувальника, надати йому страховий поліс (свідоцтво, сертифікат) за формою, встановленою Страховиком, на певну групу (одиницю) Застрахованого майна.

10.4.6. При втраті Страхувальником свого примірника Договору, на вимогу Страхувальника, протягом 3 (трьох) робочих днів надати йому копію та/або дублікат Договору. Якщо, протягом строку дії Договору, така втрата сталась більше одного разу, то Страхувальник повинен відшкодувати витрати Страховика, пов'язані з видачею копії (дублікату) Договору.

10.4.7. Відшкодувати, згідно з умовами Договору та розділом 4 цих Правил Додаткові витрати, понесені Страхувальником при настанні Події.

10.4.8. Не розголошувати відомостей про Страхувальника та його майнове становище, за винятком випадків, передбачених законом.

10.4.9. При відмові у виплаті страхового відшкодування, письмово повідомити Страхувальнику (Вигодонабувачу) обґрунтовані причини відмови у строк, передбачений Договором.

10.5. У Договорі можуть бути передбачені інші права та обов'язки Сторін, які не суперечать чинному законодавству України і цим Правилам.

11. ДІЇ СТРАХУВАЛЬНИКА У РАЗІ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ

11.1. У разі настання передбаченої Договором Події, Страхувальник (Експлуатант) зобов'язаний:

11.1.1. У найкоротший можливий строк повідомити про це відповідні Компетентні органи (аварійні служби, органи поліції, ДСНС тощо), як цього вимагають обставини і наслідки Події. Вказаний строк для повідомлення Компетентних органів про настання Події, у будь-

якому разі, не може перевищити 24 (двадцяти чотирьох) годин, якщо інше не передбачено умовами Договору.

11.1.2. Вжити необхідних заходів щодо запобігання та зменшення шкоди (збитків), рятування Застрахованого майна.

11.1.3. Протягом 2 (двох) робочих днів з дати отримання інформації про настання вказаної Події, якщо інший строк не передбачено Договором, поінформувати у письмовій формі Страховика або його представника про факт та обставини цієї Події, а, після отримання рекомендацій Страховика щодо своїх подальших дій, точно їх виконувати. Перевищення вказаного строку для повідомлення Страховика можливе виключно за наявності об'єктивних причин, підтверджених документально.

11.1.4. Зберігати незмінними пошкоджене майно, місце Події, оточуючі предмети тощо, які будь-яким чином пов'язані з Подією, до їх огляду представником Страховика, за винятком випадків, коли відповідні зміни здійснюються на вимогу державних або інших органів, в компетенції яких знаходяться такі Події, а також, виходячи із міркувань безпеки і зменшення розмірів збитків, або протягом вказаного у Договорі конкретного строку з дати повідомлення Страховика про настання Події.

11.1.5. Надати Страховику або його представникам можливість провести огляд місця Події, огляд і обстеження Застрахованого майна, пошкодженого внаслідок такої події, фото- та відеозйомку; проводити розслідування обставин і причин Події, встановлювати розмір збитку, брати участь у заходах щодо зменшення збитку, а також передати всю наявну у Страхувальника інформацію, яка має відношення до цієї Події.

ПРИМІТКА. При настанні Події, після закінчення огляду представником Страховика місця Події і пошкодженого Застрахованого майна, Сторони складають і підписують Акт огляду цього майна.

11.1.6. Пред'явити експерту (представнику) Страховика пошкоджене Застраховане майно до його ремонту і відновлювання для огляду, з метою оцінки можливості відновлення цього майна, складання калькуляції витрат на ремонтні роботи, - для подальшого визначення розміру страхового відшкодування.

11.1.7. Повідомити (надати) Страховику всю наявну у Страхувальника інформацію, яка має відношення до даного збитку, вжити заходів до збору і передачі Страховику документів, необхідних для встановлення розміру заподіяного збитку, прийняття рішення щодо виплати (відмови у виплаті) страхового відшкодування та для забезпечення права вимоги до осіб, винних у настанні збитку. Зокрема, до таких документів відноситься опис пошкодженого (знищеного, втраченого) Застрахованого майна, із зазначенням наявної інформації щодо Дійсної вартості цього майна на дату настання збитку.

11.1.8. Надати компетентним органам опис пошкодженого (знищеного, втраченого) майна, якщо цього потребують обставини і наслідки Події.

12. ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ, ЩО ПІДТВЕРДЖУЮТЬ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ ТА РОЗМІР ЗБИТКІВ

12.1. Для прийняття рішення щодо визнання Події у якості страхового випадку і здійснення виплати страхового відшкодування, Страховику мають бути надані такі документи:

12.1.1. Письмова заява Страхувальника (Вигодонабувача) щодо виплати страхового відшкодування.

12.1.2. Копія Договору.

12.1.3. Повідомлення Страхувальника (Експлуатанта) про настання збитку, вказане у п.11.1.3 цих Правил.

12.1.4. У випадку пошкодження Застрахованого майна - Акт огляду цього майна, складений представниками Страховика і Страхувальника, згідно Примітки до п.п.11.1.5 цих Правил.

12.1.5. Документи, що підтверджують майновий інтерес Страхувальника (Вигодонабувача) щодо Застрахованого майна, згідно з якими, зокрема, ця особа, на момент настання Події, несла ризик випадкового пошкодження (знищення, викрадення) цього майна.

12.1.6. Документи, які підтверджують факт настання і причини збитку та визначають осіб, винних в заподіянні збитку (якщо такі є). Такими документами, в залежності від характеру Події і її обставин, можуть бути документи відповідних Компетентних органів, наприклад,

довідки ДСНС, метеорологічної або сейсмічної служби, відомчої аварійної служби газу, електромереж, органів поліції тощо.

ПРИМІТКА. За згодою Страховика, Акт огляду пошкодженого майна, зазначений у Примітці до п.п. 11.1.5 цієї Частини Договору, також може виступати у якості документу, що встановлює причини збитку за ризиком "**Аварія (пошкодження водою)**", вказаним у Розділі 4 цих Правил, якщо представники Сторін, що підписали Акт, погодили у ньому спільний висновок стосовно цієї причини.

12.1.7. Документи, які підтверджують розмір завданих Матеріальних збитків, відповідно до умов Розділу 14 цих Правил.

12.2. Зазначені у цьому розділі документи надаються Страховику у формі оригінальних примірників, або нотаріально засвідчених копій, або копій, завіренних органом, що видав відповідний документ, або простих копій, за умови надання Страховику можливості звірення цих копій з оригінальними примірниками документів.

12.3. Якщо вказані документи надані Страховику не в належній формі, або оформлені із порушенням існуючих норм (відсутні номер, дата, штамп, печатка, є виправлення тексту тощо), виплата Страхового відшкодування не здійснюється до ліквідації цих недоліків. Повідомлення про це Страховик надсилає Страхувальнику (Вигодонабувачу) рекомендованим листом, який має бути відправлено протягом 5 (п'яти) робочих днів з дня отримання зазначених документів (якщо інший строк не передбачено умовами Договору).

12.4. В окремих випадках, згідно з умовами конкретного Договору, можуть бути змінені вимоги до переліку і змісту документів, що повинні надаватись для врегулювання збитків, згідно з п.12.1 цих Правил.

13. СТРОК ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ПРО ВИПЛАТУ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ АБО ПРО ВІДМОВУ У ВИПЛАТІ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ

13.1. Страховик зобов'язаний, при надходженні письмової заяви від Страхувальника на виплату страхового відшкодування, протягом 15 (п'ятнадцяти) робочих днів з дня одержання всіх необхідних документів, вказаних у п.12.1 цих Правил (якщо інший строк не передбачено умовами Договору), прийняти рішення про виплату чи відмову у виплаті страхового відшкодування.

13.2. При відмові у виплаті страхового відшкодування, Страховик повідомляє Страхувальнику (Вигодонабувачу) в письмовій формі обґрунтовані причини відмови у строк не більше 5 (п'яти) робочих днів з дня прийняття рішення про відмову у виплаті страхового відшкодування, якщо інший строк не передбачено умовами Договору.

14. ПОРЯДОК І УМОВИ ВИПЛАТИ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ

14.1. Виплата Страхового відшкодування здійснюється, згідно з умовами конкретного Договору, одним із нижчезазначених способів або їх поєднанням:

14.1.1. Шляхом виплати грошових коштів особам, які, згідно з Договором, є отримувачами Страхового відшкодування (Страхувальник та/або Вигодонабувач).

14.1.2. Шляхом оплати ремонтним організаціям, постачальникам певних запчастин (готової продукції тощо) вартості запасних частин, матеріалів, робіт, необхідних для відновлення Застрахованого майна або придбання аналогічного майна після настання Страхового випадку. Для цього Страхувальник або його уповноважений представник зобов'язаний надати Страховику відповідну письмову заяву. Ці виплати здійснюються у строки, погоджені з особами, які надають запчастини (матеріали), виконують роботи (послуги), пов'язані з відновленням пошкодженого Застрахованого майна. При цьому, така виплата може бути здійснена тільки за умови, що попередньо зі Страховиком було узгоджено у письмовій формі вибір конкретного контрагента для ремонту (заміни) вказаного майна.

14.2. Розмір страхового відшкодування СВ розраховується за формулою (2):

$$СВ = З - \Phi \quad (2),$$

де З – розмір Матеріального збитку, обчисленого на умовах цього Розділу;

Ф – розмір франшизи, вказаної у Договорі.

14.3. Розмір Матеріального збитку визначається, на розсуд Страховика, **на підставі** однієї чи декількох із нижчезазначених груп документів:

14.3.1. На підставі документів, що встановлюють Дійсну вартість Застрахованого майна або документів, що підтверджують витрати на відновлення пошкодженого майна, а також придбання майна, рівноцінного знищеному (втраченому): кошторис ремонтних робіт, рахунки-фактури, накладні тощо.

ПРИМІТКА. Зазначені документи приймаються Страховиком за умови, що з ним було погоджено у письмовій формі перелік контрагентів Страхувальника, що здійснюють ремонт пошкодженого майна та/або поставку нового майна замість знищеного (втраченого).

14.3.2. Відповідно до Акту товарознавчої експертизи, проведеною спеціалізованою організацією, що визначається Страховиком або Страхувальником - виключно за згодою Страховика. Витрати на послуги експертів сплачує (відшкодовує) Страховик.

14.3.3. Згідно з письмовою угодою Страховика і Страхувальника щодо визначення розміру збитку.

14.3.4. Документів, що підтверджують розмір фактично здійснених Додаткових витрат, вказаних у п.4.3 цих Правил та відшкодування яких передбачено умовами Договору.

14.4. Розмір Матеріального збитку визначається наступним чином:

14.4.1. При настанні Фактичної або Конструктивної загибелі Застрахованого майна - в розмірі його Дійсної вартості на день настання страхового випадку, з вирахуванням вартості залишків майна, що придатні для подальшого використання або реалізації, або здачі в металобрухт, утиль тощо.

14.4.2. При пошкодженні Застрахованого майна - у розмірі витрат на його відновлення до стану, в якому майно знаходилося безпосередньо перед настанням страхового випадку, з вирахуванням Фізичного зносу із вартості матеріалів (запчастин), необхідних для відновлення майна.

ПРИМІТКА. Умовами Договору може бути передбачено, що вказане вирахування Фізичного зносу при визначенні розміру Матеріального збитку не здійснюється.

14.5. Витрати на відновлення включають:

14.5.1. витрати на матеріали, деталі і запасні частини, що необхідні для ремонту;

14.5.2. витрати на оплату ремонтних робіт з метою відновлення пошкодженого майна;

14.5.3. витрати на транспортування матеріалів, вузлів та деталей до місця проведення відновлювальних/ ремонтних робіт;

14.5.4. інші витрати, необхідні для відновлення Застрахованого майна до стану, у якому воно знаходилося безпосередньо перед настанням страхового випадку.

14.6. До витрат на відновлення не відносяться:

14.6.1. додаткові витрати, викликані конструктивними змінами, підвищенням якості Застрахованого майна;

14.6.2. витрати, викликані тимчасовим або допоміжним ремонтом, витрати на профілактичний ремонт та обслуговування обладнання, а також інші витрати, що не пов'язані з настанням страхового випадку;

14.6.3. витрати, що, при укладанні Договору, не враховувалися при визначенні страхової суми (Дійсної вартості Застрахованого майна);

14.6.4. вартість деталей та/чи запасних частин, що були замінені, за наявної можливості їх відновлювального ремонту (приведення до стану придатності для подальшого використання);

14.6.5. інші витрати, що перевищують межу необхідних для відновлення майна.

14.7. Не підлягають відшкодуванню наступні витрати, здійснені без письмового погодження зі Страховиком:

14.7.1. додаткові витрати на оплату термінових робіт, ремонтних робіт, які провадяться у вихідні або святкові, неробочі дні, у нічний або у понаднормовий час;

14.7.2. додаткові витрати на оплату термінової доставки, в т.ч. авіап перевезень матеріалів, деталей та запасних частин.

14.8. При страхуванні земельної ділянки, витрати на відновлення цього майна (при настанні страхового випадку) включають:

14.8.1. Витрати по розчищенню території земельної ділянки від завалів конструкцій будинків, споруджень та інших уламків внаслідок подій, зазначених у цьому Договорі.

14.8.2. Витрати по розчищенню території земельної ділянки від бруду, наносів і відкладень, що утворились внаслідок стихійного явища, визнаного страховим випадком.

14.8.3. Витрати по засипанню вирв, ям, тріщин, карстів і інших штучних і природних порожнеч, що утворилися на території земельної ділянки внаслідок страхового випадку.

14.8.4. Відновлення Застрахованого майна до первісного стану, у якому воно перебувало безпосередньо перед настанням страхового випадку.

ПРИМІТКА. У всіх випадках, зазначених у п.п.14.8 цих Правил, Страховик відшкодовує витрати по транспортуванню, складуванню, утилізації ґрунту, уламків, наносів тощо.

14.9. При розрахунку витрат на відновлення (ремонт) пошкодженого Застрахованого майна застосовується наступний порядок (якщо інше не передбачено Договором):

14.9.1. Для відновлення (ремонт) пошкодженого майна повинні застосовуватися матеріали і запасні частини, аналогічні використаним у пошкодженому майні по характеристикам і якості.

14.9.2. Витрати на матеріали, використані для проведення ремонту будівель або споруд, відшкодовуються за вирахуванням вартості матеріалів, що залишилися після розбирання пошкодженого конструктивного елемента будівлі (споруди), придатних для подальшого використання.

14.9.3. Витрати на оплату робіт по проведенню ремонту відшкодовуються за середніми розцінками на аналогічні роботи, що діють в місці проведення ремонту на дату страхового випадку, або виходячи з фактичної вартості ремонту, - залежно від того, яка з цих сум є меншою.

14.9.4. Витрати на попередній ремонт пошкодженого майна відшкодовуються тільки у випадку, якщо попередній ремонт є частиною остаточного ремонту, і якщо, у зв'язку з попереднім ремонтом, не буде перевищена попередньо визначена сума загальних витрат на ремонт.

14.9.5. Якщо для ремонту конструктивних елементів застрахованих Приміщень, пошкоджених в результаті страхового випадку, необхідно провести розбирання і подальше збирання непошкоджених конструктивних елементів (наприклад: перекриття, дахи тощо), витрати на проведення цих робіт включаються в суму витрат на ремонт.

14.9.6. Якщо для збереження окремих конструктивних елементів застрахованої будівлі або споруди необхідно провести їх тимчасове укріплення (виготовлення тимчасових опор, стяжок тощо), витрати на проведення цих робіт і вартість матеріалів для їх виробництва включаються в суму витрат на ремонт.

14.10. Якщо інше не зазначено у Договорі, при встановленні страхового випадку за фактом настання Події, вказаної в п.п. 4.1.8 цих Правил (ризик "Викрадення"), страховий акт про виплату страхового відшкодування складається у наступні строки (у разі надання Страховику відповідних документів для здійснення такої виплати):

14.10.1. 30% суми Страхового відшкодування – протягом 10 (десяти) робочих днів після відкриття кримінального провадження, внесення відомостей про подію до ЄРДР (Єдиного реєстру досудових розслідувань) і надання Страховику засвідченого органом досудового розслідування (прокурором) витягу з ЄРДР по факту викрадення Застрахованого майна;

14.10.2. 70 % Страхового відшкодування – протягом 10 (десяти) робочих днів після надання Страховику копії постанови органу досудового розслідування (прокурора) про зупинення досудового розслідування згідно ст.280 КПК (Кримінально-процесуального кодексу) України чи про закриття кримінального провадження (або інший документ про закінчення досудового розслідування згідно Глави 24 КПК України). Договором може бути передбачено граничний строк досудового розслідування, після закінчення якого, незалежно від його зупинення чи закриття кримінального провадження, Страховик, за відсутності підстав відмови у виплаті, повинен виплатити належну суму страхового відшкодування.

14.11. Страхувальник не має права відмовлятися від Застрахованого майна, що залишилося після настання страхового випадку, якщо таке майно є придатним для експлуатації. Залишкова вартість такого майна вираховується із суми страхового відшкодування.

14.12. Сума страхових відшкодувань (додаткових витрат, понесених за наслідками страхових

випадків), що підлягають відшкодуванню, за одним або декількома страховими випадками не може бути більше відповідної страхової суми та/або певного ліміту відповідальності Страховика за конкретним Договором.

14.13. У разі, якщо майно, щодо якого настав збиток, було застраховано **за системою пропорційної відповідальності**, то розмір Матеріального збитку, виходячи з якого розраховується сума страхового відшкодування, підлягає коригуванню, згідно з п.п. 9.10.1.2, 9.10.1.3 цих Правил.

14.14. Якщо майно застраховане у декількох страховиків, про що Страхувальник повідомив Страховика при укладанні Договору у Заяві про страхування, і загальна страхова сума перевищує Дійсну вартість майна на дату укладення Договору, то страхове відшкодування, що виплачується усіма страховиками, не може перевищувати Дійсної вартості майна на дату настання страхового випадку. При цьому, кожний страховик здійснює виплату пропорційно співвідношенню розміру страхової суми за укладеним ним договором страхування до загального розміру страхових сум за всіма вказаними договорами страхування.

14.15. Якщо, на дату прийняття рішення про виплату страхового відшкодування, сума страхового платежу за Договором була сплачена не повністю (у разі внесення платежу частинами), то страхове відшкодування зменшується на розмір належних до сплати частин страхового платежу, - крім випадку, коли інше погоджено Сторонами Договору.

14.16. Якщо інше не передбачено Договором, то, у разі виплати страхового відшкодування, страхова сума вважається зменшеною на розмір здійсненої виплати - з дати настання страхового випадку. У разі відновлення або заміни пошкодженого Застрахованого майна, Страхувальник має право, за умови сплати додаткового страхового платежу у розмірі, погодженому зі Страховиком у відповідній додатковій угоді, відновити (змінити) розмір страхової суми в межах Дійсної вартості майна.

14.17. Після виплати страхового відшкодування, до Страховика переходить, у межах фактичних витрат, право вимоги, яке Страхувальник має до особи, відповідальної за заподіяний збиток. Якщо Страхувальник, без письмової згоди на це Страховика, відмовиться від таких прав або здійснення цих прав виявиться неможливим з вини Страхувальника, то Страховик звільняється від зобов'язання виплачувати страхове відшкодування або його частину.

15. ПІДСТАВИ ДЛЯ ЗАТРИМАННЯ ЗДІЙСНЕННЯ ВИПЛАТИ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ. ПРИЧИНИ ВІДМОВИ У ВИПЛАТІ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ

15.1. Страховик має право відстрочити виплату страхового відшкодування, якщо:

15.1.1. Він має обгрунтовані сумніви в частині майнового інтересу Страхувальника (Вигодонабувача) щодо отримання Страхового відшкодування, зокрема, документально не визначена особа, яка на момент настання Страхового випадку несла ризик випадкового пошкодження (знищення) майна. Питання про здійснення виплати Страхового відшкодування вирішується протягом 10 (десяти) робочих днів після отримання Страховиком належного документу на підтвердження майнового інтересу особи, яка вимагає виплати Страхового відшкодування на свою користь.

15.1.2. Відповідними Компетентними органами розпочато досудове розслідування у кримінальному провадженні за фактом настання події, що має ознаки Страхового випадку, і триває розслідування обставин скоєння кримінального правопорушення (за участі Страхувальника, Експлуатанта, Вигодонабувача, або їх представників), що призвело до настання збитку. Питання про здійснення виплати Страхового відшкодування вирішується протягом 10 (десяти) робочих днів після отримання Страховиком письмового підтвердження правоохоронних органів про закриття кримінального провадження або зупинення (закінчення) такого досудового розслідування, згідно з нормами КПК України.

15.1.3. При наявності обгрунтованих сумнівів з приводу достовірності наданих документів або відповідності обставин Події ознакам страхового випадку, чи наявності інших фактів, які можуть стати підставою для відмови у виплаті страхового відшкодування – затримати виплату страхового відшкодування на строк, необхідний для встановлення істини щодо дійсних обставин Події, але не більше, ніж на 6 (шість) місяців, - крім випадку, коли

Договором встановлено інший строк.

15.1.4. За наявності обставин, зазначених у п.12.3 цих Правил.

15.2. Страховик має право повністю або частково відмовити у виплаті Страхового відшкодування, за наявності таких дій Страхувальника (Експлуатанта):

15.2.1. Не було вжито належних заходів щодо спасіння чи збереження Застрахованого майна після настання Події - без поважних на те причин.

15.2.2. Своєчасно не повідомлено Страховика, без поважних на те причин, про суттєві зміни інформації, наданої у Заяві про страхування.

15.2.3. До кошторису ремонтних робіт (рахунка-фактури, наряду - замовлення тощо) включено вартість запчастин, матеріалів і робіт, не пов'язаних зі Страховим випадком, – в частині вартості цих запчастин, матеріалів і робіт.

15.3. Підставами для відмови Страховика у виплаті Страхового відшкодування також є:

15.3.1. Навмисні дії Страхувальника, Експлуатанта, Вигодонабувача (їх працівників та/або уповноважених представників), спрямовані на настання відповідного Страхового випадку. Зазначена норма не поширюється на дії, пов'язані з виконанням ними громадянського чи службового обов'язку, в стані необхідної оборони (без перевищення її меж) або захисту майна, життя, здоров'я, честі, гідності та ділової репутації. Кваліфікація дій Страхувальника, Експлуатанта, Вигодонабувача (їх працівників та/або уповноважених представників) здійснюється відповідно до законодавства України.

15.3.2. Скоєння Страхувальником (Експлуатантом, Вигодонабувачем) умисного злочину, що призвів до настання Події. Якщо названі особи є юридичними особами, зазначена норма відноситься до їх працівників (уповноважених представників).

15.3.3. Невідповідність відомостей, наданих Страхувальником у Заяві про страхування, фактичним даним або зазначення в Заяві завідомо неправдивих даних.

15.3.4. Отримання Страхувальником (Вигодонабувачем) повного відшкодування збитків від особи, винної у їх заподіянні, або від іншої особи. Якщо збиток відшкодовано частково, виплата Страхового відшкодування здійснюється з вирахуванням суми, отриманої як компенсація за заподіяний збиток.

15.3.5. Відмова Страхувальника від права вимоги до особи, відповідальної за збитки, або якщо здійснення цього права Страховиком стало неможливим з вини Страхувальника.

15.3.6. Неповідомлення або несвоєчасне повідомлення Страхувальником (Експлуатантом) про настання Страхового випадку - без поважних на це причин та/або створення ним перешкод у визначенні обставин, характеру та розміру заподіяних збитків (шкоди). Підстави неповідомлення Страховика у встановлений строк повинні бути підтверджені документально.

15.3.7. Наявність обставин, передбачених розділом 5 цих Правил.

15.3.8. Порушення Страхувальником своїх обов'язків за Договором, визначених у п.п. 10.2.1– 10.2.7, 10.2.9 – 10.2.11, розділі 11 цих Правил.

15.3.9. Відсутність (часткова або повна) документів, необхідних для встановлення суми збитку, розміру Страхового відшкодування та здійснення виплати Страхового відшкодування, згідно з умовами Правил і Договору.

15.3.10. Здійснення робіт з відновлення Застрахованого майна до моменту їх огляду представником Страховика або експертною організацією, визначеною за згодою Страховика, крім випадків, передбачених цими Правилами і конкретним Договором.

15.3.11. В інших випадках, передбачених законом.

15.4. Страховик має право вимагати від отримувача Страхового відшкодування повернення отриманих сум повністю або частково, якщо протягом строку позовної давності, визначеного законодавством України, стануть відомі нові обставини настання Страхового випадку, які позбавляють отримувача Страхового відшкодування права на її отримання (повністю або частково).

15.5. Умовами Договору можуть бути передбачені інші підстави для відмови у виплаті Страхового відшкодування, що не суперечать чинному законодавству України.

16. УМОВИ ПРИПИНЕННЯ І ЗМІНИ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

16.1. Договір припиняється та втрачає чинність за згодою Сторін, а також у разі:

- 16.1.1.** закінчення строку його дії;
- 16.1.2.** виконання Страховиком зобов'язань перед Страхувальником у повному обсязі;
- 16.1.3.** несплати Страхувальником Страхових платежів у встановлені Договором строки. При цьому Договір вважається достроково припиненим у випадку, якщо Страховий платіж не був сплачений за письмовою вимогою Страховика протягом 10 (десяти) робочих днів з дня пред'явлення такої вимоги Страхувальнику, якщо інше не передбачено умовами Договору;
- 16.1.4.** ліквідації Страхувальника – юридичної особи чи смерті Страхувальника – фізичної особи чи втрати ним дієздатності, за винятком випадків, передбачених ст.22, 23, 24 Закону України “Про страхування” та з урахуванням норм, що містяться у п. 2.6 цих Правил;
- 16.1.5.** ліквідації Страховика у порядку, встановленому законодавством України;
- 16.1.6.** прийняття судового рішення про визнання Договору недійсним;
- 16.1.7.** в інших випадках, передбачених законодавством України.
- 16.2.** Дію Договору може бути достроково припинено за вимогою Страхувальника або Страховика, якщо це передбачено умовами Договору. Про намір достроково припинити дію Договору Сторона - ініціатор зобов'язана письмово повідомити іншу не пізніше як за 30 (тридцять) календарних днів до дати припинення дії Договору, якщо останнім не передбачено інше.
- 16.3.** При взаємних розрахунках Сторін, у разі дострокового припинення Договору не допускається повернення коштів готівкою, якщо Страхові платежі були сплачені в безготівковій формі.
- 16.4.** У разі дострокового припинення дії Договору за вимогою Страхувальника, Страховик повертає йому Страховий платіж за період, що залишився до закінчення дії Договору, з вирахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страхового тарифу, фактичних виплат Страхового відшкодування, що були здійснені за цим Договором.
- 16.4.1.** Якщо вимога Страхувальника обумовлена порушенням умов Договору Страховиком, то останній повертає Страхувальнику сплачені ним Страхові платежі повністю.
- 16.5.** У разі дострокового припинення дії Договору за вимогою Страховика, Страхувальнику повертаються повністю сплачені ним Страхові платежі.
- 16.5.1.** Якщо вимога Страховика обумовлена невиконанням Страхувальником умов Договору, то Страховик повертає Страхувальнику Страхові платежі за період, що залишився до закінчення дії Договору, з вирахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страхового тарифу, фактичних виплат Страхового відшкодування, що були здійснені за Договором.
- 16.6.** Договір визнається недійсним і не підлягає виконанню у випадках, передбачених Цивільним кодексом України, а також у разі:
- 16.6.1.** Якщо його укладено після настання Страхового випадку.
- 16.6.2.** Якщо Договір укладено щодо майна, яке підлягає конфіскації на підставі судового вироку або рішення, що набуло законної сили.
- 16.7.** Договір визнається недійсним у судовому порядку згідно законодавства України.
- 16.8.** Якщо, в період дії Договору, Страхувальник або Страховик втрачає права юридичної особи внаслідок реорганізації, то права і обов'язки, що впливають із такого Договору, переходять до правонаступника.
- 16.9.** Всі зміни та доповнення до Договору оформлюються шляхом укладання додаткових угод, які є невід'ємними частинами такого Договору.

17. ПОРЯДОК ВИРІШЕННЯ СПОРІВ

- 17.1.** Спори між сторонами Договору вирішуються шляхом переговорів.
- 17.2.** При неможливості вирішення спорів шляхом переговорів, вони вирішуються у судовому порядку, відповідно до умов Договору і законодавства України.

18. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН

- 18.1.** За недотримання принципів виконання зобов'язань, невиконання або неналежне

виконання зобов'язань за Договором, Сторони несуть відповідальність відповідно до законодавства України.

18.2. Сторони несуть майнову відповідальність за несвоєчасні грошові взаєморозрахунки за Договором шляхом сплати пені в розмірі, встановленому Договором, але не більше подвійної облікової ставки НБУ, яка діяла протягом періоду прострочки, від суми заборгованості за кожний день прострочки виконання грошових зобов'язань.

18.3. Сторони звільняються від відповідальності за невиконання або неналежне виконання обов'язків за Договором при настанні обставин непереборної сили (надалі - форс-мажор).

18.4. Під форс-мажором розуміються зовнішні і надзвичайні події, які описуються сукупністю таких умов:

- зазначені події настали після набрання чинності Договором в частині обов'язків Страховика;

- ці події не зазначені у розділі 5 цих Правил;

- вони виникли незалежно від волі Сторін, і, при цьому, їх настанню і подальшій дії Сторони не могли протистояти за допомогою всіх розумних зусиль і засобів, які могли бути застосовані по відношенню до конкретних проявів непереборної сили;

- часткове або повне невиконання будь-якою із Сторін зобов'язань за Договором є прямим наслідком дії обставин непереборної сили.

18.5. Сторона, яка підпала під дію таких обставин, повинна не пізніше 3 (трьох) робочих днів з моменту їх настання повідомити про це іншу Сторону. В іншому випадку, така Сторона при невиконанні своїх зобов'язань за Договором втрачає право на посилення на вплив зазначених обставин.

18.6. Сторона, для якої склалася неможливість виконання обов'язків внаслідок впливу обставин непереборної сили, повинна надати іншій Стороні підтвердження про настання таких обставин та про їх безпосередній вплив на можливість невиконання обов'язків.

18.7. Відповідним доказом строку дії обставин форс-мажору вважається офіційне підтвердження, що надається Торгово-промисловою палатою України або іншим державним органом, яке повинно бути направлено Стороною, яка попала під дію даних обставин іншій Стороні. Сторона, що підпадає під дію обставин форс-мажору, має право перенести кінцеву дату виконання обов'язків за Договором на період, протягом якого будуть діяти зазначені обставини.

18.8. Після закінчення дії таких обставин, Сторона, яка попала під їх вплив, зобов'язана протягом 7 (семи) робочих днів виконати належним чином зобов'язання, відповідно до умов Договору.

19. ОСОБЛИВІ УМОВИ

19.1. При укладанні Договору, Сторони мають право встановлювати додаткові умови страхування, не зазначені у цих Правилах та які не суперечать ним і чинному законодавству України.

СТАВКИ СТРАХОВИХ ТАРИФІВ ПО СТРАХУВАННЮ МАЙНА

1. Загальні положення

1.1. Страхування майна здійснюється ТДВ "СК "ЕКСПО СТРАХУВАННЯ", у відповідності з "Правилами добровільного страхування майна (крім залізничного, наземного, повітряного, водного транспорту (морського внутрішнього та інших видів водного транспорту), вантажів та багажу (вантажобагажу)) №11 (нова редакція)" від 17.01.2019, надалі – **Правила**, у тому числі згідно Додатків 2 – 10 до Правил.

2. Базові тарифи і коригуючі коефіцієнти

2.1. При страхуванні майна згідно з Правилами, застосовуються базові тарифи Тбаз, наведені у таблиці 2 цього Додатку. При цьому, нумерація страхових ризиків у вказаній таблиці 2 відповідає змісту страхових ризиків згідно розділу 4 Правил і таблиці 1 цього Додатку.

Таблиця 1

№ ризику	Страхові ризики
1	Пожежа, удар блискавки, вибух, падіння літального апарату
2	Стихійні явища: виверження вулкана, повінь, паводок, сильний вітер, вихор, град, сильний дощ (злива); землетрус, зсув ґрунту, селя, гірський обвал (схід снігових лавин); осідання ґрунту; затоплення ґрунтовими водами; тиск снігового покриву; надзвичайні для даної місцевості морози та сильні снігопади; ожеледь
3	Аварія (пошкодження водою)
4	ПДТО (протиправні дії третіх осіб)
5	Викрадення (крадіжка зі зломом, грабіж, розбій)
6	Механічне пошкодження
7	Звуковий удар
8	Електричні ризики
9	Бій скла
10	Ризики зовнішнього впливу, що не підпадають під виключення та обмеження страхування

Таблиця 2

Вид Застрахованого майна	Базові тарифні ставки Тбаз по групам ризиків									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Будівлі, споруди, приміщення – без внутрішнього оздоблення	0,11	0,02	0,01	0,02	0,01	0,10	0,005	0,03	0,00	0,13
Будівлі, споруди, приміщення – із внутрішнім оздобленням	0,15	0,05	0,17	0,02	0,01	0,12	0,005	0,05	0,00	0,15
Внутрішнє / зовнішнє оздоблення	0,15	0,05	0,17	0,02	0,01	0,12	0,005	0,05	0,00	0,15
Комп'ютерна та оргтехніка, побутова техніка	0,25	0,05	0,25	0,10	0,20	0,25	0,005	0,25	0,00	0,25
Меблі	0,25	0,05	0,20	0,10	0,15	0,23	0,005	0,25	0,00	0,25
Земельна ділянка	0,01	0,005	0,002	0,001	0,001	0,005	0,00	0,00	0,00	0,00
Виробничі машини та обладнання	0,22	0,05	0,15	0,10	0,12	0,21	0,005	0,25	0,00	0,25
Торгівельне обладнання	0,20	0,05	0,15	0,11	0,15	0,20	0,005	0,22	0,00	0,22
Товарні та матеріальні запаси	0,20	0,05	0,15	0,12	0,15	0,22	0,005	0,22	0,00	0,22
Скляні частини конструктивних елементів приміщень	0,05	0,00	0,01	0,80	0,10	0,00	0,005	0,01	0,20	0,00
Об'єкти незавершеного будівництва	0,15	0,15	0,15	0,10	0,10	0,15	0,005	0,15	0,15	0,15

2.2. При страхуванні майна, вказаного у Додатках 2 - 5 до Правил, застосовуються базові тарифи Тбаз, наведені у таблиці 3 цього Додатку. При цьому, якщо інше не вказано у таблиці 3, ці тарифи відповідають страхуванню за ризиками №№ 1– 6, вказаними у таблиці 1 даного Додатку 1 та зміст

Таблиця 3

№ Додатку до Правил	Вид Застрахованого майна	Базові тарифи Тбаз, %	Примітки
2	Виробниче обладнання (страхування від поломок)	0,25	Страхові ризики №№ 1 – 6
3	Електронне обладнання	0,25	
4	Майно у холодильних камерах	0,30	Тариф на випадок дії будь-яких внутрішніх/ зовнішніх факторів
5	Будівельно-монтажні роботи	0,10 – 0,50	

2.3. При страхуванні майна фізичних осіб, згідно Додатку 7 до Правил, застосовуються базові тарифи Тбаз, вказані у таблиці 4 цього Додатку, які відповідають страхуванню за ризиками №№ 1– 6, вказаними у таблиці 1 даного Додатку 1, та зміст яких наведено у розділі 4 Правил.

Таблиця 4

Вид Застрахованого майна	Базові тарифи Тбаз, %
Квартира, таунхаус, кімната – без внутрішнього оздоблення	0,28
Житловий будинок – без внутрішнього оздоблення	0,26
Внутрішнє оздоблення	0,61
Інженерне обладнання (комунікації)	0,33
Господарчі будівля та споруди	0,47
Земельні ділянки	0,07
Об'єкти незавершеного будівництва	0,70
Домашнє рухоме майно: меблі, побутова техніка	0,87
Елементи домашнього інтер'єру	0,85
Інше рухоме майно	0,62

2.4. При страхуванні цінностей у сейфах, касах, банкоматах, банківських сховищах, згідно Додатку 8 до Правил, застосовуються базові тарифи Тбаз, вказані у таблиці 5 цього Додатку 1. При цьому, нумерація страхових ризиків у вказаній таблиці 5 відповідає змісту страхових ризиків згідно розділу 4 Правил і таблиці 1 даного Додатку.

Таблиця 5

Вид Застрахованого майна	Базові тарифні ставки Тбаз по групам ризиків									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Цінності у сейфах, касах, банкоматах, банківських сховищах	0,40	0,05	0,15	0,60	0,80	0,40	0,005	0,50	0,00	0,50

2.5. При страхуванні культурних цінностей та предметів мистецтва, згідно Додатку 9 до Правил, застосовуються базові тарифи Тбаз, вказані у таблиці 6 даного Додатку 1.

Таблиця 6

Назва ризику при страхуванні культурних цінностей та предметів мистецтва	Базові тарифи Тбаз, %
Страхові ризики №№ 1 – 6, вказані у Таблиці 1 цього Додатку	1,80 – 2,20
Необережні дії третіх осіб, Страхувальника (Вигодонабувача) тощо	0,05 – 0,10
Зміна режиму підтримання температури та вологості	0,11 – 0,20
Зниження цінності Застрахованого майна	0,05 – 0,10

2.6. При страхуванні спеціальної техніки, згідно Додатку 10 до Правил, застосовуються базові тарифи Тбаз, вказані у таблиці 7 даного Додатку 1.

Таблиця 7

Назва ризику при страхуванні спеціальної техніки	Базові тарифи Тбаз, %
Страхові ризики №№ 1 – 4, 6, вказані у Таблиці 1 цього Додатку	0,60
Страховий ризик №5, вказаний у Таблиці 1 цього Додатку	0,20
Аварія (робоча безпека)	0,10
Перевезення техніки на спеціалізованих платформах	0,05

2.7. В залежності від впливу нижчезазначених факторів, що визначають ступінь ризику, застосовуються коригуючі коефіцієнти **K1 - K9**, що можуть приймати значення у таких інтервалах:

- K1 (вид Застрахованого майна) - в межах від 0,5 до 2,0;
- K2 (вид діяльності Страхувальника) - в межах від 0,3 до 1,5;
- K3 (конструкція та функціональне призначення Приміщень) - в межах від 0,7 до 1,5;
- K4 (обсяг Застрахованого майна) - в межах від 1,0 до 0,7;
- K5 (протипожежні та охоронні засоби у Приміщенні) - в межах від 0,7 до 1,5;
- K6 (застосування франшизи від 0 до 30% від страхової суми) - в межах від 0,5 до 1,5;
- K7 (особливо несприятливі фактори ризиків) - в межах від 1,0 до 2,0;
- K8 (збитковість за останні 3 роки діяльності Страхувальника) - в межах від 0,9 до 1,5;
- K9 (інші суттєві фактори, що впливають на ступінь ризику) - в межах від 0,3 до 3,0.

2.8. Коефіцієнт **K10** короткостроковості дії Договору визначається згідно таблиці 4 цього Додатку.

Таблиця 4

Строк дії Договору, місяців	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Коефіцієнт короткостроковості	0,29	0,41	0,50	0,58	0,65	0,71	0,76	0,81	0,86	0,91	0,96	1,00

2.9. Остаточний розмір страхового тарифу **Тост** (у %) розраховується за формулою:

$$\text{Тост} = \text{Тбаз} * \text{K1} * \text{K2} * \dots * \text{K10},$$

де **Тбаз, K1 - K10** визначаються згідно п.п. 2.1 - 2.8 цього Додатку.

3. Норматив витрат Страховика на ведення справи становить 40 % від розміру страхового тарифу, якщо менший розмір нормативу не передбачено умовами конкретного Договору.

Актуарій

Борець Владислав Анатолійович
свідоцтво № 01-032 від 15.05.2018

Додаток 2

до "Правил добровільного страхування майна
(крім залізничного, наземного, повітряного, водного транспорту
(морського внутрішнього та інших видів водного транспорту),
вантажів та багажу (вантажобагажу)) № 11 (нова редакція)" від 17.01.2019

ОСОБЛИВІ УМОВИ ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ ВИРОБНИЧОГО ОБЛАДНАННЯ ВІД ПОЛОМОК

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ. ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ

1.1. Відповідно до "Правил добровільного страхування майна (крім залізничного, наземного, повітряного, водного транспорту (морського внутрішнього та інших видів водного транспорту), вантажів та багажу (вантажобагажу)) № 11 (нова редакція)" від 17.01.2019, надалі – **Правила**, і цих Особливих умов добровільного страхування Виробничого обладнання від поломок, надалі – **Особливі умови**, укладаються Договори страхування Виробничого обладнання від поломок, надалі – **Договори**, із юридичними та дієздатними фізичними особами, надалі - **Страхувальники**.

1.2. Ці Умови визначають особливості страхування Виробничого обладнання від поломок, загальні умови такого страхування визначаються Правилами. При цьому, Договір може містити відмінності від положень Особливих умов, якщо це не суперечить Правилам і чинному законодавству України.

1.3. Для цілей цих Особливих умов застосовуються такі спеціальні терміни:

1.3.1. Виробниче обладнання – машини (у тому числі, засоби наземного транспорту), механізми, обладнання, інше майно, що використовується у процесі діяльності Страхувальника (Вигодонабувача), щодо поломки якого внаслідок настання страхових випадків укладено певний Договір страхування.

1.3.2. Знищення Виробничого обладнання – такий рівень пошкодження Виробничого обладнання внаслідок настання страхового випадку, при якому вказане майно не може бути відновлено або обсяг витрат на відновлення цього обладнання дорівнює або більший 100% Дійсної вартості на момент пошкодження майна (якщо інший розмір відсотку не визначено умовами Договору).

1.3.3. Місце дії Договору – адреса місця розташування (експлуатації) застрахованого Виробничого обладнання.

1.4. Визначення термінів, вказаних у цих Особливих умовах та відсутніх у даному розділі, встановлюється згідно розділу 1 Правил.

2. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

2.1. Предметом Договору страхування є майнові інтереси, що не суперечать закону і пов'язані з володінням, користуванням, розпорядженням Виробничим обладнанням, яке належить Страхувальнику (Вигодонабувачу) на законних підставах.

2.2. Зокрема, таким Виробничим обладнанням може бути:

- промислові стаціонарні машини, механізми, апарати, установки;
- верстати, включаючи верстати з числовим програмним управлінням;
- технологічне, виробниче, будівельне обладнання (баштові, мостові крани тощо);
- устаткування, що виробляє енергію (парові котли, турбіни, генератори, двигуни тощо);
- обладнання і установки для розподілу і передачі енергії (трансформатори, високовольтні щити, вимикачі, ЛЕП тощо);
- допоміжні машини виробничого процесу (насоси, компресори, преси тощо);
- вентиляційні системи;
- холодильне устаткування, кліматичні камери;
- ліфти тощо.

2.3. Якщо інше не передбачено Договором, на страхування приймається Виробниче обладнання, що визнано готовим до експлуатації, знаходиться у справному технічному стані,

успішно пройшло приймально-експлуатаційні випробування і використовується у Місці дії Договору.

3. СТРАХОВИЙ РИЗИК І СТРАХОВИЙ ВИПАДОК

3.1. Страховим ризиком є імовірне та випадкове пошкодження або Знищення застрахованого Виробничого обладнання під час його експлуатації.

3.2. Страховим випадком є фактичне пошкодження або Знищення застрахованого Виробничого обладнання під час його експлуатації, що настало внаслідок однієї чи декількох із нижчезазначених причин, якщо інші причини не передбачені умовами Договору:

3.2.1. Помилки у проектуванні і виготовленні Виробничого обладнання.

3.2.2. Дефектів використаних матеріалів для виготовлення комплектуючих Виробничого обладнання та які призвели до пошкодження (знищення) обладнання після закінчення строку його гарантійного обслуговування.

3.2.3. Помилки у монтажі Виробничого обладнання.

3.2.4. Ненавмисних помилок, необережності (крім випадків грубої необережності) працівників Страхувальника у використанні і обслуговуванні Виробничого обладнання.

3.2.5. Виходу з ладу контрольно-виміральної апаратури, що регулює діяльність Виробничого обладнання.

3.2.6. Перевантаження електричної мережі, падіння напруги в електричній мережі, короткого замикання, атмосферного електричного розряду (крім прямого впливу удару блискавки) та інші явища, пов'язані з дією електричного струму.

3.2.7. Вібрації, перегріву, заклинювання, засмічення Виробничого обладнання сторонніми предметами та речовинами внаслідок випадкових непередбачених подій.

3.2.8. Раптового порушення технологічного процесу, настання якого працівники Страхувальника не могли передбачити, а також будь-яких інших випадкових подій зовнішнього характеру, не пов'язаних з діяльністю працівників Страхувальника.

3.3. Дія Договору поширюється на всі випадки пошкодження або Знищення застрахованого Виробничого обладнання, що сталися протягом строку дії Договору у Місці дії Договору. Якщо ця Подія відбулась протягом періоду дії Договору з причин, що мали місце або почали діяти до початку строку дії Договору, то, якщо інше не передбачено умовами Договору, ця подія визнається Страховим випадком, якщо Страхувальник доведе, що йому нічого не було і не могло бути відомо про причини, які призвели до настання цієї Події.

4. ВИКЛЮЧЕННЯ ІЗ СТРАХОВИХ ВИПАДКІВ І ОБМЕЖЕННЯ СТРАХУВАННЯ

4.1. Якщо інше не передбачено Договором, не підлягають страхуванню майнові інтереси, пов'язані зі збитками Страхувальника, що можуть статися внаслідок:

4.1.1. Ядерного вибуху, впливу радіації, іонізуючого випромінювання, радіоактивного, хімічного, біохімічного забруднення.

4.1.2. Застосування хімічної, біологічної, біохімічної, електромагнітної чи будь-якої іншої зброї.

4.1.3. Військових дій, інших військових заходів.

4.1.4. Громадянської війни, громадських заворушень, локаутів та страйків.

4.1.5. Конфіскації, націоналізації та інших заходів політичного характеру, які здійснюються згідно з розпорядженнями військової чи цивільної влади.

4.1.6. Дій (бездіяльності) державних органів, органів місцевого самоврядування або посадових осіб цих органів, в тому числі внаслідок видання вищевказаними органами та посадовими особами документів, які не відповідають чинному законодавству.

4.1.7. Подій, визначених як терористичні акти згідно із законодавством України.

4.1.8. Переміщення Виробничого обладнання за межі Місця дії Договору.

4.1.9. Проведення планового чи профілактичного ремонту, модернізації Виробничого обладнання.

4.1.10. Проведення на Виробничому обладнанні експлуатаційних випробувань, експериментів, дослідів, не передбачених виробником обладнання.

4.1.11. Монтажу, експлуатації, модифікації, обслуговування або ремонту Виробничого обладнання в режимі та/або на умовах, які не відповідають інструкціям з експлуатації, складеним виробником (постачальником) цього обладнання.

4.2. Якщо інше не передбачено Договором, до страхових випадків не належать випадки, що стались внаслідок:

4.2.1. Подій, що відповідають ризикам, які пов'язані із пошкодженням (знищенням) Виробничого обладнання внаслідок зовнішніх випадкових факторів, зокрема, таких як:

- пожежа, удар блискавки, вибух (крім фізичного вибуху у котлах), падіння пілотованих літальних об'єктів або їх уламків;
- протиправні дії третіх осіб, у тому числі викрадення Виробничого обладнання внаслідок крадіжки із зломом, грабежу, розбійних дій;
- стихійні явища (паводок, повінь, землетрус, просідання ґрунту, зсув, ураган, злива, сель, гірський обвал, лавина, смерч тощо);
- пошкодження водою (рідиною) з водопровідних, каналізаційних систем та систем пожежогасіння, трубопроводів технологічного циклу;
- експлуатації транспортних засобів;
- будь-якого зовнішнього механічного впливу на застраховане Виробниче обладнання.

4.2.2. Грубої необережності, навмисних протиправних дій працівників Страхувальника.

4.2.3. Порушення працівниками Страхувальника прямо встановлених законом або іншими нормативними актами правил техніки безпеки, пожежної безпеки, внутрішніх актів Страхувальника, спрямованих на зменшення ступеню ризику настання Страхових випадків.

4.2.4. Корозії, ерозії, ржавіння, кавітації, накипу, гниття, зносу та інших природних властивостей Виробничого обладнання, які мають місце за умови його нормальної експлуатації.

4.2.5. Дії будь-яких представників тваринного та/або рослинного світу.

4.3. Якщо інше не передбачено Договором, його дія в частині зобов'язань Страховика не поширюється на:

4.3.1. Всі види змінного обладнання, інструменти і оборотні засоби, зокрема:

- троси, ланцюги, ремені, стрічки, сита, вали;
- предмети зі скла, кераміки, деревини, гуми, каучуку, природних і штучних полімерів;
- матриці, ливарні форми, штампи, кліше, дробильні молотки, леза, свердла;
- паливно-мастильні матеріали, охолоджуючі рідини, каталізатори, інші хімічні і допоміжні речовини, що беруть участь у роботі Виробничого обладнання;
- всі предмети (деталі), строк служби значно нижче строку використання Виробничого обладнання у цілому. Перелік таких предметів (деталей) встановлюється згідно з умовами конкретного Договору.

4.3.2. Електронно-обчислювальну, електронно-вимірювальну, розмножувальну, копіювальну і комп'ютерну техніку, периферійне і мережне обладнання, програмне забезпечення.

4.3.3. Засоби зв'язку і передачі інформації, радіолокаційні станції, антени.

4.3.4. Медичну апаратуру, електронні медичні прилади, електронні мікроскопи.

4.3.5. Спеціалізоване обладнання кіно -, фото- і телестудій (фабрик).

4.3.6. Будь-які транспортні засоби.

4.3.7. Виробниче обладнання зі строком експлуатації понад 15 років.

4.3.8. Гірничо-шахтне (підземне) Виробниче обладнання.

4.3.9. Виробниче обладнання, що встановлено та використовується на території річкових і морських портів.

4.3.10. Виробниче обладнання, що за своїм призначенням повинно використовуватись на поверхні води.

4.3.11. Комп'ютерне програмне забезпечення.

4.3.12. Будь-яке Виробниче обладнання, конструктивні елементи і системи якого перебувають в аварійному стані (несправному технічному стані) та/або не визнано готовим до експлуатації та/або не пройшло приймально-експлуатаційні випробування.

4.3.13. Виробниче обладнання, що використовується не за призначенням.

4.3.14. Збитки, за настання яких, згідно із законом чи договором, несе відповідальність постачальник, виробник, ремонтна організація.

4.3.15. Збитки, пов'язані з втратою товарної вартості Виробничого обладнання (сколи, подряпини, вм'ятини тощо).

4.3.16. Шкоду, завдану неметалевим частинам Виробничого обладнання (крім електронних блоків), за виключенням випадків, коли одночасно також були пошкоджені металеві частини Виробничого обладнання.

4.3.17. Збитки, що мали місце до початку або в період укладення Договору, якщо Страхувальник не доведе, що йому не було і не могло бути відомо про їх настання.

4.4. Страховик не відшкодовує моральну шкоду, а також будь-які непрямі збитки (упущену вигоду), спричинені поломкою Виробничого обладнання.

4.5. Умовами Договору можуть бути передбачені інші обмеження страхування і виключення зі страхових випадків, додатково до вказаних у цих Особливих умовах, якщо вони не суперечать Правилам і чинному законодавству України.

5. ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРІВ СТРАХОВИХ СУМ. СТРАХОВИЙ ТАРИФ. СТРАХОВИЙ ПЛАТІЖ. ФРАНШИЗА

5.1. Розмір Страхової суми за Договором визначається за домовленістю між Страховиком та Страхувальником в межах Дійсної вартості Виробничого обладнання на момент укладання Договору.

5.2. Страхова сума може бути збільшена на суму витрат Страхувальника на перевезення, монтаж (демонтаж), суму податків і зборів, встановлених законодавством стосовно Виробничого обладнання Страхувальника (Вигодонабувача), а також на суму інших видів витрат, які можуть виникнути внаслідок настання Страхового випадку. Договором можуть бути встановлені окремі Страхові суми (ліміти відповідальності) в межах Страхової суми на відшкодування цих витрат.

5.3. Якщо інше не встановлено Договором, Страхова сума може встановлюватись окремо за кожною одиницею або сукупністю Виробничого обладнання (групами, категоріями) на підставі документів, наданих Страхувальником (Вигодонабувачем) або шляхом проведення експертної оцінки вартості цього обладнання спеціалізованою установою.

5.4. Розміри Страхових тарифів визначаються в залежності від низки факторів, зокрема:

- переліку, складу і кількості Виробничого обладнання;

- строку дії і умов Договору;

- конкретного переліку подій, за наявності яких встановлюється страховий випадок тощо.

Базові річні страхові тарифи наведено у Додатку 1 до Правил.

5.5. Страховий платіж розраховується Страховиком за кожним Страховим ризиком або за сукупністю ризиків, виходячи із величини Страхової суми, Базового Страхового тарифу та поправочних коефіцієнтів (Додаток 1 до Правил).

5.6. Порядок та форма внесення Страхових платежів визначається умовами Договору.

5.7. У Договорі може встановлюватись Франшиза, розмір якої визначається за згодою Сторін.

6. СТРОК ТА МІСЦЕ ДІЇ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

6.1. Договір укладається на строк, погоджений між Страховиком та Страхувальником: як правило, від 1 (одного) місяця до 1 (одного) року.

6.2. Якщо інше не передбачено умовами Договору, то в частині зобов'язань Страховика:

6.2.1. Договір набирає чинності з моменту внесення Страхового платежу (або його першої частини, визначеної у Договорі).

6.2.2. Договір страхування закінчує свою дію о 24-00 дати, вказаної в Договорі як дата закінчення строку його дії.

6.3. Місцем дії Договору є територія України, якщо інше не обумовлено Договором.

7. ПОРЯДОК УКЛАДАННЯ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ. ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО УМОВ ДОГОВОРУ

7.1. Невід'ємною частиною Договору є Заява про страхування Виробничого обладнання, надалі – **Заява про страхування**, а також перелік конкретного Виробничого обладнання,

що буде застраховано на умовах Договору.

7.2. При заповненні Заяви про страхування Страхувальник повинен відповісти на всі поставлені у ній запитання. Заповнення такої Заяви не зобов'язує Страхувальника укласти Договір.

7.3. Розміри Страхової суми, Страхового платежу, Франшизи, перелік Страхових випадків, інші умови страхування визначаються на підставі інформації, наданої Страхувальником у Заяві про страхування.

7.4. Якщо інше додатково не погоджено сторонами Договору, останній може бути укладений після підтвердження представником Страховика даних, наданих Страхувальником у Заяві про страхування, стосовно наявності в Місці дії Договору і придатності до нормальної експлуатації конкретного Виробничого обладнання, заявленого на страхування.

7.5. Якщо інше не передбачено Договором, нижченаведені документи є невід'ємними частинами Заяви про страхування:

а) перелік Виробничого обладнання, що підлягає страхуванню, з обов'язковим зазначенням ідентифікаційних (інвентарних) номерів, марки, моделі, року випуску, назви країни (фірми) виробника;

б) документи, що підтверджують Дійсну вартість Виробничого обладнання за цінами, що діють на момент укладання Договору;

в) інші документи, які вимагає Страховик для визначення ймовірності настання Страхових випадків.

7.6. Договір в частині зобов'язань Страховика починає діяти за наявності такої сукупності фактів (якщо інше не зазначено у Договорі):

7.6.1. Заповнення Страхувальником Заяви про страхування і надання даних стосовно переліку, Дійсної вартості, місцезнаходження Виробничого обладнання, що підлягає страхуванню.

7.6.2. Перевірки Страховиком даних, представлених Страхувальником у Заяві про страхування, а також придатності до нормальної експлуатації Виробничого обладнання, що підлягає страхуванню, про що робиться відмітка у такій Заяві.

7.6.3. Перерахування Страхувальником на поточний рахунок Страховика у строк, визначений Договором, першої частини або загальної суми Страхового платежу, зазначеного у Договорі.

7.7. За згодою Сторін, його може бути укладено з умовою виплати Страхового відшкодування (при настанні Страхових випадків) за пошкоджене (знищене) Виробниче обладнання (його частини, вузли, агрегати, блоки), що підлягають заміні при настанні пошкоджень,

- без урахування їх Фізичного зносу;

- з урахуванням їх Фізичного зносу.

7.8. Договір укладається у письмовій формі. Зміни, що вносяться у Договір після його укладання, оформляються додатковими угодами, підписаними Страхувальником і Страховиком, що є невід'ємними частинами Договору.

7.9. Факт укладення Договору може посвідчуватись Страховим полісом (сертифікатом, свідоцтвом), що є формою Договору.

7.10. У випадку втрати Страхового поліса (сертифікату, свідоцтва) та/або примірника Договору в період його дії, Страховик, на підставі письмової заяви Страхувальника, видає дублікат документа. Після цього втрачений примірник вважається недійсним, та виплати згідно з ним не проводяться.

8. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН

8.1. Страхувальник має право:

8.1.1. На отримання від Страховика будь-якої інформації, що стосується Правил і умов Договору, укладеного зі Страхувальником.

8.1.2. Вибрати перелік Страхових ризиків (випадків), за якими буде здійснюватись страхування.

8.1.3. За власний рахунок провести експертне дослідження щодо визначення Дійсної вартості Виробничого обладнання на момент укладення Договору.

8.1.4. На одержання Страхового відшкодування при настанні Страхового випадку в розмірі прямого фактичного збитку, в межах Страхової суми, з урахуванням конкретних умов Договору.

8.1.5. За згодою Страховика, внести зміни у перелік застрахованого Виробничого обладнання, Страхову суму за Договором, із одночасним перерахунком суми Страхового платежу.

8.1.6. Достроково припинити дію Договору та отримати частину суми Страхових платежів, сплачених Страховику згідно з умовами Договору.

8.1.7. Отримати дублікат Договору (полісу, сертифікату, свідоцтва) в разі їх втрати.

8.2. Страхувальник зобов'язаний:

8.2.1. Виконувати всі вимоги чинного законодавства, правил техніки безпеки, пожежної безпеки, правил і норм експлуатації, інструкцій і рекомендацій виробника стосовно експлуатації, технічного обслуговування, ремонту застрахованого Виробничого обладнання.

8.2.2. Вносити Страхові платежі у розмірах та у строки, передбачені Договором.

8.2.3. При укладанні Договору відповісти Страховику на питання, поставлені у Заяві про страхування, а також надати Страховику інформацію про всі обставини, що мають істотне значення для оцінки Страхового ризику, і надалі інформувати його про будь-яку зміну Страхового ризику.

8.2.4. Протягом строку дії Договору Страхувальник зобов'язаний, як тільки йому стане відомо про Суттєві зміни інформації, наданої в Заяві по страхування, протягом 3 (трьох) робочих днів, якщо інший строк не передбачений Договором, сповістити про них Страховика.

До Суттєвих змін інформації, зокрема, відноситься зміна переліку Виробничого обладнання, його місцезнаходження, проведення модернізації Виробничого обладнання, щодо якого укладається Договір тощо.

8.2.5. Ознайомити Страховика з особливостями роботи Виробничого обладнання, схемою виробничого процесу, надати Страховику можливість огляду Виробничого обладнання, що знаходиться в експлуатації і підлягає страхуванню за конкретним Договором.

8.2.6. Надати Страховику можливість ознайомитися з усіма документами (правилами, інструкціями, схемами), що регламентують роботу застрахованого Виробничого обладнання.

8.2.7. Повідомити Страховика про інші діючі або ті, що одночасно укладаються, договори страхування щодо певного Виробничого обладнання.

8.2.8. Вжити заходів щодо запобігання та зменшення збитків, завданих внаслідок настання Страхового випадку.

8.2.9. При настанні Події, протягом строку, обумовленого Договором, направити Страховику у письмовій формі Заяву про настання збитку.

8.2.10. Протягом вказаного у Договорі строку після настання збитку, зберігати пошкоджене Виробниче обладнання (його залишки), якщо, за погодженням зі Страховиком, буде вирішено, що це не збільшує розмір збитку.

8.2.11. Надати можливість Страховику та/або спеціалізованій організації оглянути пошкоджене (знищене) Виробниче обладнання і провести експертизу стосовно визначення розміру і причин настання збитків.

8.2.12. Не розголошувати будь-яким третім особам інформацію щодо наявності та/чи умов Договору, крім випадків, передбачених законодавством України.

8.3. Страховик має право:

8.3.1. Перевіряти надану Страхувальником інформацію, а також контролювати виконання Страхувальником вимог та умов Договору.

8.3.2. Достроково припинити Договір із поверненням Страхувальнику частини Страхового платежу.

8.3.3. Відмовити у проведенні виплати Страхового відшкодування на підставах, передбачених Договором, Правилами і законодавством України.

8.3.4. Ініціювати внесення змін до Договору, згідно з його умовами.

8.3.5. Звертатись із письмовими запитом до Страхувальника про отримання інформації щодо виконання ним своїх обов'язків, зазначених у Договорі.

8.3.6. Вживати заходів, спрямованих на зменшення шкоди, заподіяної внаслідок Страхового випадку.

8.3.7. Самостійно з'ясувати причини та обставини настання збитків із застрахованим Виробничим обладнанням.

8.4. Страховик зобов'язаний:

8.4.1. Ознайомити Страхувальника з умовами страхування та цими Особливими умовами.

8.4.2. Протягом 2 (двох) робочих днів, як тільки стане відомо про настання Страхового випадку, вжити заходів щодо оформлення всіх необхідних документів для своєчасної виплати Страхового відшкодування.

8.4.3. При настанні Страхового випадку, здійснити виплату Страхового відшкодування протягом строку, передбаченого Договором. Страховик несе майнову відповідальність за несвоєчасну виплату Страхового відшкодування шляхом сплати Страхувальнику неустойки (штрафу, пені), розмір якої визначається умовами Договору.

8.4.4. Якщо це передбачено умовами Договору, відшкодувати витрати, здійснені Страхувальником при настанні Страхового випадку, з метою запобігання або зменшення збитків.

8.4.5. За заявою Страхувальника у разі здійснення ним заходів, що зменшили Страховий ризик, або збільшення вартості застрахованого Виробничого обладнання, внести зміни до умов Договору.

8.4.6. Не розголошувати відомості про Страхувальника та його майновий стан, за винятком випадків, передбачених діючим законодавством України.

8.5. Умовами Договору можуть бути передбачені також інші права і обов'язки Сторін, що не суперечать цим Особливим умовам, Правилам і чинному законодавству України.

9. ДІЇ СТРАХУВАЛЬНИКА ТА СТРАХОВИКА ПРИ НАСТАННІ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ

9.1. Якщо інше не передбачено Договором, у разі настання Події, що має ознаки страхового випадку, Страхувальник зобов'язаний:

9.1.1. Вжити заходів, в тому числі, рекомендованих Страховиком, щодо зменшення розміру заподіяної шкоди (збитків) і рятування застрахованого Виробничого обладнання.

9.1.2. Протягом 2 (двох) робочих днів з моменту настання зазначеної Події, письмово повідомити Страховика про її настання шляхом подання письмової Заяви про настання збитку, із зазначенням обставин Події й характеру збитків.

9.1.3. Вжити всіх можливих заходів щодо з'ясування причин та наслідків такої Події.

9.1.4. Надати Страховику, на його вимогу, вільний доступ до документів, що мають значення для визначення обставин, характеру і розміру збитків.

9.1.5. Узгодити зі Страховиком повний перелік документів, які необхідно надати Страховику для з'ясування причин настання і розміру збитків.

9.2. Після отримання від Страхувальника Заяви про настання збитків, Страховик зобов'язаний протягом строку, вказаного у Договорі, організувати огляд пошкодженого Виробничого обладнання і, в разі необхідності, організувати і оплатити проведення спеціалізованою установою експертного дослідження стосовно причин настання і розміру збитків.

9.3. Умовами Договору можуть бути передбачені інші дії Страхувальника при настанні Події, що може бути визнана Страховим випадком.

10. ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ, ЩО ПІДТВЕРДЖУЮТЬ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ ТА РОЗМІР ЗБИТКІВ

10.1. Для здійснення Страховиком виплати Страхового відшкодування, Страхувальник, окрім направлення Страховику письмової Заяви про настання збитку, зобов'язаний забезпечити надання Страховику таких документів:

10.1.1. Заява про виплату страхового відшкодування.

10.1.2. Копія Договору.

10.1.3. Акт спеціалізованої експертної організації (виробника обладнання) щодо причин настання і розміру збитків.

10.1.4. Бухгалтерські документи, які засвідчують факт оплати ремонту та/або заміни пошкодженого (знищеного) Виробничого обладнання (його частин, вузлів, агрегатів, блоків).

10.1.5. Документи, що підтверджують майновий інтерес Страхувальника (Вигодонабувача) – договір купівлі - продажу, договір оренди, лізингу та /або інші документи, за змістом яких Страхувальник має право користуватись Виробничим обладнанням.

10.2. Всі документи, які надаються Страховику, повинні бути викладені українською чи російською мовами. Якщо такі документи викладені іншою мовою, Страхувальник (Вигодонабувач) зобов'язаний за власний рахунок (якщо інше не буде погоджено в письмовій формі між Страховиком та Страхувальником), забезпечити переклад таких документів у спеціалізованій організації. Переклад таких документів повинен бути засвідчений підписом перекладача та його печаткою (якщо є) або печаткою бюро перекладів. Переклад документів надається Страховику разом з документами, викладеними оригінальною мовою.

10.3. Документи, зазначені у п. 10.1 цих Особливих умов, можуть надаватись Страховику у формі оригінальних примірників, або нотаріально завірених копій, або копій, завірених органом, що видав відповідний документ, або простих копій, за умови надання Страховику можливості порівняння цих копій з оригінальними примірниками документів.

10.4. Якщо документи, зазначені у п. 10.1 цих Особливих умов, надані Страховику не в повному обсязі, не в належній формі, або оформлені із порушенням існуючих норм (відсутній номер, дата, штамп, печатка, є виправлення тексту тощо), виплата Страхового відшкодування не здійснюється до ліквідації цих недоліків.

10.5. В окремих випадках, згідно з умовами конкретного Договору, можуть бути змінені вимоги до переліку і змісту документів, що повинні надаватись для врегулювання збитків, згідно з п.10.1 цих Особливих умов.

11. СТРОК ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ПРО ЗДІЙСНЕННЯ АБО ВІДМОВУ В ЗДІЙСНЕННІ ВИПЛАТИ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ. ПОРЯДОК І УМОВИ ЗДІЙСНЕННЯ ВИПЛАТИ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ

11.1. Якщо інший строк не передбачений умовами Договору, Страховик приймає рішення про виплату або відмову у виплаті Страхового відшкодування протягом 15 (п'ятнадцяти) робочих днів після одержання всіх необхідних документів, зазначених у розділі 10 цих Особливих умов, та протягом цього ж строку складає страховий акт з визначенням розміру збитків і здійснює виплату або відмовляє Страхувальнику (Вигодонабувачу) у виплаті страхового відшкодування. В останньому разі, Страхувальнику, протягом строку, вказаного у Договорі, направляється рекомендований лист Страховика з обґрунтуванням причин відмови.

11.2. Розмір збитку, заподіяного Страхувальнику визначається одним з таких способів, або їх поєднанням:

11.2.1. Згідно з документами, що підтверджують необхідні витрати на відновлення пошкодженого Виробничого обладнання – кошторис ремонтних робіт, рахунки-фактури, наряди-замовлення. При цьому зі Страховиком має бути письмово погоджено перелік осіб та організацій, які будуть складати кошторис ремонтних робіт та здійснювати ремонт пошкодженого Виробничого обладнання.

11.2.2. Згідно з Актом дослідження (експертизи), виконаним особою, яка здійснює експертну діяльність на законних підставах. Витрати на послуги експертів сплачує Страховик.

11.2.3. За письмовою домовленістю Страховика і Страхувальника.

11.3. Вибір документів, що підтверджують розмір збитку і на підставі яких проводиться виплата Страхового відшкодування, здійснюється Страховиком.

11.4. Розмір страхового відшкодування (СВ), що виплачується Страхувальнику, обчислюється за формулою:

$$СВ = З - Ф ,$$

де **Ф** – розмір Франшизи, що встановлена згідно з умовами Договору,

З – розмір Матеріального збитку Страхувальника.

11.5. Якщо інше не передбачено Договором, розмір Матеріального збитку Страхувальника визначається:

11.5.1. При Знищенні Виробничого обладнання - в розмірі його Дійсної вартості на момент укладення Договору, з вирахуванням вартості вузлів, деталей та устаткування, що придатні для подальшого використання, та Фізичного зносу за період дії Договору (якщо вирахування Фізичного зносу передбачено умовами Договору).

11.5.2. При пошкодженні Виробничого обладнання - в розмірі витрат на його відновлення, з вирахуванням Фізичного зносу за період дії Договору до дати настання збитку (якщо вирахування Фізичного зносу передбачено умовами Договору).

11.5.3. Витрати на відновлення включають:

- витрати на придбання матеріалів і запасних частин (вузлів, агрегатів, блоків), необхідних для відновлення пошкодженого Виробничого обладнання, з вирахуванням (або без вирахування), у відповідності з умовами Договору, Фізичного зносу матеріалів і запасних частин, що замінюються в процесі відновлення (ремонту);

- витрати на оплату ремонтних робіт з відновлення.

11.5.4. Якщо це передбачено Договором, то до суми Матеріального збитку також може відноситись оплата:

- монтажу/демонтажу Виробничого обладнання, що здійснюється у зв'язку із настанням Страхового випадку.

- транспортних витрат на перевезення Виробничого обладнання, включаючи мито і митні збори, ПДВ.

11.6. Виплата Страхового відшкодування здійснюється у межах Страхової суми за Договором.

11.7. Страхове відшкодування виплачується з вирахуванням несплачених Страхувальником чергових частин Страхового платежу, якщо умовами Договору не передбачено інше.

11.8. У разі коли, на момент укладення Договору, розмір Страхової суми становив певну частку від Дійсної вартості застрахованого Виробничого обладнання, то, якщо інше не передбачено Договором, **розрахунковий** розмір Матеріального збитку визначається у такій же частці від визначеного за Страховим випадком **фактичного** розміру Матеріального збитку.

11.9. Якщо Страхувальник (Вигодонабувач) одержав відшкодування збитків від третіх осіб, винних у настанні збитків, Страховик оплачує лише різницю між сумою, що підлягає оплаті за умовами страхування, і сумою, отриманою від таких третіх осіб.

11.10. Виплата страхового відшкодування проводиться Страховиком шляхом перерахування відповідної суми грошових коштів на рахунок Страхувальника (Вигодонабувача), якщо інше не визначено Страхувальником (Вигодонабувачем) у Заяві про виплату Страхового відшкодування.

12. ПРИЧИНИ ЗАТРИМАННЯ ВИПЛАТИ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ АБО ВІДМОВИ У ВИПЛАТІ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ

12.1. Страхувальник має право відстрочити виплату страхового відшкодування, якщо:

12.1.1. Він має обгрунтовані сумніви в частині майнового інтересу Страхувальника (Вигодонабувача) щодо отримання Страхового відшкодування, зокрема, документально не визначена особа, яка на момент настання Страхового випадку несла ризик випадкового пошкодження (знищення) майна. Питання про здійснення виплати Страхового відшкодування вирішується протягом 10 (десяти) робочих днів після отримання Страховиком належного документу на підтвердження майнового інтересу особи, яка вимагає виплати Страхового відшкодування на свою користь.

12.1.2. Відповідними Компетентними органами розпочато досудове розслідування у кримінальному провадженні за фактом настання події, що має ознаки Страхового випадку, і триває розслідування обставин скоєння кримінального правопорушення (за участі Страхувальника, Експлуатанта, Вигодонабувача, або їх представників), що призвело до

настання збитку. Питання про здійснення виплати Страхового відшкодування вирішується протягом 10 (десяти) робочих днів після отримання Страховиком письмового підтвердження правоохоронних органів про закриття кримінального провадження або зупинення (закінчення) такого досудового розслідування, згідно з нормами КПК України.

12.1.3. При наявності обґрунтованих сумнівів з приводу достовірності наданих документів або відповідності обставин Події ознакам страхового випадку, чи наявності інших фактів, які можуть стати підставою для відмови у виплаті страхового відшкодування – затримати виплату страхового відшкодування на строк, необхідний для встановлення істини щодо дійсних обставин події, але не більше, ніж на 6 (шість) місяців, - крім випадку, коли Договором встановлено інший строк.

12.1.4. За наявності обставин, зазначених у п.10.4 цих Особливих умов.

12.2. Страховик має право повністю або частково відмовити у виплаті Страхового відшкодування, за наявності таких дій Страхувальника (Експлуатанта):

12.2.1. Не було вжито належних заходів щодо спасіння чи збереження Застрахованого майна після настання Події - без поважних на те причин.

12.2.2. Своєчасно не повідомлено Страховика, без поважних на те причин, про суттєві зміни інформації, наданої у Заяві про страхування.

12.2.3. До кошторису ремонтних робіт (рахунка-фактури, наряду - замовлення тощо) включено вартість запчастин, матеріалів і робіт, не пов'язаних зі Страховим випадком, – в частині вартості цих запчастин, матеріалів і робіт.

12.3. Підставами для відмови Страховика у виплаті Страхового відшкодування також є:

12.3.1. Навмисні дії Страхувальника, Експлуатанта, Вигодонабувача (їх працівників та/або уповноважених представників), спрямовані на настання відповідного Страхового випадку. Зазначена норма не поширюється на дії, пов'язані з виконанням ними громадянського чи службового обов'язку, в стані необхідної оборони (без перевищення її меж) або захисту майна, життя, здоров'я, честі, гідності та ділової репутації. Кваліфікація дій Страхувальника, Експлуатанта, Вигодонабувача (їх працівників та/або уповноважених представників) здійснюється відповідно до законодавства України.

12.3.2. Скоєння Страхувальником (Експлуатантом, Вигодонабувачем) – в частині будь-якого ризику умисного злочину, що призвів до Страхового випадку. Якщо названі особи є юридичними особами, зазначена норма відноситься до їх працівників (уповноважених представників).

12.3.3. Невідповідність відомостей, наданих Страхувальником у Заяві про страхування, фактичним даним або зазначення в Заяві завідомо неправдивих даних.

12.3.4. Отримання Страхувальником (Вигодонабувачем) повного відшкодування збитків від особи, винної у їх заподіянні, або від іншої особи. Якщо збиток відшкодовано частково, виплата Страхового відшкодування здійснюється з вирахуванням суми, отриманої як компенсація за заподіяний збиток.

12.3.5. Відмова Страхувальника від права вимоги до особи, відповідальної за збитки, або якщо здійснення цього права Страховиком стало неможливим з вини Страхувальника.

12.3.6. Неповідомлення або несвоєчасне повідомлення Страхувальником (Експлуатантом) про настання Страхового випадку - без поважних на це причин та/або створення ним перешкод у визначенні обставин, характеру та розміру заподіяних збитків (шкоди). Підстави неповідомлення Страховика у встановлений строк повинні бути підтверджені документально.

12.3.7. Наявність обставин, передбачених розділом 4 цих Особливих умов.

12.3.8. Невиконання Страхувальником своїх обов'язків, передбачених у п. 8.2, розділі 9 цих Особливих умов.

12.3.9. Відсутність (часткова або повна) документів, необхідних для встановлення суми збитку, розміру Страхового відшкодування та здійснення виплати Страхового відшкодування, згідно з умовами Правил і Договору.

12.3.10. Здійснення робіт з відновлення Застрахованого майна до моменту їх огляду представником Страховика або експертною організацією, визначеною за згодою Страховика, крім випадків, передбачених Правилами і конкретним Договором.

12.3.11. В інших випадках, передбачених законом.

12.4. Страховик має право вимагати від отримувача Страхового відшкодування повернення отриманих сум повністю або частково, якщо протягом строку позовної давності, визначеного законодавством України, стануть відомі нові обставини настання Страхового випадку, які позбавляють отримувача Страхового відшкодування права на її отримання (повністю або частково).

12.5. Умовами Договору можуть бути передбачені інші підстави для відмови у виплаті Страхового відшкодування, що не суперечать чинному законодавству України.

13. ОСОБЛИВІ УМОВИ

13.1. Умови добровільного страхування виробничого обладнання від поломок, не визначені цими Особливими умовами, регулюються згідно Правилам.

13.2. За взаємною згодою Сторін, Договір може бути доповнено, крім положень Правил і цих Особливих умов, також іншими умовами, якщо вони не суперечать вказаним Правилам, Особливим умовам і чинному законодавству України.

ОСОБЛИВІ УМОВИ ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ОБЛАДНАННЯ

1. Загальні положення

1.1. Відповідно до "Правил добровільного страхування майна (крім залізничного, наземного, повітряного, водного транспорту (морського внутрішнього та інших видів водного транспорту), вантажів та багажу (вантажобагажу)) № 11 (нова редакція)" від 17.01.2019, надалі – **Правила**, і цих Особливих умов добровільного страхування електронного обладнання, надалі - **Особливі умови**, укладаються Договори страхування електронного обладнання, надалі – **Договори**, із юридичними та дієздатними фізичними особами, надалі - **Страхувальники**.

1.2. Ці Особливі умови визначають особливості страхування електронного обладнання, у той час як загальні умови такого страхування визначаються Правилами. При цьому, Договір може містити відмінності від положень Особливих умов, якщо це не суперечить Правилам і чинному законодавству України.

1.3. Відповідно до цих Особливих умов, страхуванню підлягають електронне обладнання, апаратура, прилади, призначені для одержання, обробки, перетворення, передачі та зберігання інформації та даних, зокрема:

1.3.1. обладнання систем зв'язку та передачі інформації;

1.3.2. засоби виміру, перевірки, діагностики, управління та контролю;

1.3.3. засоби обчислювальної техніки та телекомунікацій;

1.3.4. оргтехніка;

1.3.5. засоби автоматизації загальнопромислового та спеціального призначення;

1.3.6. засоби візуального та акустичного відображення інформації;

1.3.7. спеціалізоване електронне обладнання різного призначення;

1.3.8. інше електронне обладнання, зазначене у Договорі.

1.4. Застрахованим вважається електронне обладнання, зазначене у Договорі та (або) додатках до нього.

1.5. Якщо інше не передбачено умовами Договору, страхування поширюється тільки на обладнання, що знаходиться в робочому стані під постійним технічним наглядом, на гарантійному або технічному обслуговуванні.

Якщо інше не передбачено Договором, електронне обладнання вважається таким, що знаходиться в робочому стані, якщо монтаж обладнання повністю завершений і воно, після пусконаладжувальних робіт і успішних випробувань цілком підготовлене до експлуатації.

1.6. На страхування може прийматися як окремі одиниці електронне обладнання, так і комплекс електронного обладнання, пов'язаного за функціональним призначенням та об'єднаного в системи. При страхуванні електронних систем і мереж застрахованими можуть бути всі пристрої та обладнання системи, включаючи обладнання телекомунікаційної механіки (шафи, стійки тощо), компоненти кабельних систем та мереж зв'язку тощо.

1.7. Додаткове обладнання, запасні частини та вузли, або їхні запаси на складі вважаються застрахованими тільки в тому випадку, якщо це передбачено Договором та для них визначені відповідні страхові суми.

1.8. Якщо інше прямо не зазначено у Договорі, не є застрахованим таке майно:

1.8.1. пересувне та переносне обладнання;

1.8.2. носії інформації та інформація на них;

1.8.3. зовнішня проводка, антени, щогли тощо;

1.8.4. підземні кабелі;

1.8.5. електронно-лучове обладнання, що використовується в медичних та діагностичних

цілях;

1.8.6. наукове обладнання;

1.8.7. банкомати.

1.9. Якщо це передбачено Договором, можуть бути застраховані додаткові витрати на оплату термінових відновлюваних робіт, термінового перевезення частин і матеріалів, необхідних для відновлювальних робіт, рятування Застрахованого майна, витрат по розчищенню території від уламків тощо.

2. Страхіві ризики та страхові випадки

2.1. Відповідно до цих Особливих умов, страховим випадком є факт понесення збитків Страхувальником (Вигодонабувачем) внаслідок знищення, пошкодження, втрати, виходу з ладу, поломки електронного обладнання в результаті настання подій (страхових ризиків), передбачених п.2.2 цих Особливих умов і вказаних у Договорі.

2.2. Електронне обладнання може бути застраховане на випадок втрати або пошкодження, виходу за ладу внаслідок дії наступних факторів:

2.2.1. похибок в експлуатації або обслуговуванні застрахованого електронного обладнання, необережності обслуговуючого персоналу;

2.2.2. впливу електричного струму: короткого замикання, різкого підвищення сили струму або перепаду напруги в електромережі, впливу індукційних струмів та інших аналогічних причин;

2.2.3. дефектів матеріалів, похибок у конструкції, виготовленні або монтажі застрахованого електронного обладнання;

2.2.4. раптового припинення подачі електроенергії з мережі енергопостачання;

2.2.5. раптового виходу з ладу систем кондиціонування повітря, включаючи шкоду, заподіяну самій системі за умови, що вона підтримується в робочому стані та обладнана приладами виміру та контролю температури і вологості;

2.2.6. інших подій, передбачених Договором.

2.3. Договір може передбачати страхування від повного переліку ризиків, або окремих ризиків, зазначених у п.2.2 цих Особливих умов.

2.4. Договір може також містити ризики, передбачені розділом 4 Правил або інші ризики, відповідно до міжнародних систем страхування, які вимагають застосування уніфікованих страхових умов, з урахуванням вимог, передбачених чинним законодавством України.

3. Виключення із страхових випадків і обмеження страхування

3.1. Якщо інше не передбачено Договором, не підлягають відшкодуванню збитки, що сталися внаслідок:

3.1.1. дефектів електронного обладнання, які вже мали місце на момент укладення Договору та (або) повинні були бути відомі Страхувальнику (Експлуатанту);

3.1.2. впливу водяних, кислотних або інших парів, що виникають у процесі виробничої діяльності Страхувальника;

3.1.3. дефектів естетичного характеру (подряпини, відколи, плями, пошкодження фарбування тощо);

3.1.4. помилок у конструкції, дефектів матеріалів, виробничих дефектів, дефектів монтажу, якщо відповідальність за заподіяний збиток в силу гарантійних зобов'язань, законодавства або договору несе виробник, постачальник або особа, яка проводила їх ремонт або обслуговування.

3.2. Якщо інше не передбачено Договором, не підлягають відшкодуванню витрати на:

3.2.1. складові обладнання, що підлягають періодичній заміні: стрічки, плівки, папір, картриджі, кліше тощо;

3.2.2. майно, що з огляду на своє призначення або особливих властивостей має високий ступінь зносу: лампи розжарення, джерела випромінювання, запобіжники, фільтри, прокладки, ремені тощо;

3.2.3. матеріали, що витрачаються в процесі виробництва: хімікалії, фільтри, охолоджуючі рідини, очищувачі, мастильні матеріали тощо.

- 3.3.** Відповідно до цих Особливих умов, не може кваліфікуватись як страховий випадок:
- 3.3.1.** збій (несистемна короточасна відмова у роботі з відновленням первісного стану обладнання або відмова, що може бути усунена під час звичайних процесів обслуговування);
 - 3.3.2.** відмови обладнання, яку можна виправити шляхом регулювання та настройки, а також шляхом переустановлення або заміни програмного забезпечення;
 - 3.3.3.** відмова, що зумовлена природними процесами старіння, зносу, корозії, втоми матеріалів при дотриманні усіх встановлених виробником правил та норм експлуатації, а також норм та правил при проектуванні, виготовленні та експлуатації;
 - 3.3.4.** ресурсна відмова - внаслідок перевищення експлуатаційного ресурсу обладнання, досягнення граничного стану його використання.
- 3.4.** Якщо інше не передбачено Договором, страхування не поширюється на певне обладнання, якщо на Застрахованому майні або в будівлях/приміщеннях, де знаходиться це майно, не встановлено громовідводи в технічно справному стані та прилади, що контролюють зміну напруги, обладнання безперебійного живлення. При цьому, вказані пристрої повинні бути встановлені та експлуатуватися у відповідності до рекомендацій виробника; мають дотримуватися правила безпеки, а контроль напруги здійснюватися згідно з відповідними нормами та правилами.
- 3.5.** Договором можуть бути також передбачені інші виключення та обмеження страхування, що не суперечать цим Особливим умовам, Правилам та чинному законодавству України.

4. Обов'язки Страхувальника

- 4.1.** Якщо інше не передбачено Договором, на додаток до обов'язків, зазначених у Правилах, Страхувальник зобов'язаний:
- 4.1.1.** вживати всіх необхідних заходів щодо забезпечення нормальної роботи застрахованого обладнання, відповідно до рекомендацій виробника, загальноприйнятих правил його експлуатації та вказівок органів державної інспекції або інших компетентних органів;
 - 4.1.2.** забезпечувати постійне технічне обслуговування застрахованого обладнання, контроль за його роботою та догляд за ним з боку кваліфікованого технічного персоналу.

5. Особливості здійснення страхового відшкодування.

- 5.1.** Якщо інше не передбачено Договором страхування, для розрахунку суми матеріального збитку при настанні страхового випадку, при страхуванні за цими Особливими умовами, під витратами на відновлення розуміють:
- 5.1.1.** витрати на демонтаж та монтаж пошкодженої машини та (або) обладнання;
 - 5.1.2.** витрати на транспортування матеріалів, вузлів, деталей або самих машин та (або) обладнання до місця проведення відновлювальних/ремонтних робіт;
 - 5.1.3.** витрати на матеріали, деталі та запасні частини, що необхідні для ремонту;
 - 5.1.4.** витрати на оплату ремонтних робіт з метою відновлення пошкодженого обладнання;
 - 5.1.5.** митні збори та інші витрати, передбачені Договором.
- 6.** Інші умови добровільного страхування електронного обладнання визначаються згідно Правил.

ОСОБЛИВІ УМОВИ ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ МАЙНА У ХОЛОДИЛЬНИХ КАМЕРАХ

1. Загальні положення

1.1. Відповідно до "Правил добровільного страхування майна (крім залізничного, наземного, повітряного, водного транспорту (морського внутрішнього та інших видів водного транспорту), вантажів та багажу (вантажобагажу)) №11 (нова редакція)" від 17.01.2019, надалі – **Правила**, і цих Особливих умов добровільного страхування майна у холодильних камерах, надалі – **Особливі умови**, укладаються Договори страхування майна у холодильних камерах, надалі – **Договори**, із юридичними та дієздатними фізичними особами, надалі - **Страховальники**.

1.2. Ці Особливі умови визначають особливості страхування майна у Холодильних камерах, загальні умови такого страхування визначаються Правилами. При цьому, Договір може містити відмінності від положень Особливих умов, якщо це не суперечить Правилам і чинному законодавству України.

1.3. Для цілей цих Особливих умов застосовуються такі спеціальні терміни:

1.3.1. Холодильне приміщення - це теплоізольоване приміщення (або ємність), де підтримується задана низька температура для зберігання швидкопсувних продуктів харчування та інших речовин.

1.3.2. Камера з контрольованою атмосферою - приміщення, у якому провадиться тривале (понад місяць) зберігання майна в умовах, коли забезпечується не тільки постійна температура зберігання, але й будь-які інші постійні параметри повітряно-газової суміші, такі як вологість, тиск, відмінний від звичайного повітря газовий склад суміші, граничні норми пилу або інших твердих компонентів у цій суміші або інші параметри, і які відкриваються для внесення та вилучення майна, що в них зберігається, тільки відповідно до визначеного графіка, що не допускає порушень режиму зберігання, якщо інше не передбачено Договором.

1.3.3. Холодильні камери – спільна назва для Холодильних приміщень і Камер з контрольованою атмосферою.

1.3.4. Випадкове заморожування - замороження продуктів, які не повинні заморожуватись або підморожуватись, а саме: температуру таких продуктів не можна знижувати нижче певного рівня, після якого починається вимерзання клітинних соків та формування кристалів льоду.

1.3.5. Період очікування - це період часу, протягом якого майно, що знаходиться на зберіганні в холодильних камерах не повинно псуватись після припинення або виходу з ладу холодильних камер за умови, що холодильна камера протягом цього часу залишається постійно закритою. Період очікування вказується у Договорі. Якщо такий період не зазначений у Договорі, слід вважати, що він складає 24 годин або не менше, ніж Період очікування, що встановлений заводом- виробником, на якому виготовлено холодильне обладнання, у відповідності до технічної документації на таке обладнання. Якщо інше не передбачено Договором, Період очікування починається з моменту настання події, що має ознаки страхового випадку. Втрати або пошкодження Застрахованого майна під час періоду очікування не підлягають відшкодуванню Страховиком.

1.4. Згідно цих Особливих умов, на страхування може бути прийнято таке Застраховане майно:

1.4.1. заморожені, охолоджені або свіжі продукти харчування, що підлягають зберіганню в холодильних камерах при визначеному температурному режимі;

1.4.2. інші товари або продукти, що мають зберігатись у холодильних камерах при певній температурі та інших параметрах кліматичного режиму.

1.5. Застрахованим вважається майно, зазначене у Договорі та (або) додатках до нього.

1.6. Якщо інше не передбачено умовами Договору, за цими Особливими умовами не є застрахованими втрата або пошкодження власне холодильної камери, допоміжного обладнання (устаткування) та інвентарю, що забезпечують функціонування холодильної камери, а також витратних матеріалів та холодоагенту.

2. Страхові ризики та страхові випадки

2.1. Страховим випадком є втрата або пошкодження Застрахованого майна внаслідок раптової та непередбачуваної поломки (виходу з ладу) холодильних камер внаслідок дії будь-яких внутрішніх або зовнішніх факторів, крім зазначених у розділі 3 цих Особливих умов.

3. Обмеження страхування та виключення із страхових випадків

3.1. Якщо інше не передбачено Договором, не підлягають відшкодуванню збитки, що сталися внаслідок:

3.1.1. усадки, усушки, внутрішніх дефектів Застрахованого майна;

3.1.2. псування або гниття Застрахованого майна, якщо їх неможливо запобігти шляхом зберігання в умовах постійного температурного режиму;

3.1.3. порушення правил та/ або умов зберігання, застосування неправильного температурного режиму, а також недостатньої вентиляції приміщень холодильних камер або пошкодження упаковки Застрахованого майна;

3.1.4. проведення монтажу/демонтажу, ремонту зазначених у Договорі холодильних камер, якщо такий ремонт проводився без попереднього узгодження зі Страховиком;

3.1.5. раптового припинення подачі електричного струму;

3.1.6. поломки холодильних камер у результаті будь-яких дефектів, що існували на момент укладення Договору та про які Страхувальник (Експлуатант) знав або повинен був знати;

3.1.7. поломки холодильних камер внаслідок помилок у конструкції, дефектів лиття або матеріалів, виробничих дефектів, якщо відповідальність за заподіяний збиток в силу гарантійних зобов'язань, закону або договору несе виробник або постачальник або особа, що проводила їх ремонт (обслуговування);

3.1.8. поломки холодильних камер внаслідок безпосереднього впливу експлуатаційних факторів (корозії, зносу тощо), забруднення та інших наслідків їх нормальної експлуатації, поступової втрати ними своїх корисних властивостей.

3.2. Якщо інше не передбачено Договором, не розглядаються як страховий випадок втрата або пошкодження Застрахованого майна, якщо причиною поломки, виходу з ладу холодильних камер є:

3.2.1. збій (несистемна короточасна відмова у роботі з відновленням первісного стану обладнання або відмова, що може бути усунена під час звичайних процесів обслуговування);

3.2.2. відмови обладнання, яку можна виправити шляхом регулювання та настройки, а також шляхом переустановлення або заміни програмного забезпечення;

3.2.3. відмова, що зумовлена природними процесами старіння, зносу, корозії, втоми матеріалів при дотриманні усіх встановлених виробником правил та норм експлуатації, а також норм та правил при проектуванні, виготовленні та експлуатації;

3.2.4. ресурсна відмова - внаслідок перевищення експлуатаційного ресурсу обладнання, досягнення граничного стану його використання.

3.3. Якщо інше не передбачено Договором, страхування не здійснюється, якщо у будівлях/ приміщеннях, де знаходиться Застраховане майно, не встановлені громовідводи (блискавковідводи) в технічно справному стані та прибори, що контролюють зміну напруги устаткування безперебійного живлення. Ці пристрої повинні бути встановлені та експлуатуватися у відповідності до рекомендацій виробника, з дотриманням належних правил безпеки і здійсненням контролю напруги згідно з чинними нормами і правилами.

3.4. При укладенні Договору можуть додатково передбачатись інші виключення зі страхових випадків та обмеження страхування, що не суперечать цим Особливим умовам, Правилам і чинному законодавству України.

4. Місце дії Договору

4.1. Якщо інше не передбачено Договором, Майно вважається застрахованим тільки в тих холодильних камерах, які зазначені в Договорі. Такі приміщення є Місцем дії Договору (територією страхування).

4.2. Якщо Застраховане майно вилучається з холодильних камер, що є Місцем дії Договору, страхування цього майна автоматично припиняється, а збитки, що настали після вилучення Застрахованого майна з території страхування або до внесення майна у холодильні камери, та відшкодуванню не підлягають, якщо інше не передбачено Договором.

5. Період очікування

5.1. Якщо інше не передбачено Договором, при його укладенні передбачається застосування Періоду очікування, протягом якого Страховик не несе зобов'язань при настанні подій, що мають ознаки страхових випадків.

5.2. Тривалість Періоду очікування для окремих категорій Застрахованого майна встановлюється за погодженням Сторін та зазначається у Договорі страхування. При цьому, якщо тривалість періоду очікування не зазначена у Договорі страхування, слід вважати, що вона дорівнює 24 (двадцять чотири) години.

5.3. Якщо інше не передбачено Договором, збитки, що настали протягом Періоду очікування внаслідок відхилень від заданих температур зберігання, не підлягають відшкодуванню Страховиком, за виключенням випадків, коли вони були викликані:

5.3.1. потраплянням у холодильну камеру холодоагенту внаслідок його витоку або викиду;

5.3.2. випадковим заморожуванням продуктів, що перебувають на зберіганні.

6. Обов'язки Страхувальника

6.1. Якщо інше не передбачено Договором, на додаток до обов'язків, зазначених у Правилах, Страхувальник зобов'язаний:

6.1.1. при страхуванні товарів, які потребують особливого режиму зберігання, до укладення Договору інформувати Страховика щодо причин, що викликають необхідність зберігання цих товарів в умовах спеціального температурного та/ або кліматичного режиму та специфічні ризики, пов'язані з можливістю пошкодження або знищення вказаного майна внаслідок порушення температурного або кліматичного режиму;

6.1.2. вживати усіх необхідних заходів щодо забезпечення нормальної роботи холодильних камер, у яких зберігається Застраховане майно, відповідно до рекомендацій виробника, загальноприйнятих правил їх експлуатації та вказівок органів державної інспекції або інших компетентних органів;

6.1.3. забезпечувати постійне технічне обслуговування обладнання холодильних камер, у яких зберігається Застраховане майно, та контроль за їх роботою та догляд за ним з боку кваліфікованого технічного персоналу;

6.1.4. вести облік товарів, що перебувають на зберіганні в холодильних камерах, фіксуючи в облікових документах дати вилучення товарів або внесення їх на зберігання, їх найменування, кількість і вартість;

6.1.5. при настанні події, що може бути визнана страховим випадком, забезпечити представникам Страховика доступ до території страхування, а також до документів обліку наявності та руху Застрахованого майна, журналів режиму роботи холодильних камер; надавати Страховику, на його вимогу, доступ до цих журналів.

7. Інші умови добровільного страхування майна у холодильних камерах визначаються згідно Правил.

ОСОБЛИВІ УМОВИ ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ БУДІВЕЛЬНО - МОНТАЖНИХ РОБІТ

1. Загальні положення та визначення термінів

1.1. Відповідно до "Правил добровільного страхування майна (крім залізничного, наземного, повітряного, водного транспорту (морського внутрішнього та інших видів водного транспорту), вантажів та багажу (вантажобагажу)) № 11 (нова редакція)" від 17.01.2019, надалі – **Правила**, та цих Особливих умов добровільного страхування будівельно-монтажних робіт, надалі – **Особливі умови**, Страховик укладає договори добровільного страхування будівельно-монтажних робіт, надалі – **Договори**, з юридичними або дієздатними фізичними особами, надалі – **Страховальники**.

1.2. Ці Особливі умови визначають особливості страхування будівельно-монтажних робіт; загальні умови такого страхування визначаються Правилами. При цьому, Договір може містити відмінності від положень Особливих Умов, якщо це не суперечить Правилам і чинному законодавству України.

1.3. Дані Особливі умови, при формулюванні певних страхових застережень, надалі – **Умов**, містять для них певний код із трьох цифр. Ці коди відповідають номерам аналогічних застережень Мюнхенського перестрахового товариства при страхуванні будівельно-монтажних ризиків (CAR, EAR) і наведені у цих Особливих умовах з метою забезпечення відповідності міжнародним системам страхування, які вимагають застосування уніфікованих умов страхування при укладанні Договорів, зокрема, згідно ст.16 Закону України "Про страхування".

1.4. Для цілей цих Особливих умов застосовуються терміни у такому тлумаченні, якщо інше не передбачено Договором:

1.3.1. Будівельний майданчик - земельна ділянка, на якій, відповідно до рішення органу виконавчої влади, прийнято рішення про розміщення майданчика (траси) для проведення, у відповідності до Проекту, будівельно-монтажних, пусконаладжувальних робіт та випробувань.

1.3.2. Будівельно-монтажні роботи - роботи, що включають будівельні роботи, монтажні роботи, пусконаладжувальні роботи. Будівельно-монтажні роботи не включають в себе роботи, що виконуються в Період післяпускових гарантійних зобов'язань (гарантійний період).

1.3.3. Будівельні роботи - роботи щодо створення будівель, споруд з будівельних конструкцій, виробів та матеріалів, роботи з реконструкції та ремонту будівель, споруд, що існують. Будівельні роботи не включають в себе монтажні та пусконаладжувальні роботи.

1.3.4. Випробування під навантаженням (гарячі випробування) - перевірка якісних характеристик змонтованого Застрахованого майна - технологічного обладнання або його окремих частин, шляхом його використання в режимі експлуатаційного навантаження або виробничому режимі, включаючи навантаження сировини та матеріалів для відтворення дійсних умов роботи, а для електромоторів, електрогенераторів, трансформаторів, перетворювачів або інших аналогічних пристроїв - під'єднання до електромережі або до іншої мережі навантаження.

1.3.5. Генеральний підрядник - організація, яка є головним виконавцем договору підряду (Проекту). Генеральний підрядник може залучати до виконання своїх зобов'язань інших осіб, фірми, компанії в якості субпідрядників, відповідає перед Замовником за виконання усього комплексу робіт, встановлених договором підряду (Проектом), бере участь у здаванні об'єкту Замовнику.

1.3.6. Дата введення об'єкта будівництва в експлуатацію - подія, що фіксує готовність

об'єкта до використання за призначенням, документально оформлена в установленому порядку.

1.3.7. Договір підряду (Проект) - договір, в рамках якого проводяться роботи, що повністю або частково застраховані за Договором добровільного страхування будівельно-монтажних робіт. Конкретний перелік робіт, що застраховані за Договором, та строки страхування таких робіт зазначаються у Договорі або Додатках до нього, або у заяві на страхування.

1.3.8. Замовник - фізична або юридична особа, що замовляє послуги з проведення та організації будівельно-монтажних робіт за договорами підряду (контрактами) на будівництво.

1.3.9. Монтажні роботи - роботи щодо збирання технологічного обладнання або конструкцій з окремих частин, установка обладнання на фундаменти та опори та (або) прокладання трубопроводів.

1.3.10. Об'єкт будівництва - будівля, споруда, об'єкти, будівництво яких не завершено, за виключенням тимчасових споруд. Об'єкт будівництва, на якому виконується більше 50% відсотків монтажних робіт визначається як "**об'єкт монтажу**"; останній включає збірні конструкції, машини, обладнання та устаткування та їх частини у процесі монтажу.

1.3.11. Період післяпускових гарантійних зобов'язань (гарантійний період, період технічного обслуговування) - період встановленої законом або договором підряду гарантії, протягом якого Підрядник зобов'язаний безоплатно виправити недоліки у будівельно-монтажних роботах, що були виконані ним та виникли в період будівельно-монтажних робіт до моменту передачі об'єкту будівництва Замовнику.

1.3.12. Період повного припинення робіт - період, коли відбувається припинення фінансування будівельно-монтажних робіт на невизначений час та об'єкти незавершеного будівництва консервуються.

1.3.13. Період часткового припинення робіт - період, коли відбувається тимчасове (до 3-х місяців) зупинення будівельно-монтажних робіт, що підтверджується відповідними внутрішніми документами підрядної організації. До періоду часткового припинення робіт не відносяться вихідні та святкові дні, якщо після них роботи знову розпочинаються.

1.3.14. Підрядник - особа, що виконує будівельно-монтажні роботи та залучається Замовником на підставі договорів підряду (контрактів) на будівництво.

1.3.15. Повна конструктивна загибель – такий рівень пошкодження певних одиниць Застрахованого майна внаслідок настання Страхового випадку, коли витрати на його відновлення (ремонт) становлять понад 80 (вісімдесят) відсотків його Дійсної вартості на дату настання Страхового випадку, якщо інший відсоток не передбачено умовами Договору.

1.3.16. Представники Страхувальника (Вигодонабувача) - усі повноважні представники Страхувальника (Вигодонабувача), що приймають управлінські рішення та здійснюють керівництво і організацію проведення будівельно-монтажних робіт.

1.3.17. Пусконаладжувальні роботи - роботи щодо доведення змонтованого електротехнічного, санітарно-технічного, технологічного обладнання, приладдя, систем автоматизації, сигналізації, зв'язку, блокування тощо, до стану, при якому забезпечується випуск продукції (виконання робіт, надання послуг) в обсязі та з якістю, що передбачена проектом, а також будь-які випробування (холості або під навантаженням). Під пусконаладжувальними роботами також розуміють роботи, які виконуються на об'єктах будівництва та монтажу в період підготовки та проведення індивідуального та комплексного випробувань устаткування.

1.3.18. Субпідрядник - особа, що виконує будівельно-монтажні роботи та яка залучається підрядником на підставі договору субпідряду/ підряду (контракту) на будівництво.

1.3.19. Холості випробування - перевірка роботоздатності окремих частин встановленого обладнання шляхом проведення механічних, електричних, гідростатичних та інших видів випробувань або випробувального прогону тільки з метою перевірки їх роботоздатності, виключаючи навантаження сировини та матеріалів або інших операцій, що передбачають нагрів або розігрів, а для електромоторів, електрогенераторів, трансформаторів, перетворювачів або інших аналогічних пристроїв, виключаючи під'єднання до електромережі або іншої мережі навантаження.

2. Застраховане майно

- 2.1.** Якщо інше не передбачено умовами Договору, відповідно до цих Особливих умов, застрахованими можуть бути:
- 2.1.1.** будівельні роботи, а саме: об'єкт будівництва (будівельні матеріали, конструкції, тощо), витрати на будівництво (витрати на роботи, заробітну плату, перевезення, постачання, сплату мита, зборів тощо);
 - 2.1.2.** монтажні роботи - об'єкти монтажу, витрати по монтажу (витрати на роботи, заробітну плату, перевезення, постачання сплату мита, зборів тощо);
 - 2.1.3.** матеріали, елементи, запаси та матеріальні цінності, що постачаються Замовником;
 - 2.1.4.** обладнання будівельного майданчика (тимчасові та допоміжні будівлі та споруди, побутові містечка, склади, складські приміщення, риштування, комунікації тощо);
 - 2.1.5.** об'єкти, що знаходяться на будівельному майданчику або в безпосередній близькості до майданчика, що належать Замовнику або Підряднику, за винятком об'єктів, що визначені в п.п.2.1.1. - 2.1.4. цих Особливих умов;
 - 2.1.6.** будівельні машини та устаткування: землерийна техніка та устаткування (бульдозери, екскаватори, тощо), шляхова будівельна техніка (скрепери, асфальтоукладачі, тощо), будівельна техніка та устаткування для проведення будівельно-монтажних робіт, закріплені на об'єкті будівництва (баштові крани, підйомники, бетонозмішувачі) тощо;
 - 2.1.7.** інше майно, зазначене у Договорі.
- 2.2.** При страхуванні побутових містечок, складів та складських приміщень застосовується **умова щодо страхування побутових містечок і складів (107).**
- 2.2.1.** Враховуючи умови та виключення, що зазначені у Правилах та Договорі, якщо інше не передбачено Договором, Страховик відшкодовує збитки щодо втрати або пошкодження побутових містечок та (або) складів, що входять до складу Застрахованого майна, внаслідок пожежі, повені або затоплення, якщо такі побутові містечка та склади розташовані у місці, що знаходиться вище місця з найвищим рівнем води, зареєстрованим у будь-якій точці на будівельному майданчику за останні 20 років, та за умови, що такі складські споруди розташовані одна від одної на відстані не менше, ніж 50 м, або складські приміщення розділені протипожежними стінами.
 - 2.2.2.** Страховик виплачує страхове відшкодування за кожним страховим випадком лише у межах ліміту відшкодування, що вказаний у Договорі, за кожним страховим випадком та сукупно за Договором, по побутових містечках та по кожній окремій складській споруді, якщо інше не передбачено умовами Договору.
- 2.3.** Окремими застереженнями до Договору - **Умовами** може бути передбачено страхування додаткових витрат, що пов'язані з втратою та пошкодженням Застрахованого майна внаслідок страхових випадків, передбачених Договором. Страхування за кожною окремою Умовою, якщо інше не передбачено Договором, надається в межах ліміту відшкодування, що встановлений у Договорі, за кожним страховим випадком та сукупно за Договором на таких умовах:
- 2.3.1. страхування витрат на пожежогасіння.** Страхування за цією Умовою передбачає в межах ліміту відшкодування, що вказаний у Договорі страхування, за кожним страховим випадком та сукупно за Договором страхування, відшкодування доцільних та необхідних додаткових витрат, що виникли у Страхувальника (Вигодонабувача) виключно у зв'язку з настанням страхового випадку, якщо інше не передбачено умовами Договору, а саме витрат:
 - а) щодо сплати послуг професійних або добровільних пожежних команд або інших організацій, що в силу закону або своїх статутів або інших нормативних актів зобов'язані застосувати заходи щодо гасіння пожежі, а також щодо запобігання або зменшення будь-якого іншого збитку, що застрахований за Договором;
 - б) щодо заповнення систем пожежогасіння, підключення, налагодження, тестування та запуску в автоматичний режим систем пожежогасіння та сигналізації, включаючи, але не обмежуючись, повторним зарядженням засобів пожежогасіння, заміною відпрацьованих спринклерних голівок, повторним наповненням резервуарів для автоматичної системи пожежогасіння (лише за умови, що такі витрати тарифікуються та вимірюються);
 - 2.3.2. страхування витрат на розчищення території.** За цією Умовою, в межах ліміту

відшкодування, що вказаний у Договорі, за кожним страховим випадком та сукупно за Договором, якщо інше не передбачено останнім, відшкодовуються витрати на розчищення місця збитку (місця настання страхового випадку), включаючи демонтаж частин Застрахованого майна, вивезення сміття, що утворилось в результаті настання страхового випадку, та інших залишків на найближче звалище та їхнє знищення або спалення (витрати на розчищення та злам). Якщо місце збитку виходить за межі території страхування, то відшкодовуються лише ті витрати на розчищення, що виконані на території страхування;

2.3.3. страхування витрат на оплату послуг професійних спеціалістів. За цією Умовою, якщо інше не передбачено Договором, відшкодовуються доцільні та обґрунтовані витрати Страхувальника на виплату винагороди архітекторам, інженерам та іншим професійним спеціалістам, що були виконані з метою відновлення Застрахованого майна, що було пошкоджено в результаті настання страхового випадку (крім послуг спеціалістів, що залучені для підготовки претензій щодо виплати страхового відшкодування);

2.3.4. страхування витрат на тимчасовий ремонт. Відповідно до цієї Умови, якщо інше не передбачено Договором, дія останнього також поширюється на витрати на проведення тимчасового ремонту, який необхідно провести внаслідок настання страхового випадку, для забезпечення продовження будівельно-монтажних робіт;

2.3.5. страхування додаткових витрат за понаднормові та нічні роботи, роботу в святкові дні, експрес-постачання (006). Згідно з цією Умовою, якщо інше не передбачено Договором, його дія також поширюється на відшкодування витрат за понаднормові та нічні роботи, роботу в святкові дні, експрес-постачання матеріалів, конструкцій, запасних частин, обладнання, необхідних для проведення відновлювального ремонту, відновлення після настання страхового випадку (включаючи повітряні перевезення), за умови, що такі додаткові витрати пов'язані з втратою або пошкодженням Застрахованого майна внаслідок страхового випадку, передбаченого Договором;

2.3.6. страхування додаткових витрат за повітряними перевезеннями (007). Згідно з цією Умовою, якщо інше не передбачено Договором, дія останнього поширюється на страхування додаткових витрат за повітряними перевезеннями, за умови, що такі додаткові витрати пов'язані з втратою або пошкодженням Застрахованого майна внаслідок страхового випадку, передбаченого Договором;

2.3.7. страхування витрат на відновлення документації. Страховик, якщо інше не передбачено Договором, відшкодовує необхідні та доцільні витрати на відновлення втраченої чи пошкодженої в результаті страхового випадку договірної, проектної, робочої та виконавчої документації (включаючи витрати на відновлення даних на магнітних або електронних носіях за умови наявності їх копій), за виключенням вартості власне інформації, що на них зберігається.

Відповідно до цієї Умови, якщо інше не передбачено Договором, сума відшкодування включає в себе вартість робіт та машинного часу, необхідних для відтворення документації шляхом копіювання, друку, включаючи будь-які збитки, що виникли внаслідок модифікації інформації або блокування такої інформації.

3. Страхові ризики та страхові випадки

3.1. Згідно з цими Особливими умовами, Договором може бути передбачено страхування на умовах "Повний пакет ризиків" або "З відповідальністю за окремі ризики", якщо інше не вказано у Договорі.

3.2. При страхуванні за умовою "Повний пакет ризиків", якщо інше не передбачено Договором, Страховик відшкодовує збитки, що виникають внаслідок втрати або пошкодження Застрахованого майна від будь-якої непередбаченої та раптової події, що не підпадає під виключення та обмеження страхування, вказані у розділі 5 Правил, розділі 4 цих Особливих умов або у Договорі.

ПРИМІТКА. Непередбачуваними та раповими подіями вважають такі фактичні зовнішні обставини, які Страхувальник (його представник) або не мав змоги своєчасно передбачити, або не зміг би передбачити на підставі своїх професійних знань, що є звичайною практикою в будівельній галузі.

3.3. При страхуванні на умовах "З відповідальністю за окремі ризики", можуть бути

застраховані наступні ризики:

3.3.1. Пожежа.

3.3.2. Удар блискавки.

3.3.3. Вибух.

3.3.4. Падіння літального апарату (який знаходився у польоті), його частин або вантажу (предметів), що знаходились у цьому апараті, а також впливу повітряної ударної хвилі, що утворюється при падінні ("Падіння літального апарату").

3.3.5. Стихійні явища – це пошкодження (знищення) чи втрата Застрахованого майна внаслідок таких стихійних явищ, як: виверження вулкана, повінь, паводок, сильний вітер, вихор, град, сильний дощ (злива); землетрус, зсув ґрунту, сель, гірський обвал (схід снігових лавин); осідання ґрунту; затоплення ґрунтовими водами; тиск снігового покриву; надзвичайні для даної місцевості морози та сильні снігопади; ожеледь.

3.3.6. Аварія (пошкодження водою) – це пошкодження/ знищення Застрахованого майна внаслідок аварії водопровідної, каналізаційної, опалювальної системи, а також систем кондиціонування та пожежогасіння, надалі - **Систем** (у тому числі внаслідок проникнення води із сусідніх приміщень, що не використовуються Страхувальником), що сталось внаслідок не передбаченого регламентом роботи Систем та/або технічною документацією відхилення у процесі випробувань і тестової експлуатації Систем, при якому контроль за його протіканням, а також управління ним стає неможливим, а розвиток неконтрольованих процесів створює фактори, які завдають шкоди Застрахованому майну.

3.3.6.1. Під Системами слід розуміти:

а) відповідні стаціонарні системи трубопроводів;

б) устаткування, безпосередньо з'єднане із зазначеними системами трубопроводів.

ПРИМІТКА. До пристроїв і устаткування автоматичної системи пожежогасіння відносяться теплові замки зі зрошувачами, резервуари для води, розподільчі пристрої, вентилі, пожежна сигналізація, насоси, інші пристрої, а також труби, що відносяться виключно до автоматичної системи пожежогасіння.

3.3.6.2. Якщо це спеціально передбачено Договором, до пошкодження Застрахованого майна внаслідок аварії може прирівнюватися пошкодження цього майна олійними рідинами, порошком та іншими наповнювачами, що містяться у Системах.

3.3.7. Пошкодження інженерних мереж (систем газо- і електропостачання).

ПРИМІТКА. Під вищезгаданими системами розуміються прокладені у будівлі трубопроводи і кабелі, включаючи підводи й відводи, а також інше устаткування, жорстко пов'язане з ними.

3.3.8. Внутрішнє пошкодження електричного устаткування, приладів і машин внаслідок впливу електричного струму (короткого замикання, надлишку напруги, електричної дуги).

3.3.9. ПДТО (протиправні дії третіх осіб).

3.3.10. Викрадення (крадіжка зі зломом, грабїж, розбїй).

3.3.11. Механічне пошкодження.

3.3.12. Помилки при виконанні будівельно-монтажних робіт особами, що не є представниками Страхувальника (Вигодонабувача).

3.3.13. Ненавмисне порушення норм та правил проведення робіт (помилка, неухважність, необережність тощо) особами, що не є представниками Страхувальника (Вигодонабувача).

3.3.14. Обвалення або пошкодження об'єкта будівництва або монтажу, в тому числі частинами, що обвалюються або падають;

3.3.15. Повний пакет ризиків – ризики, зазначені в п.п. 3.4.1 – 3.4.14 цих Особливих умов, а також будь-які інші непередбачувані та раптові події на будівельному чи монтажному майданчику що можуть спричинити фізичне пошкодження (знищення) Застрахованого майна.

ПРИМІТКА. Визначення ризиків, не вказаних у п.3.3 цих Особливих умов, міститься у розділі 4 Правил.

3.4. Умовами Договору може бути передбачено страхування за будь-якими чи усіма із страхових ризиків, зазначених в п.п. 3.3.1 – 3.3.14 цих Особливих умов, або за Повним пакетом ризиків, зазначеним у п.п.3.3.15 Особливих умов.

3.5. Події, зазначені у п.3.3 Особливих умов, визнаються Страховими випадками, якщо

пошкодження (знищення, втрата) Застрахованого майна сталось внаслідок цих подій протягом строку дії Договору у Місці дії Договору і підтверджене необхідними документами, визначеними цими Особливими умовами.

3.6. Якщо це передбачено Договором страхування, може бути застрахований ризик **страйків та масових заворушень (001)**. Під "страйками та масовими заворушеннями", якщо інше не передбачено Договором, слід розуміти страйки або громадські заворушення, або будь-які дії чи діяльність, які вважаються такими або які можуть призвести до бунту, страйку чи громадських заворушень. Термін "масові заворушення" включає також робочі страйки, умисне припинення або сповільнення темпів роботи та локаут (тимчасову зупинку роботи підприємства/ суттєве скорочення обсягів виробництва роботодавцем, одночасно з припиненням виплати зарплати працівникам).

3.6.1. Ця Умова, якщо інше не передбачено Договором, діє щодо втрати або пошкодження Застрахованого майна безпосередньо в результаті:

- а) дії будь-якої особи, яка приймає участь разом із іншими особами в будь-яких страйках або масових заворушеннях;
- б) дії будь-якого утвореного в законному порядку органу влади щодо попередження або спроби попередження будь-яких масових заворушень, або зведення до мінімуму наслідків будь-якого такого порушення;
- в) навмисної дії будь-якого страйкаря або працівника в локауті, щодо продовження страйку або опору локауту;
- г) дії будь-якого створеного у законному порядку органу влади щодо попередження або спроби попередження будь-якої навмисної дії страйкаря або працівника в локауті, щодо продовження страйку або опору локауту, або зведення до мінімуму наслідків будь-якої такої дії.

3.6.2. Страхування на випадок страйків та масових заворушень, якщо інше не передбачено Договором, не поширюється на:

- а) збитки, викликані постійним або тимчасовим позбавленням можливості розпорядження Застрахованим майном внаслідок його націоналізації, конфіскації, реквізиції або арешту за розпорядженням будь-якого органу влади;
- б) збитки внаслідок постійної або тимчасової втрати можливості розпорядження Застрахованим майном внаслідок того, що воно зайняте, захоплене, привласнене будь-якою особою;
- в) непрямі збитки, упущену вигоду або будь-яку відповідальність перед третіми особами.

ПРИМІТКА. При цьому, відповідно до підпунктів б) та в) п.3.6.2 Особливих умов, Страховик не звільняється від обов'язку відшкодувати збитки, завдані Застрахованому майну до моменту втрати Страхувальником можливості використання їх або до моменту тимчасового позбавлення можливості розпорядження майном

3.6.3. Страхування на випадок страйків та масових заворушень може бути припинено у будь-який момент на вимогу Страховика, шляхом направлення письмового повідомлення Страхувальнику за 30 календарних днів до бажаної дати припинення дії такого страхування, якщо інший період не передбачено умовами Договору страхування. У такому разі Страховик зобов'язаний повернути незароблену частку страхового платежу за період, що залишився до дати закінчення строку дії Договору страхування за вирахуванням витрат на ведення справи та суми сплаченого страхового відшкодуванням.

3.6.4. Збитки, спричинені внаслідок страйків та масових заворушень, що мають місце протягом періоду послідовних 72-х годин, розглядаються як один страховий випадок, якщо інше не передбачено Договором страхування. Усі окремі збитки Страхувальника, що зумовлені або причиною настання яких є одна й та сама подія, вважаються одним страховим випадком. Однак тривалість події, що може бути визнана одним страховим випадком, обмежується 72 послідовними годинами. По будь-якому випадку, тривалістю більше ніж визначено вище, Страховик поділяє подію на два чи більше страхових випадки з урахуванням наступних вимог:

- а) період першого страхового випадку починається в день і час початку першого страхового випадку, за яким Страховиком здійснюється виплата страхового відшкодування;
- б) два періоди страхових випадків не можуть перетинатися між собою в часі, та не може бути

проміжку між цими двома періодами.

3.7. Договором може бути передбачено страхування у період призупинення та консервації будівельно-монтажних робіт (**умова щодо призупинення та консервації будівельно-монтажних робіт**). У випадку, якщо передбачається призупинення та консервація будівництва та (або) монтажних робіт на період, що може перевищити 30 календарних днів, Страхувальник повинен протягом 2 (двох) робочих днів письмово повідомити про це Страховика, якщо інше не передбачено Договором.

3.7.1. У випадку призупинення або консервації будівництва та (або) монтажу умови страхування на такий період консервації підлягають зміні відповідно до викладеного нижче, якщо інше не передбачено Договором. При цьому, протягом 30 послідовних календарних днів з моменту призупинення робіт та (або) консервації, про які Страхувальник завчасно повідомив Страховика, Договір діє в повному обсязі без змін відповідно до Особливих умов, якщо інше не передбачено Договором. У разі неповідомлення або неналежного повідомлення відповідно цього параграфу ця Умова не застосовується та діють загальні положення цих Особливих умов.

3.7.2. Якщо передбачається призупинення та консервація на довший період (більше 30 послідовних календарних днів), та якщо Страхувальник у встановлений строк надіслав письмовий запит Страховику щодо страхування у період призупинення та консервації будівельно-монтажних робіт, Сторони керуються умовами, що викладені нижче. При цьому, якщо Страхувальник не надіслав або надіслав в неналежний строк письмовий запит щодо страхування в період призупинення та консервації будівельно-монтажних робіт, страховий захист за Договором припиняється з 00-00 дати початку такого періоду після закінчення 30 послідовних календарних днів з дати призупинення та консервації будівельно-монтажних робіт.

3.7.3. Враховуючи зазначене у п.3.7.2, протягом такого періоду призупинення або консервації будівництва та (або) монтажу додатково застосовуються умови, що викладені нижче, що мають перевагу над загальними умовами Правил та цих Особливих умов, якщо інше не передбачено Договором.

3.7.3.1. Договір продовжує свою дію на викладених нижче умовах, якщо інше не передбачено Договором: строк дії Договору продовжується на період такого призупинення та консервації (але не більше, ніж на послідовних 90 календарних днів, якщо інша кількість днів не передбачено Договором), строки оплати по всіх несплачених платежах за Договором також переносяться на відповідний період, а Страхувальник сплачує Страховику додатковий страховий платіж за такий період на умовах, що визначені нижче.

3.7.3.2. Страхувальник зобов'язаний сплатити додатковий страховий платіж щодо страхування за цією Умовою протягом 5 (п'яти) робочих днів з дати після повідомлення про заплановане призупинення або консервацію будівельно-монтажних робіт; невиконання або неналежне виконання Страхувальником обов'язку щодо сплати додаткового страхового платежу є підставою для Страховика відмовити у виплаті страхового відшкодування.

3.7.4. Якщо інше не передбачено умовами Договору, Страховик відшкодовує втрату або пошкодження Застрахованого майна, що сталися протягом періоду призупинення або консервації будівництва та (або) монтажу, в результаті дії ризиків, вказаних у п.п. 3.3.1 – 3.3.11 цих Особливих умов.

3.7.5. Якщо інше не передбачено Договором, протягом такого періоду призупинення або консервації будівництва:

3.7.5.1. будь-які будівельно-монтажні роботи (крім робіт, метою яких є забезпечення консервації матеріалів та обладнання), не є застрахованими за цим Договором, а зобов'язання Страховика обмежуються тільки сумою вже виконаних робіт та придбаних матеріалів та обладнання (включаючи вартість робіт з консервації);

3.7.5.2. Страхувальник повинен забезпечити:

- достатні заходи захисту проти дії вітру та збитків в результаті дії води (включаючи встановлення необхідних сіток безпеки, розпірок, захисних покриттів, ізоляцію, дренаж та подібне);

- належну охорону будівельного майданчика та забезпечити його достатньою кількістю попереджувальних знаків, первинними засобами пожежогасіння, укомплектованими

гідрантами у робочому стані, центральним контрольно-пропускним пунктом та цілодобовою охороною;

- перевірку обладнання та матеріалів, що зберігаються, протягом регулярних інтервалів, що не перевищують 4 (чотири) тижні, а недостатнє та пошкоджене пакування замінювати за рахунок коштів Страхувальника (Вигодонабувача).

3.7.6. Невиконання або неналежне виконання Страхувальником обов'язків за п.п. 3.7.5.2 є підставою для відмови Страховика у виплаті страхового відшкодування.

3.8. Договором може бути передбачено додаткове страхування пусконалагоджувальних робіт у **період холостих випробувань та випробувань під завантаженням (гарячих випробувань)** на строк, передбачений Договором, але за умови початку такого строку страхування не раніше дати закінчення перших чотирьох тижнів пусконалагоджувальних робіт без завантаження (холостих випробувань), якщо інше не передбачено Договором. Таке страхування не здійснюється щодо обладнання, що було в експлуатації, якщо інше не передбачено Договором.

3.9. Договором також може бути передбачено страхування у **період післяпускових гарантійних зобов'язань (страхування у гарантійний період, період технічного обслуговування)** на строк, передбачений у Договорі, але з початком такого строку не раніше дати приймання Замовником об'єкту будівництва або монтажу, що підтверджується документами, оформленими належним чином.

3.10. Якщо інше не передбачено Договором, **при страхуванні післяпускових гарантійних зобов'язань (страхування у гарантійний період, період технічного обслуговування)** страховим випадком є виникнення у Страхувальника додаткових витрат, обумовлених його обов'язком відшкодувати збиток, нанесений побудованому ним об'єкту будівництва або монтажу, що є наслідком одного з випадків, що зазначені нижче та прямо передбачені умовами Договору страхування, а саме:

3.10.1. втрата або пошкодження Застрахованого майна у ході робіт Страхувальника (або представників Вигодонабувача- Підрядника) з гарантійного обслуговування застрахованого об'єкта будівництва або монтажу на території страхування, та відповідальність за які несе Страхувальник або Вигодонабувач-Підрядник (**умова щодо страхування у період післяпускових гарантійних зобов'язань (візити) - 003**);

3.10.2. недоліків, допущених при проведенні будівельно-монтажних робіт, але виявлених у період післяпускових гарантійних зобов'язань. Ця умова діє разом з умовою, передбаченою п.3.10.1 цих Особливих умов (**умова щодо розширеного страхового покриття у період післяпускових гарантійних зобов'язань - 004**).

ПРИМІТКА. З метою уникнення непорозумінь щодо тлумачення п.п. 3.10.1 – 3.10.2 цих Особливих умов, до втрати або пошкодження Застрахованого майна не відносяться збитки внаслідок помилок або упущень при проектуванні, підготовці планів, специфікацій, неякісного виготовлення або дефекту матеріалу, лиття;

3.10.3. дефектів монтажу, помилок у проектуванні, плані або специфікації, дефектів матеріалу, лиття та (або) неякісного виробництва, виключаючи витрати Страхувальника на виправлення такого дефекту або недоліку, які виявлені до настання матеріального збитку, тобто до втрати або пошкодження Застрахованого майна (**умова щодо страхування у гарантійний період - 201**). Зазначена умова, якщо її застосування передбачене Договором, діє тільки щодо об'єктів монтажу. Відповідно до цього пункту Особливих умов, Страховик не відшкодовує збитки внаслідок втрати або пошкодження Застрахованого майна, що прямо або опосередковано сталися внаслідок пожежі, вибуху або стихійних явищ, а також будь-які витрати в зв'язку за зазначеними подіями.

4. Виключення із страхових випадків та обмеження страхування

4.1. На додаток до **Загальних виключень**, вказаних у Правилах, та якщо інше не передбачено Договором, Страховик не має зобов'язань щодо виплати страхового відшкодування, якщо збитки настали внаслідок:

4.1.1. дефектів та пошкоджень, що існували на момент укладення Договору та були відомі або мали бути відомі Страхувальнику, Вигодонабувачу або їх представнику, незалежно від того, було це відомо Страховику або ні;

4.1.2. умисних дій Страхувальника (Вигодонабувача), його працівників, представників, але тільки тих, що відповідають за проведення будівельно-монтажних робіт та нагляд за їх виконанням, а також приймають управлінські рішення;

4.1.3. пошкодження або знищення застрахованого будівельного об'єкта у період повного або часткового припинення робіт на період більше 14 (чотирнадцяти) календарних днів, якщо інший строк не передбачено умовами Договору;

4.1.4. недотримання Страхувальником або організацією, що залучена Страхувальником до проведення будівельно-монтажних робіт, їх представниками або особами, що відповідальні за проведення будівельно-монтажних робіт, інструкцій та інших нормативних документів стосовно збереження, експлуатації та обслуговування застрахованого об'єкта будівництва та (або) монтажу (в т.ч. невиконання інструкцій щодо зберігання, експлуатації та обслуговування матеріалів та конструкцій), а також використання цього об'єкта та матеріалів не за призначенням, якщо інше не передбачено Договором;

4.1.5. невиконання Страхувальником (Вигодонабувачем) або організацією, що залучена Страхувальником для виконання будівельно-монтажних робіт, їх представниками та особами, що відповідальні за проведення будівельно-монтажних робіт, правил техніки безпеки при проведенні будівельно-монтажних та інших робіт на застрахованих об'єктах будівництва та (або) монтажу, будівельних норм та правил, інших законодавчих та відомчих документів, що є обов'язковими при виконанні будівельно-монтажних робіт;

4.1.6. помилок, що допущені при проектуванні об'єкту будівництва, помилок та упущень у проекті, плані, специфікації.

4.1.6.1. Якщо це прямо передбачено Договором, враховуючи умови та виключення, що зазначені у Правилах та Договорі, для об'єктів будівництва виключення за п.4.1.6 цих Особливих умов (або відповідне виключення Договору) видаляється та замінюється таким формулюванням (**умова щодо страхування помилок проектувальника - 115**):

"4.1.6. збитки внаслідок помилок та упущень, що допущені при проектуванні об'єкту будівництва, помилки та упущення у проекті, плані, специфікації, але таке виключення не діє щодо частин Застрахованого майна, що правильно спроектовані або виконані на підставі проекту, плану, специфікації, що не містять помилок та упущень, в результаті випадку, що стався внаслідок помилок проектувальника, помилок та упущень у проекті, плані, специфікації у частинах, що мають такий дефект".

4.1.7. використання конструкцій, матеріалів, що мають дефект або неякісно виготовлені, а саме:

4.1.7.1. щодо **об'єктів будівництва** - виключаються витрати на заміну, ремонт або виправлення дефектів у матеріалах, конструкціях, виробках, але таке виключення не діє щодо правильно виконаних частин Застрахованого майна, що не містять дефект, та які втрачені або пошкоджені внаслідок використання матеріалів та конструкцій, що мають дефект або неякісно виготовлені;

4.1.7.2. щодо **об'єктів монтажу** - втрати або пошкодження Застрахованого майна внаслідок використання матеріалів та конструкцій, що мають дефект або неякісно виготовлені, але збитки внаслідок помилок при проведенні монтажних робіт є застрахованими, якщо це передбачено умовами Договору;

4.1.7.3. Якщо це передбачено Договором, враховуючи умови та виключення, що зазначені у Правилах та Договорі, для об'єктів монтажу виключення за п.4.1.7.2. цих Особливих умов (або відповідне виключення Договору) видаляється та замінюється таким формулюванням (**умова щодо страхування ризику виробника - 200**), а саме:

"4.1.7.2. збитки, пов'язані з ремонтом та (або) із заміною деталей та (або) елементів об'єкту монтажу, безпосередньо викликані помилками у проекті, застосуванням дефективних матеріалів або лиття, дефектів виробника, та які поніс би Страхувальник для виправлення такого дефекту, помилки, якщо такий дефект, помилка виявлені до втрати або пошкодження Застрахованого майна, але це виключення не стосується помилок та недоліків при монтажі."

4.1.7.4. якщо це передбачено Договором, виключення, вказані у п.п. 4.1.6 - 4.1.7 цих Особливих умов, не діють, а замість них застосовується виключення підвищення якості та поліпшень Застрахованого майна після настання страхового випадку (**умова щодо виключення підвищення якості та поліпшень Застрахованого майна (страхування**

помилки проектування, дефектів матеріалів та дефектів виробництва - Умова 3/96), а саме: "Страховик не відшкодовує витрати необхідні для заміни, ремонту, виправлення Застрахованого майна, що містить дефекти, включаючи дефекти матеріалу, дефекти в зв'язку з помилками, допущеними при проектуванні, підготовці документації та виробництві. Проте, якщо втрата або пошкодження Застрахованого майна сталися внаслідок такого дефекту (включаючи дефекти матеріалу, помилки при проектуванні та виробництві), то з суми відшкодування виключаються тільки додаткові витрати на поліпшення, що не передбачені оригінальним проектом, а саме: витрати, викликані необхідністю використання спеціальних (інших) матеріалів, проведення спеціальних будівельних (монтажних) робіт, робіт щодо (пере) проектування, підготовки документації."

Для цілей цього виключення та цих Особливих умов, якщо інше не передбачено Договором, будь-яка частина Застрахованого майна не вважається втраченою або пошкодженою тільки з огляду на те, що в ній наявні дефекти, включаючи дефекти матеріалу, дефекти в зв'язку з помилками, що допущені при проектуванні, підготовці документів, специфікацій та виробництві матеріалів.

4.1.8. використання при проведенні будівельно-монтажних робіт машин та обладнання, що не відповідають вимогам чинних будівельних норм та правил;

4.1.9. відхилень від затвердженого проекту, зміни та (або) невиконання проекту, що призвело або може призвести до втрати або пошкодження об'єкту будівництва та монтажу або необхідності перепроjektування, в т.ч. до розробки проектів посилення окремих конструкцій та (або) об'єкту будівництва в цілому;

4.1.10. допуску до будівельно-монтажних робіт осіб, що не мають необхідного встановленого законом рівня кваліфікації та документально оформленого допуску до виконання робіт;

4.1.11. експериментальних або дослідницьких робіт;

4.1.12. холостих випробувань понад строк, передбачений Правилами та (або) Договором, та (або) випробувань під навантаженням (гарячих випробувань);

4.1.13. пошкоджень, безпосередньо викликаних постійним впливом зовнішніх або експлуатаційних факторів (знос, корозія, окислювання, гниття, самозаймання, тощо);

4.1.14. пред'явлення до Страхувальника (Вигодонабувача) вимоги про відшкодування неустойки (пені, штрафу, інших стягнень) у зв'язку з неякісним, неповним або несвоєчасним виконанням будівельно-монтажних робіт (наданих послуг) або через неякісне виконання, порушення, збитковість або припинення договорів (контрактів);

4.1.15. загибелі, знищення, втрати, пошкодження планів, папок з документами, креслень, фотографій, зразків, макетів, цінних паперів, грошей, бухгалтерських та інших документів, що знаходилися на будівельному майданчику;

4.1.16. внутрішніх несправностей, поломок, виходу з ладу з внутрішніх причин та звичайної експлуатації Застрахованих будівельних машин, монтажного обладнання, електричного обладнання та пристроїв, обладнання будівельного майданчика;

4.1.17. здійснення Страхувальником (Вигодонабувачем), його представниками або іншою особою, яка зазначена в Договорі та бере участь у проведенні будівельно-монтажних робіт, діяльності, яка не обумовлена в ліцензії на проведення робіт;

4.1.18. залучення для проведення будівельно-монтажних робіт особи, що не має ліцензії або іншого спеціального дозволу на проведення такого виду робіт;

4.1.19. знищення та (або) пошкодження транспортних засобів, які мають дозвіл на експлуатацію на дорогах загального використання, плавучих засобів та літальних апаратів;

4.1.20. непрямої дії блискавки, впливу електроструму в формі короткого замикання, різкого підвищення сили струму або напруги в електромережі, впливу індукованих струмів та інших аналогічних причин, що викликали неполадки, вихід з ладу застрахованих електричних або електронних пристроїв, приборів, проводки тощо, якщо страхування таких ризиків не передбачено умовами Договору;

4.1.21. електричного іскріння, неполадок у застрахованих електричних пристроях, приборах, проводці та подібному устаткуванні, за винятком випадків, коли вони спричинили виникнення та подальше розповсюдження пожежі на інше Застраховане майно, але вартість такого майна, у якому виникло іскріння та неполадки, не відшкодовується;

4.1.22. бурі, урагану або іншого руху повітряних мас, викликаного природними процесами в

атмосфері; такі збитки відшкодовуються тільки в тому випадку, якщо швидкість вітру, що заподіяв збиток, перевищувала 17,2 м/с. Швидкість вітру підтверджується довідками відповідних гідрометеорологічних установ;

4.1.23. тиску снігового покриву, що виник в результаті поступового накопичення снігових мас, коли з моменту початку останнього офіційно зареєстрованого снігопаду (згідно з довідкою відповідних гідрометеорологічних установ, що має бути надана Страхувальником у разі настання страхового випадку за ризиками "Стихійні явища") минуло більше 36 (тридцяти шести) годин.

4.2. Якщо інше не передбачено Договором, Страховик не відшкодовує (**умова щодо виключення витрат на відведення та зниження рівня води**):

4.2.1. витрат на відведення та відкачування води навіть, якщо кількість води значно перевищує обсяги, що можливо було передбачити;

4.2.2. збитків щодо втрат або пошкодження застрахованого об'єкту будівництва та монтажу в результаті поломки систем відведення та відкачування води, якщо таких втрат або пошкоджень можливо було запобігти при наявності запасних аварійних систем;

4.2.3. витрат на додаткову гідроізоляцію та встановлення додаткового обладнання для відведення та відкачування ґрунтових та стічних вод.

4.3. Якщо інше не передбачено Договором, Страховик не має обов'язку щодо виплати страхового відшкодування в частині витрат, що були здійснені з метою:

4.3.1. заміни або виправлення елементів підпірних стін, які:

4.3.1.1. змістилися, відклонилися або застрягли під час будівництва;

4.3.1.2. втрачені, покинуті або пошкоджені під час забивання або видалення, або заблоковані палями або опалубкою, що застрягли або пошкоджені;

4.3.1.3. виправлення дефектів роз'єднаних або розчіплених шпунтових паль;

4.3.2. виправлення дефектів внаслідок витоків або проникнення будь-якого матеріалу або речовини;

4.3.3. заповнення порожнин або заміни втраченого бентоніту;

4.3.4. заміни або виправлення паль або елементів фундаментів, які не пройшли тест на несучу здатність або не досягли запроєктованих властивостей;

4.3.5. відновлення профілів та вимірів (**умова щодо робіт з виконання свайних фундаментів та обладнання підпірних стін - 121**).

4.4. Якщо інше не передбачено Договором, не є застрахованими наступні види майна:

4.4.1. паливно-мастильні матеріали, хімікати, охолоджувальні рідини, допоміжні матеріали та продукція, що вироблена або оброблюється Застрахованим майном, виготовлена на Застрахованому майні продукція (окрім необхідної для застрахованих будівельно-монтажних робіт);

4.4.2. усі види ручного та змінного інструменту та пристроїв;

4.4.3. транспортні засоби, що допущені до експлуатації на дорогах загального користування, засоби водного та авіаційного транспорту;

4.4.4. майно та ТМЦ на об'єктах будівництва, що не охороняються.

4.5. При будівництві тунелів, тимчасових та постійних підземних конструкцій та устаткування, Страховик, якщо інше не передбачено Договором, не відшкодовує збитки та витрати, що пов'язані із:

4.5.1. зміною методів будівництва та монтажу або витрати в зв'язку з непередбачуваними умовами ґрунтів або наявними перешкодами;

4.5.2. заходами на заливання будівельними сумішами нещільних ділянок гірської породи та (або) додаткові заходи щодо захисту, навіть якщо необхідність у таких заходах виникла тільки в період будівництва та монтажу;

4.5.3. вийманням ґрунту, що перевищує передбачену проектом мінімальну потребу в вийманні, а також внаслідок зворотного засипання порожнин;

4.5.4. витратами на водовідведення у разі, якщо обсяги води, що спочатку передбачались, виявились значно більшими;

4.5.5. витратами на додаткову гідроізоляцію та обладнання для відведення поверхневих ґрунтових на підземних вод;

4.5.6. втратами або пошкодженнями застрахованого майна внаслідок поломки, виходу з ладу

дренажної системи у випадку, якщо подібних витрат або пошкодження можна було б запобігти шляхом використання резервного обладнання;

4.5.7. втратою або підйомом бурової тунельної машини;

4.5.8. втратою бентоніту, суспензій або іншого матеріалу, що використовується для полегшення виймання ґрунту або речовин, що використовуються для покращення стану ґрунту (умова щодо будівництва тунелей, тимчасових та постійних підземних конструкцій та устаткування - 101).

4.6. При **будівництві дамб та водосховищ**, Страховик, якщо інше не передбачено Договором, не відшкодовує збитки та витрати, що пов'язані з:

4.6.1. відведенням та відкачуванням води, якщо обсяги води суттєво більше, ніж передбачалось;

4.6.2. втратами або пошкодженнями застрахованого майна внаслідок поломки, виходу з ладу системи відведення та відкачування води у випадку, якщо подібних витрат або пошкодження можна було б запобігти шляхом використання резервного обладнання;

4.6.3. витратами на додаткову гідроізоляцію та обладнання для відведення поверхневих ґрунтових та підземних вод;

4.6.4. втратами або пошкодженнями, що викликані просіданням у результаті недостатнього ущільнення ґрунту;

4.6.5. втратами в результаті тріщин та протікання води (**умова щодо будівництва дамб та водосховищ - 104**).

4.7. Незважаючи на зазначений у Договорі конкретний перелік страхових ризиків, якщо інше не передбачено умовами Договору, застосовуються такі умови:

4.7.1. Страховик відшкодовує збитки від землетрусу (якщо такий ризик включений до складу застрахованих ризиків, та інше не передбачено Договором) лише в тому випадку, якщо Страхувальник надасть докази та документальне підтвердження того, що при проектуванні, будівництві та експлуатації Застрахованого майна належним чином були враховані сейсмічні умови місцевості, на якій розташоване Застраховане майно (**умова щодо вимог до споруд, що будуються у сейсмічних зонах - 008**).

4.7.2. Страховик відшкодовує збитки, завдані застрахованому об'єкту будівництва в результаті страхових випадків, в частині робіт з будівництва дамб котлованів, каналів або дорожніх робіт, виймання ґрунту та розробки ґрунту уступами, якщо такі дамби, виймання ґрунту, розробка ґрунту уступами, котловани, канали або дорожні роботи виконуються секціями, та якщо кількість секцій не перевищує 2, й довжина таких секцій не перевищує 300 м (якщо інша кількість секцій та їх довжина або інші умови не передбачені Договором), незалежно від стану готовності застрахованого об'єкту (**умова щодо секцій - 106**).

4.7.3. Страховик, якщо інше не передбачено Договором, відшкодовує збитки, що завдані застрахованим будівельним машинам та обладнанню в результаті страхових випадків лише в тому випадку, якщо після виконання робіт або під час будь-якої перерви у роботі, таке обладнання зберігається у місці, в якому повинь, водопілля трапляються не частіше, ніж раз на двадцять років (**умова щодо будівельних машин та обладнання - 108**).

4.7.4. Страховик відшкодовує збитки завдані застрахованим будівельним матеріалам в результаті настання страхових випадків, лише в тому випадку, якщо вони зберігаються у кількості, необхідній для виконання обсягу робіт на три дні, а матеріали, кількість яких перевищує запас для виконання обсягу робіт на три дні, зберігається у місці, в якому повинь, водопілля трапляються не частіше, ніж раз на двадцять років (**умова щодо будівельних матеріалів - 109**).

4.7.5. Страховик не відшкодовує збитки внаслідок повені, паводку, водопілля (якщо такі ризики включені до складу застрахованих ризиків) внаслідок виходу води з берегів водоймищ, який можна було передбачати виходячи з місцевих умов (рельєфу місцевості, клімату, сезонних коливань води тощо), характерних для території страхування. При цьому, вважається, що вихід води з берегів можна було передбачати, якщо така подія відбувалася в середньому частіше, ніж один раз у десять років за останні тридцять років.

4.7.6. Страховик не відшкодовує витрати на відновлення ґрунту та його родючого шару в результаті обвалу, зсуву, просідання ґрунту. При цьому Страховик також не відшкодовує, якщо інше не передбачено Договором, наступні витрати (**умова щодо видалення уламків**

після обвалу, зсуву, просідання ґрунту - 111):

- витрати на видалення уламків після обвалу, зсуву, просідання ґрунту понад витрати на розчищення матеріалів у місці обвалу, зсуву, просідання ґрунту;

- витрати на відновлення схилів або інших спланованих ділянок, що піддалися впливу ерозії, якщо Страхувальник не вжив належних заходів щоб запобігти процесу ерозії або вжив їх несвоєчасно.

4.7.7. Якщо Страхувальник виконує роботи з прокладання підземних інженерних комунікацій (систем опалення, каналізації, холодного та гарячого водопостачання), то застосовується **умова щодо водопровідних та каналізаційних труб (117)**. Якщо інше не передбачено Договором, Страховик (якщо такі ризики застраховані за Договором) відшкодовує тільки збитки в результаті втрати або пошкодження застрахованого об'єкту внаслідок підтоплення або замулення трубопроводів, каналів трубопроводів або каналізаційних колодязів, але не більше вартості максимальної довжини відкритого каналу або повністю виконаної траншеї, що встановлюється у Договорі. Якщо у Договорі не зазначене інше, максимальною довжиною вважається 25 метрів. При цьому, Страховик визнає випадок страховим та сплатить страхове відшкодування лише за умови, якщо:

4.7.7.1. трубопроводи відразу після прокладання були захищені шляхом засипання ґрунту таким чином, щоб виключити зміщення труб, замулення або підтоплення каналу, траншеї;

4.7.7.2. трубопроводи відразу після прокладання були закриті, щоб запобігти проникненню води, мула тощо;

4.7.7.3. канали ділянок трубопроводів, на яких провадилось тестування та випробування, були засипані ґрунтом відразу після завершення гідравлічного тестування та випробувань (випробувань під тиском).

4.8. Якщо інше не передбачено умовами Договору, Страховик не має зобов'язань щодо виплати страхового відшкодування при настанні збитків, втрат або пошкодження, що сталися внаслідок того, що не були вжиті усі заходи з метою запобігання збитку, які є загальноприйнятими для складів та місць зберігання Застрахованого майна.

4.8.1. Якщо інше не передбачено умовами Договору, до вказаних заходів відносяться такі дії:

4.8.1.1. місце зберігання має бути окремим (окрема будівля або огорожена територія), охоронятися, мати належний рівень пожежної безпеки, як це вимагає конкретне місце зберігання та вид майна, що зберігається;

4.8.1.2. місця зберігання майна мають бути відокремлені одне від одного протипожежними стінами або відстанню не меншою 50 метрів, що є простором, вільним від буд-яких предметів, перешкод та захаращення;

4.8.1.3. місця зберігання майна мають бути розміщені та запроектовані таким чином, щоб можливо було запобігти збитків, що завдаються накопиченням води або підтопленням внаслідок дощу або повені, яка має період повторюваності настання менше 20 років.

4.9. Страховик визнає події, вказані у п.3.10 цих Особливих умов, у якості страхового випадку, тільки за умови, що завершені об'єкти будівництва та монтажу забезпечуються необхідною сировиною та матеріалами відповідно до діючих норм та правил. При цьому, якщо інше не передбачено умовами Договору, не підлягають відшкодуванню:

4.9.1. додаткові витрати, пов'язані зі втратою або пошкодженням паливно-мастильних матеріалів, охолоджуючих рідин та інших допоміжних матеріалів, продукції, які виробляються або обробляються Застрахованим майном (машинами, обладнанням тощо);

4.9.2. додаткові витрати, пов'язані з виправленням дефектів у матеріалах та конструкціях, що використовувались Страхувальником та які стали або можуть стати причиною втрати або пошкодження Застрахованого майна;

4.9.3. додаткові витрати, пов'язані з будь-якими опосередкованими збитками, в тому числі упущена вигода, штрафи, пені;

4.9.4. витрати, яких зазнав Страхувальник у зв'язку з відшкодуванням шкоди, відповідальність за завдання якої виникає у Страхувальника за договором (договірна відповідальність).

4.10. При укладенні Договору, можуть передбачатись додатково інші виключення зі страхових випадків та обмеження страхування, що не суперечать чинному законодавству, цим Особливим умовам та Правилам і зазначені у Договорі.

4.11. Окремі виключення або їх частини, що вказані у п.п. 4.1- 4.9 цих Особливих умов, можуть бути скасовані та (або) змінені та (або) не застосовуватись у Договорі за згодою його Сторін.

4.12. Якщо інше не передбачено Договором, у разі, коли вартість Застрахованого майна, на момент настання страхового випадку, перевищує страхову суму, то має місце неповне майнове страхування (страхування у частці). У такому разі, при розрахунку розміру страхового відшкодування має застосовуватись умова щодо виплати страхового відшкодування в частці, але в межах ліміту, що передбачений для цього страхового ризику в Договорі, з урахуванням умов щодо часткової відміни умови про неповне страхування (страхування у частці), якщо її застосування прямо передбачено Договором.

5. Страхова сума

5.1. Якщо інше не передбачено Договором, Страхова сума встановлюється за згодою сторін Договору в межах Дійсної вартості Застрахованого майна на підставі документів, що підтверджують його вартість, та зазначається у Договорі.

5.2. Дійсна вартість Застрахованого майна, якщо інше не передбачено Договором, для цілей страхування за цими Особливими умовами визначається у розмірі:

5.2.1. при страхуванні за п.2.1.1 цих Особливих умов - повної проектної (кошторисної) вартості об'єкта будівництва при його завершенні після пусконаладжувальних робіт, включаючи вартість матеріалів, робіт, витрати на перевезення, сплату мита, зборів, а також вартість матеріалу та будівельних елементів, що постачаються замовником.

5.2.2. при страхуванні за п.2.1.2. цих Особливих умов - повної проектної (кошторисної) вартості об'єкта монтажу після завершення монтажу та пусконаладжувальних робіт, включаючи вартість матеріалів, робіт, витрати по перевезенню, сплаті мита, зборів та інші витрати по монтажу.

5.2.3. при страхуванні за п.п. 2.1.3 - 2.1.7 цих Особливих умов - дійсної вартості майна в місці його знаходження в день укладення Договору.

5.3. Договором може бути передбачено автоматичне збільшення страхової суми на певний розмір або відсоток, що зазначені у Договорі (**умова щодо автоматичного збільшення страхових сум**). Якщо протягом строку страхування, передбаченого Договором, вартість будівельно-монтажних робіт перевищить страхову суму, зазначену у Договорі, то вказана страхова сума автоматично збільшується на суму такого перевищення, але не більше ніж на вказаний у договорі відсоток (або суму) від свого попереднього розміру, якщо інше не передбачено Договором. Відповідно до цієї спеціальної умови, якщо інше не передбачено Договором, Страховик відмовляється від права застосування умови про неповне страхування (страхування в частці) у тому разі, якщо страхова сума, встановлена щодо об'єктів будівельно-монтажних робіт за Договором страхування, буде менше повної кошторисної (контрактної) вартості робіт на дату будь-якого збитку у межах суми або відсоток, що вказані у Договорі. При цьому, Страхувальник зобов'язаний протягом 5 (п'яти) робочих днів, як тільки йому стане про те відомо, повідомити Страховику про підвищення розміру кошторису, контрактної вартості робіт, після чого Сторони мають укласти додаткову угоду, в якій буде вказано нову страхову суму та розраховано додатковий страховий платіж за тарифом, що вказаний у Договорі.

5.3.1. Якщо інше не передбачено Договором, ніщо з викладеного вище у цій спеціальній умові, не може трактуватися як звільнення Страхувальника від обов'язку повідомляти Страховику негайно про будь-яке очікуване збільшення повної вартості робіт або про будь-яку іншу зміну ступеню ризику, що стосується страхування за вказаним Договором.

5.4. Договором може бути передбачено **автоматичне відновлення страхової суми**. При цьому, якщо інше не передбачено Договором страхування, страхові суми, передбачені Договором, протягом строку дії Договору та на момент настання страхового випадку вважаються такими, що не зменшені на суму виплаченого Страховиком за таким Договором страхового відшкодування за Договором.

5.4.1. При застосуванні цієї умови, якщо інше не передбачено Договором, останній діє в межах страхової суми, що не зменшується на суму страхового відшкодування після настання страхового випадку, протягом строку дії Договору за умови, що, на вимогу Страховика,

Страхувальник сплачує додатковий страховий платіж, розрахований пропорційно відношенню суми збитку до страхової суми та пропорційно часу з дати настання страхового випадку до закінчення строку дії Договору, - за тарифом, встановленим у Договорі. Сплата додаткового страхового платежу, що розрахована у такий спосіб, здійснюється Страхувальником протягом 30 (тридцяти) днів після того, як такий збиток або збитки врегульовано.

6. Місце дії Договору (територія страхування)

6.1. Договір страхування діє в межах Місця дії Договору (території страхування) - будівельного майданчика, що зазначений у Договорі, якщо інше ним не передбачено.

6.2. Якщо частина Застрахованого майна розташована окремо від будівельного майданчика, то страхування буде діяти щодо такого майна тільки, якщо це зазначено в Договорі **(страхування майна, що знаходиться на зберіганні за межами будівельного майданчика - 013)**.

6.2.1. Якщо інше не передбачено Договором, Страховик, в межах ліміту відшкодування, що вказаний у Договорі, за кожним страховим випадком та сукупно за Договором відшкодовує збитки внаслідок втрати або пошкодження Застрахованого майна (за винятком майна, що знаходиться у виробництві, переробці або на зберіганні у приміщеннях виробника, дистриб'ютора або постачальника), що знаходиться на зберіганні за межами будівельного майданчика, але в межах території України або на території, вказаній у Договорі.

7. Строк дії Договору

7.1. Договір укладається на період виконання будівельно-монтажних робіт, зазначений у контракті на їх проведення (договорі будівельного підряду), якщо інше не передбачено Договором.

7.2. Якщо з будь-яких причин будівельні роботи будуть тимчасово або повністю припинені (через відсутність фінансування, перепроектування, невідповідних для будівництва погодних умов тощо), Страхувальник зобов'язаний письмово сповістити Страховика про таке тимчасове припинення робіт протягом 3 (трьох) робочих днів з дати отримання відповідної інформації, якщо інший строк не передбачено Договором.

7.3. За взаємною згодою Страхувальника і Страховика, Договір може бути подовжений на строк тимчасового або повного припинення робіт, про що укладається відповідна Додаткова угода.

7.4. Якщо інше не передбачене Договором, останній набирає чинності з 00-00 дня, зазначеного в Договорі, як день початку дії Договору, але не раніше 00-00 дня, наступного за днем надходження на рахунок або внесення в касу Страховика страхового платежу (першої його частини, якщо страховий платіж відповідно до Договору, сплачується частинами) та дати початку будівельно-монтажних робіт або розвантаження застрахованих об'єктів на будівельному майданчику.

7.5. Зобов'язання Страховика за Договором, якщо інше не передбачено його умовами, припиняється безпосередньо після приймання Замовником об'єкта будівництва та (або) монтажу, що підтверджується відповідними документами, або після першого випробування (або першого випробування під завантаженням) об'єкта будівництва та (або) монтажу, в залежності від того, що станеться раніше, але не пізніше чотирьох тижнів після початку пусконаладжувальних робіт. У будь-якому разі, якщо інше не передбачено умовами Договору, зобов'язання Страховика за Договором припиняються не пізніше дати, зазначеної у Договорі як дата закінчення строку дії Договору або дата закінчення будівельно-монтажних та пусконаладжувальних робіт.

7.6. Якщо інше не передбачено умовами Договору, у разі, коли частина об'єкту будівництва або монтажу або окремі одиниці обладнання вводяться в експлуатацію після завершення монтажу та пусконаладжувальних робіт та (або) приймаються Замовником робіт у відповідності до процедури приймання-здавання, передбаченої контрактом, чинним законодавством, будівельними нормами та правилами, то, з урахуванням умов п.7.5 цих Особливих умов, дія Договору зупиняється щодо такої частини об'єкту будівництва або

монтажу. При цьому дія Договору щодо інших частин об'єкту продовжується.

7.7. Якщо це прямо передбачено Договором, останній діє щодо втрати або пошкодження Застрахованого майна, що завдані його частинам, що прийняті або введені в експлуатацію, якщо такі втрати або пошкодження сталися внаслідок проведення будівельно-монтажних робіт та протягом строку дії Договору щодо проведення будівельно-монтажних робіт **(страхування об'єктів будівництва та монтажу, що прийняті Замовником або передані в експлуатацію - 116).**

7.8. Відносно об'єктів, що монтуються, та які вже експлуатувались, зобов'язання Страховика за Договором припиняються безпосередньо після початку будь-якого пробного холостого випробування.

7.9. Якщо, в результаті прискорення робіт, період проведення робіт за Проектом закінчується раніше дати закінчення строку дії Договору, то відповідна частина страхового платежу поверненню не підлягає, якщо інше не передбачено Договором.

7.10. Договором може бути передбачено подовження строку дії Договору страхування в частині будівельно-монтажних робіт **(умова щодо автоматичного продовження періоду страхування).**

7.10.1. Строк дії Договору в частині строку виконання будівельно-монтажних робіт може бути подовжений за письмовою заявою Страхувальника на строк до 90 днів без сплати додаткового страхового платежу, якщо інший період такого подовження не зазначено у Договорі.

7.10.2. Подовження строку дії Договору на подальші 90 днів, якщо інший період не зазначено у Договорі, можливо після попереднього погодження з Страховиком, за умови, що рівень збитковості (відношення суми сплачених збитків та резерву заявлених збитків до суми заробленого страхового платежу (за системою pro rata) не перевищує 60%, та за умови сплати Страхувальником додаткового страхового платежу, що розрахований за тарифами, встановленими у Договорі, пропорційно строку, на який подовжується строк страхування, якщо інше не передбачено Договором.

7.10.3. Якщо інше не передбачено Договором, будь-яке подальше продовження строку дії Договору здійснюється за окремою згодою Страховика і Страхувальника.

8. Обов'язки та права Страхувальника

8.1. На додаток до обов'язків Страхувальника, зазначених у Правилах, Страхувальник зобов'язаний, якщо інше не передбачено Договором:

8.1.1. перевіряти кожну одиницю Застрахованого майна щодо наявних пошкоджень та цілісності упаковки відразу після її прибуття на будівельний майданчик (територію страхування);

8.1.2. протягом 5 (п'яти) робочих днів, якщо інший строк не обумовлено Договором, письмово сповістити Страховика про зміну ступеню ризику та обставини, що впливають на збільшення ступеня ризику (п.п. 8.2 - 8.5 цих Особливих умов).

8.2. Зміною ступеню ризику та обставинами, що впливають на збільшення ступеня ризику, відповідно до цих Особливих умов, вважається зміна будь-яких даних та (або) обставин, що вказані у заяві на страхування та Договорі, якщо інше не передбачено Договором.

8.3. Зміною ступеню ризику та обставинами, що впливають на збільшення ступеня ризику, якщо інше не передбачено Договором, зокрема, вважається відхилення від даних, що вказані в календарному графіку проведення будівельно-монтажних робіт та іншій документації, що є невід'ємною частиною Договору та була надана Страховику при укладенні Договору.

8.4. При цьому, Договором може бути передбачений строк відхилення від проведення певних етапів будівельно-монтажних робіт, який буде вважатися зміною ступеню ризику. У такому разі, Страховик не відшкодовує збитки, що сталися в під час відхилення від графіка проведення будівельно-монтажних робіт на більший період, ніж передбачено умовами Договору, якщо інше не встановлено Сторонами Договору шляхом укладення додаткової угоди або Договором. **(особливі умови щодо графіка проведення будівельно-монтажних робіт - 005).**

8.5. Зміною ступеню ризику та обставинами, що впливають на збільшення ступеня ризику,

крім факторів, зазначених у п.п. 8.2 - 8.4 цих Особливих умов, якщо інше не передбачено Договором, є:

8.5.1. заміна організації, яка проводить будівельно-монтажні роботи (підрядника, субпідрядника);

8.5.2. зміна строків проведення будівельно-монтажних робіт;

8.5.3. зміна умов охорони об'єкта, а також заходів протипожежної безпеки та захисту Застрахованого майна;

8.5.4. припинення (призупинення, анулювання) дії ліцензії особи, що проводить будівельно-монтажні роботи;

8.5.5. зміна технології проведення робіт, вибору будівельних матеріалів у порівнянні з передбаченою проектом та (або) будівельними нормами та правилами;

8.5.6. перепроектування та (або) додаткове проектування;

8.5.7. часткове або повне припинення будівельно-монтажних робіт.

8.6. Обсяг прав Страхувальника, передбачених Правилами, може бути розширено, якщо Договором прямо передбачена **спеціальна умова щодо помилок та упушень**. Відповідно до цієї умови, Страхувальник (Вигодонабувач), якщо інше не передбачено Договором, не може бути позбавлений права на отримання суми страхового відшкодування, якщо він припустився ненавмисної помилки або упушення, за умови, що такий Страхувальник (Вигодонабувач) виправив таку помилку або упушення після її виявлення та повідомив про це Страховика не пізніше 3 (трьох) робочих днів. У разі навмисного введення в оману, подання недостовірної інформації Страхувальником (Вигодонабувачем), Страховик набуває можливість застосувати у повному обсязі своє право відмови у виплаті страхового відшкодування, згідно Правил та Договору.

9. Порядок і умови виплати страхового відшкодування

9.1. При настанні страхового випадку, Страховик виплачує страхове відшкодування в межах страхової суми (встановлених лімітів відповідальності) та з вирахуванням встановленої Договором франшизи.

9.2. Якщо інше не передбачено Договором, відшкодуванню підлягають тільки реальні збитки, нанесені застрахованому об'єкту будівництва або монтажу та Застрахованому майну будівельного майданчика внаслідок настання страхового випадку.

9.3. Якщо інше не передбачено Договором, розмір збитку визначається наступним чином:

9.3.1. при Повній конструктивній загибелі Застрахованого майна, або якщо таке майно не може бути відновлено (фактична загибель) - в розмірі його Дійсної вартості на день настання страхового випадку, в межах страхової суми (ліміту відшкодування) за вирахуванням вартості залишків майна, що придатні для подальшого використання або реалізації. Страхувальник не має права відмовлятися від пошкодженого майна, що залишилося після страхового випадку, за умови, що від реалізації такого майна можливо отримати певний прибуток;

9.3.2. при пошкодженні майна - в розмірі витрат на його відновлення до стану, в якому воно знаходилося безпосередньо перед настанням страхового випадку, в межах страхової суми (ліміту відшкодування);

9.3.3. при страхуванні додаткових витрат після настання страхового випадку - в розмірі фактично здійснених витрат на відновлення та в межах встановленої Договором страхової суми (ліміту відшкодування).

9.4. Якщо інше не передбачено Договором, витрати на відновлення майна включають:

9.4.1. витрати на матеріали, деталі та запасні частини, що необхідні для ремонту;

9.4.2. витрати на оплату робіт по відновленню пошкодженого майна, крім витрат на оплату понаднормових витрат, роботу у вихідні та святкові дні;

9.4.3. витрати на транспортування матеріалів, вузлів та деталей до місця проведення відновлювальних/ремонтних робіт, крім витрат на оплату термінового постачання, якщо інше не передбачено умовами Договору;

9.4.4. інші витрати, передбачені Договором та необхідні для відновлення Застрахованого майна до стану, в якому воно знаходилося безпосередньо перед настанням страхового випадку.

9.5. Якщо інше не передбачено Договором, до витрат на відновлення не відносяться:

9.5.1. додаткові витрати, викликані конструктивними змінами або підвищенням якості Застрахованого майна;

9.5.2. витрати, викликані тимчасовим або допоміжним ремонтом, витрати на профілактичний ремонт та обслуговування обладнання, а також інші витрати, що були проведені незалежно від страхового випадку;

9.5.3. витрати, що не враховувалися при визначенні страхової суми і не були включені до неї при укладенні Договору;

9.5.4. вартість матеріалів, деталей, запасних частин, що були замінені, при можливості їх відновлювального ремонту (приведення до стану придатності для подальшого використання);

9.5.5. інші витрати, що перевищують межу необхідних.

9.6. Якщо це прямо передбачено в Договорі, підлягають відшкодуванню:

9.6.1. додаткові витрати на оплату термінових робіт, ремонтних робіт, які провадяться у вихідні або святкові, неробочі дні, у нічний або у понаднормовий час;

9.6.2. додаткові витрати на оплату термінової доставки, в т.ч. авіап перевезень матеріалів, деталей та запасних частин;

9.6.3. інші витрати, передбачені Договором.

9.7. Щодо Застрахованого майна, яке постачається на будівельний/ монтажний майданчик (територію страхування), діють такі умови якщо інше не передбачено Договором:

9.7.1. Якщо в деклараціях про пакування майна не вказані ознаки втрати або пошкодження, та Застраховане майно залишається тимчасово упакованим, то будь-яка втрата або пошкодження, що будуть виявлені при розпакуванні, мають вважатися такими, що сталися під час перевезення, якщо не з'ясується, що така втрата або пошкодження сталися після прибуття Застрахованого майна (вантажу) на будівельний майданчик.

9.7.2. Якщо за результатами огляду виявлено, що Застраховане майно, яке прибуло після перевезення на будівельний майданчик, не запаковане, та на ньому є ознаки втрати або пошкодження, така втрата або пошкодження не відшкодовуються за Договором в частині страхування будівельно-монтажних ризиків.

9.8. Якщо інше не передбачено Договором, виплата страхового відшкодування здійснюється:

9.8.1. Для майна, зазначеного в п.п. 2.1.1 - 2.1.2 цих Особливих умов, - без врахування зносу.

9.8.2. Для майна, зазначеного в п.п. 2.1.3 - 2.1.7 цих Особливих умов, - з врахуванням зносу знищеного, втраченого або пошкодженого майна, а також зносу його частин, вузлів, деталей і матеріалів, що підлягають заміні, розрахованого на дату настання страхового випадку. Рівень зносу визначається згідно з відповідними нормативними документами на дату настання страхового випадку або на підставі експертної оцінки.

9.9. Якщо Договором передбачено страхування помилок проектувальника (**115**) або страхування ризику виробника (**200**) або умову щодо виключення підвищення якості та поліпшень Застрахованого майна (страхування помилок проектування, дефектів матеріалів та дефектів виробництва - **умова 3/96**) та відшкодуванню підлягають збитки, що виникають у зв'язку з втратою або пошкодженням Застрахованого майна (об'єкта будівництва або монтажу, частин будівель, машин або обладнання одного й того самого типу), заподіяними в результаті помилок у проекті та (або) застосування дефектних матеріалів та (або) у результаті дефектів виробництва (крім помилок та недоліків при будівництві або монтажі) внаслідок однієї й тієї самої причини, то, якщо інше не передбачено Договором, такі збитки відшкодовуються, відповідно до шкали, що наведена нижче, з вирахуванням суми франшизи, вказаної у Договорі, по кожному страховому випадку (**умова про серію послідовних збитків - 114**):

9.9.1. 100% суми страхового відшкодування за першими двома страховими випадками;

9.9.2. не більше 80% за третім страховим випадком;

9.9.3. не більше 60% за четвертим страховим випадком;

9.9.4. не більше ніж 50% за п'ятим страховим випадком;

9.9.5. подальші збитки за Договором не відшкодовуються.

9.10. У Договорі може бути передбачено застосування **Спеціальної умови щодо авансової виплати страхового відшкодування**, якщо інше не передбачено Договором. При цьому,

якщо Страховик на підставі документів, що є в наявності, визнає подію страховим випадком та визнає суму збитку лише частково, то Страховик здійснює авансову виплату страхового відшкодування у певному відсотку, що передбачений умовами Договору, від суми, яку Страховик визнає як таку, що може бути відшкодована за Договором при настанні страхового випадку.

9.11. У Договорі може бути передбачено застосування Умови щодо рівного розподілу збитків між страхуванням будівельно-монтажних ризиків та страхуванням вантажів (Умова 50/50).

9.11.1. При цьому, якщо після проведення належного розслідування та експертизи неможливо визначити, коли виникла причина, що призвела до втрати або пошкодження Застрахованого майна (вантаж): до або після прибуття та вивантаження Застрахованого майна на будівельний майданчик (територію страхування), - то, відповідно до цієї Умови, Страховик відшкодовує 50% збитків внаслідок зазначеної втрати або пошкодження Застрахованого майна, з вирахуванням 50% франшизи, встановленої для страхового ризику, вплив якого призвів до втрати або пошкодження Застрахованого майна.

9.11.2. Відшкодування здійснюється тільки за умови, що після прибуття Застрахованого майна (вантаж) на будівельний майданчик (територію страхування за Договором), був проведений зовнішній огляд упаковки Застрахованого майна (вантаж), та, при цьому, під час огляду не було зафіксовано ознак втрати або пошкодження. В іншому разі, втрата або пошкодження Застрахованого майна не відшкодовуються за Договором, якщо інше не встановлено Договором.

9.12. Договором страхування може бути передбачена умова щодо відмови від права на суброгацію.

9.12.1. Відповідно до цієї умови, якщо інше не передбачено Договором, Страховик відмовляється від свого права на суброгацію щодо Вигодонабувачів або, якщо це прямо передбачено умовами Договору, до третіх осіб, за виключенням тих випадків, коли право на суброгацію виникає до будь-якої особи у зв'язку з умисним порушенням умов Договору. У таких випадках Страховик може скористатись своїм правом, не приймаючи до уваги той факт, що Сторона, що вчинила умисне порушення є або була Страхувальником або Вигодонабувачем за Договором.

10. Додаткові підстави для відмови у виплаті страхового відшкодування (вимоги щодо пожежної безпеки - 112)

10.1. На додаток до підстав, передбачених Правилами, Страховик, якщо інше не передбачено Договором, має право відмовити у виплаті страхового відшкодування при настанні збитку, заподіяного Застрахованому майну внаслідок пожежі та (або) вибуху, у разі, якщо такий випадок стався в результаті або розмір збитку збільшився внаслідок того, що, на момент настання збитку:

10.1.1. не було забезпечено знаходження на будівельному майданчику справних засобів та обладнання пожежогасіння в достатній кількості, необхідній для робіт, що проводяться, та (або) такі засоби не знаходились у роботоздатному стані;

10.1.2. при проведенні вогневих (гарячих) робіт не дотримувались відомчі (нормативні) вимоги безпечного проведення вогневих робіт. Вогневі роботи повинні проводитися тільки за наявності письмового дозволу (наряду-допуску), оформленого в установленому порядку. При цьому, до проведення робіт повинні допускатися лише особи, які пройшли спеціальну підготовку, мають кваліфікаційне посвідчення та допуск із техніки пожежної безпеки; місця проведення робіт забезпечені засобами пожежогасіння; після закінчення робіт робоче місце, сусідні приміщення, поверхи, що знаходяться нижче (площадки) перевіряються тощо);

10.1.3. не були встановлені протипожежні перегородки, у відповідності з будівельними нормами та правилами пожежної безпеки;

10.1.4. нерегулярно прибирався сміття;

10.1.5. горючі будівельні або монтажні матеріали зберігалися спільно, а не окремо у декількох складських спорудах, обладнаних згідно з вимогами пожежної безпеки та будівельними нормами;

10.1.6. легкозаймісті матеріали та всі легкозаймісті рідини і горючі гази не зберігалися окремо від об'єкта будівництва/ монтажу та від будь-якої вогненебезпечної ділянки на відстані, що відповідає вимогам пожежної безпеки;

10.1.7. не був призначений відповідальний за протипожежну безпеку на будівельному майданчику;

10.1.8. не була встановлена надійна система пожежної сигналізації, а там, де це можливо, не підтримувався телефонний, радіо- чи будь-який інший надійний зв'язок з найближчою пожежною бригадою.

10.1.9. Найближча пожежна бригада не була ознайомена з будівельним майданчиком;

10.1.10. Не виконувався та не коригувався належним чином (у строки, встановлені нормативними актами, в т.ч. внутрішніми нормативними актами Страхувальника) план пожежного захисту і план дій при настанні пожежі на будівельному майданчику;

10.1.11. Не забезпечувався вільний під'їзд до Застрахованого майна, місць відкритого зберігання будівельних матеріалів, конструкцій та обладнання, гідрантів;

10.1.12. Працівники Страхувальника та (або) осіб, що задіяні у реалізації застрахованого проекту, не були навчені методам пожежогасіння та попередження пожежі або вибуху;

10.1.13. Не було забезпечено огороження будівельного майданчика та контроль доступу до нього.

10.2. При цьому, Договором може бути передбачена максимальна сума відшкодування за одним місцем складування та (або) по одному складському приміщенню.

11. Інші умови добровільного страхування будівельно-монтажних робіт визначаються згідно Правил.

ОСОБЛИВІ УМОВИ ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ МАЙНА ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ДОДАТКОВИХ ЗАСТЕРЕЖЕНЬ

1. Ці Особливі умови добровільного страхування майна із застосуванням додаткових застережень, надалі – Особливі умови, визначають окремі істотні особливості, надалі – **Застереження**, для Договорів добровільного страхування окремих видів майна, надалі – **Договори**, що укладаються з юридичними або дієздатними фізичними особами, надалі – **Страховальники**. При цьому, загальні умови такого страхування визначаються "Правилами добровільного страхування майна (крім залізничного, наземного, повітряного, водного транспорту (морського внутрішнього та інших видів водного транспорту), вантажів та багажу (вантажобагажу)) № 11 (нова редакція)" від 17.01.2019, надалі – **Правила**.

2. Застереження, викладені у цих Особливих умовах, застосовуються, якщо в Договорі є пряме посилання на їхнє застосування, або їхній текст наведено у Договорі. При цьому, при внесенні у текст Договору, формулювання Застережень, за згодою сторін Договору, можуть бути змінені, якщо це не суперечить Правилам і чинному законодавству України.

3. Якщо інше не передбачено Договором, при використанні у ньому конкретного Застереження, вказаного у цих Особливих умовах, вводиться певний Ліміт відшкодування, що у межах страхової суми за Договором, обмежує суму страхового відшкодування за вказаним Застереженням.

4. У Договорі може бути передбачено застосування таких Застережень:

4.1. Страхування витрат на пожежогасіння.

Якщо інше не передбачено Договором, згідно з цим Застереженням відшкодовуються необхідні та доцільні витрати Страховальника на залучення пожежних бригад при настанні страхового випадку та (або) витрати Страховальника з метою відновлення роботоздатності систем та засобів пожежогасіння після ліквідації пожежі, кваліфікованої у якості страхового випадку, в тому числі, але не обмежуючись, витратами на підключення, налагодження, тестування та запуск у автоматичний режим систем пожежогасіння та сигналізації, перезарядку засобів і систем пожежогасіння та сигналізації, заміну відпрацьованих спринклерних голівок, перенаповнення резервуарів для автоматичної системи пожежогасіння, якщо зазначені у цьому застереженні послуги вимірюються та тарифікуються.

4.2. Страхування додаткових витрат у зв'язку зі зміною будівельних норм та правил.

Якщо інше не вказано у Договорі, згідно з цим Застереженням, при настанні страхових випадків, передбачених Договором, Страховик відшкодовує додаткові витрати, фактично понесені Страховальником у зв'язку із зміною будівельних норм та правил у період з дати початку строку дії Договору до моменту відновлення пошкодженого майна, тобто додаткові витрати на відновлення або ремонт, понесені з метою приведення у відповідність до діючих на території страхування будівельних норм та вимог, що вперше застосовуються до Страховальника після настання страхового випадку. При цьому, тягар доказу того факту, що відповідні витрати понесені у зв'язку зі зміною будівельних норм та правил у вказаний період, покладається на Страховальника.

4.3. Страхування предметів мистецтва разом зі страхуванням іншого майна.

4.3.1. Якщо інше не передбачено Договором, згідно з цим Застереженням здійснюється страхування на випадок втрати або пошкодження предметів мистецтва, що розміщені на території страхування та належать Страховальнику на праві власності, в результаті страхових випадків, передбачених Договором.

4.3.2. При цьому, якщо у Договорі зазначено, що майно застраховано на умовах п.4.1.12 Правил "Ризики зовнішнього впливу, що не підпадають під виключення та обмеження страхування", то, якщо інше не передбачено Договором, предмети мистецтва вважаються

застрахованими виключно за переліком страхових ризиків, вказаним у п.п.4.1.1 – 4.1.8 Правил.

4.3.3. До предметів мистецтва, якщо інше не передбачено Договором, відносяться предмети, що мають художню та (або) історичну цінність, а саме: картини, гравюри, фотографії, gobелени, килими, статуетки, скульптури, антикварні меблі, предмети з порцеляни або інше майно, що є рідкісним, історично цінним, або яке має високохудожню цінність. Обов'язок щодо доказу художньої та (або) історичної цінності вказаних предметів покладається на Страхувальника.

4.3.4. Якщо інше не передбачено Договором, до предметів мистецтва не відносяться: гроші, цінні папери, автомобілі, монети, марки, хутра, коштовності, коштовні метали, коштовне та напівкоштовне каміння, судна, літаки тощо.

4.3.5. За цим Застереженням, якщо інше не передбачено Договором, не підлягають відшкодуванню будь-які втрати або пошкодження предметів мистецтва:

- які неможливо замінити іншим майном аналогічного виду та якості, якщо про це не було письмово повідомлено Страхувальником Страховику до початку укладення Договору або не вказано у заяві на страхування, або якщо такі предмети мистецтва було придбано після початку дії Договору;

- в результаті їх реставрації, ремонту, ретуші.

4.4. Страхування витрат на відновлення документів.

4.4.1. За цим Застереженням, якщо інше не передбачено Договором, відшкодовуються необхідні та доцільні витрати Страхувальника на відновлення втраченої або пошкодженої в результаті страхового випадку договірної, проектної, робочої та виконавчої документації (включаючи витрати на відновлення даних на магнітних або електронних носіях за умови наявності їх копій), крім витрат на відновлення інформації, що на них зберігається.

4.4.2. Відповідно до цієї Додаткової умови, якщо інше не передбачено Договором страхування, сума відшкодування включає в себе вартість робіт та машинного часу, необхідного для відтворення документації шляхом копіювання, друку, виключаючи будь-які збитки, що виникли внаслідок модифікації або блокування такої інформації.

4.4.3. При цьому, якщо у Договорі зазначено, що майно застраховано на умовах п.4.1.12 Правил "*Ризики зовнішнього впливу, що не підпадають під виключення та обмеження страхування*", то, якщо інше не передбачено Договором, документація вважається застрахованою виключно за переліком страхових ризиків, вказаним у п.п.4.1.1 – 4.1.8 Правил.

4.5. Страхування витрат у зв'язку із втратою бухгалтерських записів, документів про дебіторську заборгованість.

4.5.1. Якщо бухгалтерські та фінансові документи, що створені Страхувальником та відображають суми дебіторської заборгованості від клієнтів Страхувальника, втрачено або пошкоджено в результаті страхового випадку, то за цим Застереженням, якщо інше не передбачено Договором, відшкодовуються збитки, що безпосередньо спричинені в результаті фізичної втрати або пошкодження таких документів, у зв'язку з неможливістю стягнути таку заборгованість за відсутності відповідних документів та за умови, що Страхувальник зробив все від нього належне щодо відтворення документів та стягнення такої заборгованості.

4.5.2. При цьому, якщо у Договорі зазначено, що майно застраховано на умовах п.4.1.12 Правил "*Ризики зовнішнього впливу, що не підпадають під виключення та обмеження страхування*", то, якщо інше не передбачено Договором, бухгалтерські та фінансові документи вважаються застрахованими виключно за переліком страхових ризиків, вказаним у п.п.4.1.1 – 4.1.8 Правил.

4.5.3. Враховуючи умови та виключення Правил, відповідно до цього Застереження, також виключаються будь-які збитки в результаті:

1) шахрайських, протиправних, умисних дій Страхувальника, його працівників, членів родини, партнерів, контрагентів, керівників незалежно від того, чи були такі дії вчинені одноосібно або в змові з іншими особами;

2) помилок Страхувальника в обліку або ненавмисного недогляду, упущень його працівників, членів родини, партнерів, контрагентів, керівників при підготовці документів,

договорів, контрактів, рахунків тощо;

3) протиправної (незаконної, неправомірної) зміни, перекручування, приховування інформації, знищення або використання записів щодо дебіторської заборгованості з метою приховування неправомірної видачі, отримання, утримання грошей, цінних паперів або іншого майна;

4) збоїв у роботі електронних систем і носіїв даних, втрати, пошкодження, зміни пов'язаних із цим електронних записів;

4.5.4. За цим Застереженням, також не підлягають відшкодуванню Страховиком:

1) будь-які штрафи, пені, відсотки за користування розстрочкою, кредитом, витрати на обслуговування дебіторської заборгованості, вартість послуг адвокатів, юристів, на стягнення заборгованості, державне мито, судові збори тощо;

2) будь-які збитки, виявлені за результатами проведення інвентаризації або аудиту рахунків, при цьому не виключається застосування цих методів контролю для підтвердження обґрунтованості претензії Страхувальника щодо виплати страхового відшкодування.

4.5.5. Якщо, відповідно до цього Застереження, Правил і Договору, заподіяння збитку є страховим випадком, але Страхувальник не може встановити точну суму непогашеної заборгованості на дату настання страхового випадку, то сума збитку розраховується наступним чином:

1) визначається загальна сума заборгованості на дату закінчення відповідного облікового періоду до дати настання страхового випадку;

2) розраховується відсоток збільшення/ зменшення середньомісячної дебіторської заборгованості за 12 (дванадцять) місяців, що передують місяцю, в якому стався страховий випадок, у порівнянні з аналогічним періодом минулого року;

3) **загальна сума заборгованості** коригується на відсоток, що розрахований відповідно до п.п.2) п.4.7.5 цих Особливих умов. Сума, розрахована у такий спосіб, вважається **узгодженою сумою заборгованості**;

4) **узгоджена сума заборгованості** може бути скоригована із врахуванням звичайних змін в розмірі дебіторської заборгованості протягом поточного облікового періоду, в якому стався страховий випадок; при цьому приймається до уваги звичайна ділова практика в галузі діяльності Страхувальника;

5) у будь-якому разі, із суми збитку вираховуються суми дебіторської заборгованості, які можливо стягнути, суми дебіторської заборгованості, щодо яких страховий випадок, відповідно до цього Застереження, суми погашеної дебіторської заборгованості, суми сумнівних боргів, які Страхувальник не може отримати за звичайних умов.

4.6. Страхування витрат на відтворення цінних паперів та записів.

4.6.1. Відповідно до цього Застереження, якщо інше не передбачено Договором, Страховик здійснює відшкодування необхідних та доцільних витрат, які поніс Страхувальник з метою відновлення цінних паперів, що втрачені, знищені або пошкоджені в результаті страхового випадку. При цьому, відшкодовуються витрати на перевидання, відтворення та (або) друк, за виключенням відшкодування цінності та вартості власне такого цінного паперу та запису.

4.6.2. При цьому, якщо у Договорі зазначено, що майно застраховано на умовах п.4.1.12 Правил "*Ризики зовнішнього впливу, що не підпадають під виключення та обмеження страхування*", то, якщо інше не передбачено Договором, цінні папери та записи вважаються застрахованими виключно за переліком страхових ризиків, вказаним у п.п.4.1.1 – 4.1.8 Правил.

4.7. Страхування майна, що було придбано або поліпшено після початку строку дії Договору.

4.7.1. Відповідно до цього Застереження, якщо інше не передбачено Договором, здійснюється страхування майнових інтересів Страхувальника в зв'язку зі змінами, що сталися після початку строку дії Договору та в період його дії, а саме доповненнями або поліпшенням Застрахованого майна, а також щодо майнових інтересів Страхувальника, пов'язаних із майном, що придбане ним протягом строку дії Договору та розміщене на території страхування, що визначена у Договорі, або майном, що переміщене на іншу територію страхування, визначену у Договорі, протягом строку дії Договору та відноситься до тих же категорій, до яких належить майно, застраховане за Договором. Страхування щодо такого

майна діє на умовах Договору та при настанні страхових випадків, передбачених Договором, з дати придбання нового майна або з дати проведення відповідних поліпшень, за дотримання зазначених нижче умов.

4.7.2. Якщо інше не передбачено Договором, зобов'язання Страховика за цим Застереженням не поширюються на:

- 1) майно в процесі перевезення або майно, що використовується на плаву;
- 2) майно, що є об'єктом будівельних та (або) монтажних, пусконаладжувальних, випробувальних, ремонтних робіт;
- 3) рухоме майно на виставках, презентаціях, експозиціях, ярмарках, аукціонах тощо, яке переміщується у зазначені місця з постійного місця розміщення, зберігання, використання;
- 4) майно, застраховане або яке може бути застрахованим відповідно до Застереження "Страховання майна на незазначеній території страхування" (п.4.10 цих Особливих умов);
- 5) майно, що було придбане або поліпшене після початку строку дії Договору, та розташовується за іншою адресою (територією страхування), ніж та, що вказана у Договорі.

4.7.3. Якщо інше не передбачено Договором, відповідно до цього Застереження, Страхувальник зобов'язаний:

- 1) не пізніше 30 календарних днів, якщо інший період повідомлення не передбачений Договором для цього Застереження, з того моменту, як йому стало відомо про перевищення вартості Застрахованого майна над страховою сумою у зв'язку з новими придбаннями або поліпшенням Застрахованого майна, письмово повідомити Страховика;
- 2) узгодити зі Страховиком можливість прийняття такого майна на страхування та провести сплату додаткового страхового платежу.

4.7.4. Якщо інше не передбачено Договором, додатковий страховий платіж, що підлягає сплаті Страхувальником, розраховується пропорційно строку, що залишився до кінця дії Договору. Зобов'язання Страховика за Договором, пов'язані зі змінами, доповненнями та поліпшеннями Застрахованого майна та (або) майна, що було придбане після початку дії Договору, та вартість яких перевищує ліміт відшкодування, зазначений у Договорі, починається з моменту підписання Страховиком і Страхувальником Додаткової угоди до Договору, якщо інше не передбачене такою Додатковою угодою.

4.7.5. Якщо Страхувальник не виконає за цим Застереженням обов'язки, вказані у п.4.7.3, то страхування за даним Застереженням призупиняється з 00-00 дня, наступного за строком надання повідомлення. При цьому, якщо інше не передбачено Договором, виплата страхового відшкодування щодо випадків, що сталися у період до граничного терміну надання з боку Страхувальника повідомлення, вказаного у п.4.7.3 цих Особливих умов, здійснюється Страховиком тільки після сплати Страхувальником додаткового страхового платежу за період з моменту придбання або поліпшення Застрахованого майна до дати призупинення страхування.

4.8. Страхування майна на незазначеній території страхування.

4.8.1. Якщо інше не передбачено Договором, відповідно до цього Застереження здійснюється страхування майна Страхувальника, яке використовується для ведення господарської діяльності Страхувальника, і яке знаходиться на не визначених Договором територіях в межах території України.

4.8.2. Якщо інше не передбачено Договором, страхування згідно з цим Застереженням здійснюється щодо:

- 1) застрахованого рухомого майна, вказаного у Договорі при його укладенні, що переміщено протягом строку дії Договору на територію, що не вказана у Договорі, в межах України;
- 2) придбаного Страхувальником протягом строку дії Договору нового рухомого або нерухомого майна, що відноситься до тих же категорій, що і майно, застраховане за Договором, та яке знаходиться, протягом того ж строку, в межах України на території, що не визначена у Договорі;
- в) страхових випадків, що передбачені Договором.

4.8.3. Якщо інше не передбачено Договором, відповідно до цього Застереження, страхування не поширюється на:

- 1) майно в процесі перевезення (транспортування) або майно, що використовується на плаву;
- 2) рухоме майно на виставках, презентаціях, експозиціях, ярмарках, аукціонах тощо, що

переміщується у зазначені місця з постійного місця розміщення, зберігання, використання;

3) майно, що є об'єктом будівельних та (або) монтажних, пусконаладжувальних, випробувальних, ремонтних робіт;

4) майно, що застраховане або може бути застраховане відповідно до Застереження "Страхування майна, що було придбане або поліпшене після початку строку дії Договору" (п.4.7 цих Особливих умов);

5) майно, що було придбане або поліпшене після початку строку дії Договору, та розташовується за вказаною у Договорі адресою (територією страхування).

4.8.4. Страхувальник зобов'язаний з моменту фактичного переміщення або придбання майна, за умови надання Страховику необхідних відомостей (територія, на якій розташоване переміщене/ нове придбане майно, перелік та (або) категорія майна, вартість майна тощо) протягом 30 (тридцяти) днів з дати настання таких змін, якщо інший період повідомлення не передбачений у Договорі для цього Застереження. Якщо таке письмове повідомлення не надане Страховику у зазначений строк, то страхування за цим Застереженням призупиняється з 00-00 дня, наступного за граничною датою повідомлення. При цьому, якщо інше не передбачено Договором, виплата страхового відшкодування щодо випадків, що сталися у період до моменту надання вказаного повідомлення з боку Страхувальника, здійснюється Страховиком тільки після сплати Страхувальником додаткового страхового платежу за період з моменту придбання/ поліпшення/ переміщення Застрахованого майна до дати призупинення страхування.

4.8.5. Територією, на яку поширюється страхування згідно з цим Застереженням, є територія України, якщо інше не передбачено Договором.

4.9. Страхування майна за наявності помилок в описі території страхування.

4.9.1. Якщо майно, що відноситься до тих же категорій, що і майно, застраховане за Договором, формально не підпадає під страхування (не є Застрахованим майном) виключно внаслідок помилки або ненавмисного упущення, недогляду в описі у Договорі території страхування, невірною зазначення його фактичного розміщення тощо, то, відповідно до цього Застереження, таке майно вважається застрахованим за Договором (в межах території України) в тому ж обсязі, що був би наданий, якби подібна помилка або ненавмисне упущення (недогляд) не були б допущені.

4.9.2. Якщо інше не передбачено Договором, страхування за цим Застереженням здійснюється за умови, що:

1) вартість майна, щодо якого було здійснено помилку в описі фактичного місцезнаходження, та яка була виявлена у Договорі, не перевищує 10% від страхової суми;

2) Страхувальник письмово повідомив Страховика про помилку якомога швидше, але не пізніше 2 (двох) робочих днів з дати її виявлення;

3) помилка виправлена шляхом укладення Додаткової угоди до Договору після повідомлення Страховика у зазначений строк або у строки, письмово узгоджені зі Страховиком.

4.9.3. Територією, на яку поширюється страхування згідно з цим Застереженням, є територія України, якщо інше не передбачено Договором.

4.10. Автоматичне відновлення страхової суми.

Якщо інше не передбачено Договором, при застосуванні цього Застереження Договір діє в межах страхової суми, що не зменшується на суми виплаченого страхового відшкодування після настання страхового випадку в разі часткового пошкодження Застрахованого майна, за умови, що, на вимогу Страховика, Страхувальник сплачує додатковий страховий платіж, розрахований пропорційно відношенню суми збитку до страхової суми та пропорційно часу з дати настання страхового випадку до закінчення строку дії Договору за тарифом, встановленим у Договорі; та сплата додаткового страхового платежу, що розрахована у такий спосіб, здійснюється Страхувальником протягом 30 (тридцяти) днів після того, як такий збиток або збитки врегульовано.

4.11. Страхування у період проведення некапітальних будівельних, ремонтних робіт.

Якщо інше не передбачено Договором, відповідно до цього Застереження, незважаючи на виключення, що міститься у Правилах, зобов'язання Страховика поширюються на відшкодування шкоди, заподіяної Застрахованому майну в ході робіт з поточного ремонту або оздоблювальних робіт на території страхування, що не стосуються робіт з несучими

конструкціями, фундаментами, конструктивними елементами будівлі та інженерними системами та мережами. Страхування діє тільки щодо втрати або пошкодження Застрахованого майна внаслідок проведення зазначених робіт. Це страхування виключає будь-які збитки, втрати або пошкодження Застрахованого майна внаслідок проведення гарячих, зварювальних робіт. Гарячі роботи включають, але не обмежуються такими роботами, як: шліфування, різка, зварювання, точіння, використання ламп, джерел вогню, використання гарячого бітуму або здійснення будь-яких операцій з використанням корисного вогню та тепла.

4.12. Страхування додаткових витрат на оплату понаднормових робіт, робіт у нічний час та в дні офіційних вихідних та свят, на оплату термінового постачання вантажу (крім перевезення повітряним транспортом).

Якщо інше не передбачено Договором, згідно з цим Застереженням, Страховик відшкодовує додаткові необхідні та доцільні витрати Страхувальника на сплату понаднормових робіт, робіт у нічний час та в дні офіційних вихідних та свят, на оплату термінового постачання матеріалів, обладнання, що необхідні для відновлення Застрахованого майна після настання страхового випадку (за виключенням перевезень повітряним транспортом).

Якщо інше не передбачено Договором, це Застереження застосовується та діє тільки за умови, що вказані додаткові витрати були понесені в зв'язку з відновленням, відбудовою Застрахованого майна, втраченого або пошкодженого в результаті страхового випадку, що передбачений Договором.

4.13. Страхування додаткових витрат на оплату термінового перевезення повітряним транспортом.

4.13.1. Якщо інше не передбачено Договором, згідно з цим Застереженням, Страховик відшкодовує додаткові необхідні та доцільні витрати Страхувальника на сплату поставок матеріалів, обладнання, що необхідні для відновлення Застрахованого майна після настання страхового випадку, при їх перевезенні повітряним транспортом.

4.13.2. Якщо інше не передбачено Договором, це Застереження застосовується тільки за умови, що вказані додаткові витрати були понесені у зв'язку з відновленням, відбудовою Застрахованого майна, втраченого або пошкодженого в результаті страхового випадку, що передбачений Договором.

4.14. Страхування витрат на оплату послуг експертів.

4.14.1. Якщо інше не передбачено Договором, згідно з цим Застереженням відшкодовуються необхідні та доцільні витрати Страхувальника на оплату послуг архітекторів, інженерів та іншим професійних спеціалістів, що були надані з метою відновлення Застрахованого майна, пошкодженого в результаті настання страхового випадку. Такі витрати не повинні перевищувати середньоринкові розцінки на аналогічні послуги у місцевості, де знаходиться територія страхування, якщо інше не передбачено Договором.

4.14.2. Дія цього Застереження не поширюється на послуги спеціалістів, залучених для підготовки претензій щодо виплати страхового відшкодування та (або) ведення справи та документації щодо страхового випадку і пред'явлення вимоги до Страховика або оплати послуг щодо оцінки розміру збитку.

4.15. Часткова відміна умови про неповне страхування (страхування у частці) майна.

4.15.1. Якщо вартість Застрахованого майна на дату настання страхового випадку, внаслідок інфляції, збільшення розміру товарних та матеріальних запасів, що розташовані на території страхування або інших причин, що виникли в період дії Договору, перевищує страхову суму щодо цього майна, але не більше, ніж на передбачені Договором для цього Застереження суму ліміту відповідальності або відсоток страхової суми, то відповідні положення Правил і Договору про неповне страхування (страхування в частці) не застосовуються, та страхове відшкодування виплачується без врахування співвідношення страхової суми і дійсної вартості Застрахованого майна, - в межах встановленої для Застрахованого майна страхової суми, що збільшена на суму ліміту відшкодування або відсоток від страхової суми, зазначені у Договорі для цього Застереження.

4.15.2. При цьому, якщо інше не передбачено Договором, умова про неповне страхування (страхування у частці) застосовується тільки, якщо вартість Застрахованого майна на дату настання страхового випадку є більшою за страхову суму, збільшену на суму ліміту

відшкодування або відсоток страхової суми, встановлені за цим Застереженням, а виплата відшкодування здійснюється у частці, що дорівнює співвідношенню страхової суми, збільшеної на суму ліміту або відсоток, встановлені за цим Застереженням, до дійсної вартості майна на дату настання страхового випадку.

4.15.3. Якщо інше не передбачено Договором, відповідно до цього Застереження, страхування не поширюється на:

- 1) рухоме майно на виставках, презентаціях, експозиціях, ярмарках, аукціонах тощо, що переміщується у зазначені місця з постійного місця розміщення, зберігання, використання; майно, що є об'єктом будівельних та (або) монтажних, пусконаладжувальних, випробувальних, ремонтних робіт;
- 2) майно, що застраховане або може бути застраховане відповідно до Застереження "Страхування майна, що було придбано або поліпшено після початку строку дії Договору" (п.4.9 цих Особливих умов);
- 3) майно, що застраховане або може бути застраховане відповідно до Застереження "Страхування майна на незазначеній території страхування" (п.4.10 цих Особливих умов).

4.16. Страхування рухомого майна на виставках, презентаціях, ярмарках, експозиціях, аукціонах.

4.16.1. Якщо інше не передбачено Договором, відповідно до цього Застереження, здійснюється страхування майна, що належить Страхувальнику на праві власності, від ризиків, що зазначені у Договорі, під час знаходження такого майна на територіях виставок, презентацій, ярмарків, експозицій, аукціонів в межах України за адресами, які не зазначені в Договорі. Застраховане майно має бути розміщене Страхувальником із забезпеченням охорони та збереження Застрахованого майна власною охороною або відповідно до договорів, що укладені з третіми особами, та які включають умови про забезпечення його безпеки та збереження.

4.16.2. За цим Застереженням, якщо інше не передбачено Договором, страхування не діє щодо:

- 1) майна у процесі перевезення або на плаву, майно під час навантажувально-розвантажувальних робіт;
- 2) майна, що розташоване на території страхування, яка вказана в Договорі;
- 3) майна під час будівельних та (або) монтажних, пусконаладжувальних, випробувальних, ремонтних робіт, гарячих робіт.

4.17. Застереження про захист бренду.

4.17.1. За цим Застереженням, якщо інше не передбачено Договором, у разі якщо етикетки, таврування або первинне пакування майна пошкоджено або видалено, але вміст упаковки не пошкоджено, Страховик відшкодовує тільки витрати на перепаккування або заміну етикеток і таврування. Якщо збут таких товарів заборонений або якщо необхідність їх знищення вимагається відповідно до чинного законодавства або договорів та контрактів з виробниками, то вважається, що має місце повна загибель, втрата, знищення Застрахованого майна та прямий збиток розраховується в розмірі дійсної вартості пошкодженого майна на момент страхового випадку, але не більше страхової суми, якщо інше не передбачено Договором.

4.17.2. У разі часткового пошкодження Застрахованого майна, розмір прямих збитків розраховується в розмірі витрат на відновлення (ремонт майна). Якщо відновлення (ремонт) товарів заборонено, або якщо необхідність їх знищення вимагається відповідно до чинного законодавства або договорів та контрактів з виробниками, то вважається, що має місце повна загибель, втрата, знищення Застрахованого майна, та прямий збиток розраховується в розмірі дійсної вартості пошкодженого майна на момент страхового випадку, але не більше страхової суми, якщо інше не передбачено Договором.

4.17.3. Якщо інше не передбачено Договором, у випадках повної загибелі, втрати, пошкодження Застрахованого майна, в тому числі у випадках, передбачених цим Застереженням, за яких Застраховане майно вважається повністю загиблим, втраченим, знищеним, Страховик має право вимагати від Страхувальника передачі йому залишків Застрахованого майна, що мають вартість та придатні для подальшого використання або реалізації. При цьому Страхувальник має право відхилити вимогу Страховика, якщо

маркування, використання або перепродаж товарів можуть вплинути на репутацію бренду та, відповідно до вимог договорів, контрактів з виробниками або чинного законодавства, такі залишки мають залишатись під контролем Страхувальника для їх знищення або утилізації, що має бути документально підтверджено, в тому числі, шляхом надання Страховику відповідних договорів, контрактів тощо.

4.18. Страйки та масові заворушення.

4.18.1. Під "страйками та масовими заворушеннями", якщо інше не передбачено Договором, слід розуміти страйки або громадські заворушення, або будь-які дії чи діяльність, які вважаються такими або які можуть призвести до бунту, страйку чи громадських заворушень. Термін "масові заворушення" включає також робочі страйки, умисне припинення або сповільнення темпів роботи та локаут (тимчасову зупинку роботи підприємства/ суттєве скорочення обсягів виробництва роботодавцем, одночасно з припиненням виплати зарплати працівникам).

4.18.2. Це Застереження, якщо інше не передбачено Договором, діє щодо втрати або пошкодження Застрахованого майна безпосередньо в результаті:

- 1) дії будь-якої особи, яка приймає участь разом із іншими особами в будь-яких страйках або масових заворушеннях;
- 2) дії будь-якого утвореного в законному порядку органу влади щодо попередження або спроби попередження будь-яких масових заворушень, або зведення до мінімуму наслідків будь-якого такого порушення;
- 3) навмисної дії будь-якого страйкаря або працівника в локауті, щодо продовження страйку або опору локауту;
- 4) дії будь-якого створеного у законному порядку органу влади щодо попередження або спроби попередження будь-якої навмисної дії страйкаря або працівника в локауті, щодо продовження страйку або опору локауту, або зведення до мінімуму наслідків будь-якої такої дії.

4.18.3. Страхування на випадок страйків та масових заворушень, якщо інше не передбачено Договором, не поширюється на:

- 1) збитки, викликані постійним або тимчасовим позбавленням можливості розпорядження Застрахованим майном внаслідок його націоналізації, конфіскації, реквізиції або арешту за розпорядженням будь-якого органу влади;
 - 2) збитки внаслідок постійної або тимчасової втрати можливості розпорядження Застрахованим майном внаслідок того, що воно зайняте, захоплене, привласнене будь-якою особою;
 - 3) непрямі збитки, упущену вигоду або будь-яку відповідальність перед третіми особами.
- ПРИМІТКА. При цьому, відповідно до підпунктів 2) та 3) п.4.18.2 цих Особливих умов, Страховик не звільняється від обов'язку відшкодувати збитки, завдані Застрахованому майну до моменту втрати Страхувальником можливості використання їх або до моменту тимчасового позбавлення можливості розпорядження майном.

4.18.4. Страхування на випадок страйків та масових заворушень може бути припинено у будь-який момент на вимогу Страховика, шляхом направлення письмового повідомлення Страхувальнику за 30 (тридцять) календарних днів до бажаної дати припинення дії такого страхування, якщо інший період не передбачено умовами Договору. У такому разі, Страховик зобов'язаний повернути незароблену частку страхового платежу за період, що залишився до дати закінчення строку дії Договору страхування за вирахуванням витрат на ведення справи та суми сплаченого страхового відшкодуванням.

4.18.5. Збитки, спричинені внаслідок страйків та масових заворушень, що мають місце протягом періоду послідовних 72-х годин, розглядаються як один страховий випадок, якщо інше не передбачено Договором страхування. Усі окремі збитки Страхувальника, що зумовлені або причиною настання яких є одна й та сама подія, вважаються одним страховим випадком. Однак тривалість події, що може бути визнана одним страховим випадком, обмежується 72 послідовними годинами. По будь-якому випадку, тривалістю більшою, ніж визначено вище, Страховик поділяє подію на два чи більше страхових випадки з урахуванням наступних вимог:

- 1) період першого страхового випадку починається в день і час початку першого страхового

випадку, за яким Страховиком здійснюється виплата страхового відшкодування;

2) два періоди страхових випадків не можуть перетинатися між собою в часі, та не може бути проміжку між цими двома періодами.

4.19. Витрати на підготовку вимоги.

За цим Застереженням, якщо інше не передбачено Договором, відшкодовуються витрати Страхувальника щодо підготовки вимоги до Страховика в зв'язку зі страховим випадком, в тому числі витрати на оцінку збитків, підготовку відповідних документів та (або) проведення розслідування причин та обставин страхового випадку.

4.20. Відмова від права вимоги (суброгації).

4.20.1. За цим Застереженням, якщо інше не передбачено Договором, Страховик відмовляється від права вимоги (суброгації) до наступних організацій та їх працівників, а саме: пожежних бригад, служби невідкладної допомоги, будь-якої особи або органу, що діє від імені уряду та влади, якщо такі особи надають послуги Страхувальнику або діють від його імені.

4.20.2. Якщо це прямо передбачено у Договорі, умовам Договору може бути передбачена відмова від права вимоги, суброгації до будь-яких осіб, що визначені як Вигодонабувачі або Страхувальники за Договором, до директорів, керівників, працівників Страхувальника; до будь-якої особи, право вимоги та суброгації, до якої обмежено відповідно до договору, контракту між Страхувальником та такою особою; до інших осіб, що передбачені Договором як такі, на яких поширюється дія цього Застереження, якщо інше не передбачено Договором.

4.21. Майно в процесі будівництва та (або) монтажу в рамках страхування майна.

4.21.1. За цим Застереженням, якщо інше не передбачено Договором, підлягає відшкодуванню втрата або пошкодження будівлі, споруди, обладнання, що знаходиться в процесі будівництва або монтажу (Застрахованого майна), включаючи всі необхідні та пов'язані з будівництвом (монтажем) матеріали й обладнання.

4.21.2. Якщо інше не передбачено Договором, в рамках цього Застереження, майно в процесі будівництва та монтажу вважається застрахованим:

1) від ризику раптової та непередбачуваної загибелі (втрати) або пошкодження внаслідок настання страхових ризиків, передбачених Договором, а також помилок, допущених при будівництві або монтажі;

2) за умови, що будівництво (монтаж) Застрахованого майна ведеться в межах території страхування;

3) за умови, що вартість відтворення для майна в процесі будівництва та монтажу, на дату його внесення в облік на баланс Страхувальника, перевищує ліміт відшкодування щодо цього Застереження, передбачений у Договорі, не більше, ніж на 10%. При цьому, якщо таке перевищення є більшим за 10% від зазначеного у Договорі ліміту відшкодування, то будь-які збитки за цим Застереженням не відшкодовуються Страховиком;

4) за умови, що строк будівництва (монтажу), починаючи з моменту початку робіт на будівельному майданчику, не перевищує 90 (дев'яносто) календарних днів, а строк випробувань та пусконаладжувальних робіт не перевищує 30 (тридцять) календарних днів з дати закінчення робіт до дати введення об'єкта будівництва (монтажу) в експлуатацію.

4.21.3. Якщо інше не передбачено Договором, при використанні цього Застереження, застосовуються наступні умов страхування для майна в процесі будівництва та монтажу:

1) період страхування для такого майна автоматично закінчується одночасно із закінченням строку дії Договору страхування, незалежно від того, що 90 денний строк може перевищувати строк страхування за Договором страхування, але в будь-якому випадку не пізніше внесення такого майна в облік на баланс Страхувальника;

2) Страховик не відшкодовує непрямий збиток, упущену вигоду, втрату або пошкодження майна, що існувало на момент початку будівництва (монтажу), а також шкоду, заподіяну третім особам;

3) не підлягає відшкодуванню втрата або пошкодження майна внаслідок помилок при проектуванні, плані, специфікації, дефектів матеріалу/конструкцій або дефектів виробництва, крім загибелі або пошкодження майна внаслідок помилок допущених безпосередньо в процесі будівництва (монтажу);

4) не підлягає відшкодуванню втрата або пошкодження будь-якого змонтованого майна, яке

було у використанні або його частини, що сталися після початку пусконалагоджувальних та робочих випробувань такого майна;

5) не підлягають відшкодуванню втрата або пошкодження майна, що сталися в період тимчасового призупинення або повної зупинки робіт, не передбаченої графіком, на період більше 30 календарних днів, про що не було письмово повідомлено Страховику, та якщо таке страхування в період тимчасового призупинення не було письмово узгоджено Страховиком.

4.21.4. Якщо інше не передбачено Договором, Страхування за цим Застереженням поширюється на обладнання в період холостих випробувань, робочих випробувань та пусконалагоджувальних робіт із строком, що не перевищує 30 календарних днів із дати закінчення будівельних (монтажних робіт).

4.22. Витрати на розчищення від біологічного або хімічного забруднення.

4.22.1. Якщо інше не передбачено Договором, в рамках цього Застереження Страховик відшкодовує усі доцільні та необхідні витрати Страхувальника щодо видалення та очищення ґрунту та води в межах території страхування, якщо розлив, розсіювання, витікання, скидання або вивільнення забруднюючих речовин зумовлено або виникло в результаті втрати або пошкодження Застрахованого майна в результаті страхового випадку, передбаченого Договором, що стався протягом строку дії такого Договору.

4.22.2. Якщо інше не передбачено Договором, це Застереження не діє щодо витрат на тестування, моніторинг або проведення оцінки наявності, концентрації або впливу забруднюючих речовин, за виключенням тестування, що провадиться протягом видалення забруднюючих речовин з поверхні ґрунту або води.

4.22.3. Якщо інше не передбачено Договором, Страховик не має зобов'язань за цим Застереженням, якщо вказані витрати попередньо не узгоджені із Страховиком у письмовій формі відповідно до Правил та/ або Договору.

4.23. Комплекти та парні елементи Застрахованого майна.

4.23.1. Якщо інше не передбачено Договором, в рамках цього Застереження, у разі втрати або пошкодження одного або більше елементів (складових) Застрахованого майна, за умови, що для відновлення втраченого або пошкодженого Застрахованого майна до необхідного стану потрібна наявність повної кількості елементів (складових), Страховик відшкодовує Страхувальнику (Вигодонабувачу) вартість заміни повного комплексу елементів (складових) майна на такий же новий, що є подібним або аналогічним до втраченого або пошкодженого.

4.23.2. Якщо інше не передбачено Договором, після виплати страхового відшкодування Страхувальник зобов'язаний передати Страховику (його представнику) комплект майна, що підлягає заміні.

4.24. Страхування особистих речей працівників Страхувальника.

4.24.1. Відповідно до цього Застереження, якщо інше не передбачено Договором, на страхування приймається рухоме майно, що є особистими речами, які належать працівникам Страхувальника на правах власності та знаходяться у місці виконання службових обов'язків у Застрахованих приміщеннях або на території поряд з ними в межах території страхування, що зазначена у Договорі. Особисті речі працівників Страхувальника є застрахованими щодо їх втрати або пошкодження в результаті страхового випадку, передбаченого Договором. Відшкодування збитків щодо особистих речей працівників Страхувальника здійснюються на базі дійсної вартості такого майна на дату настання страхового випадку. Відшкодування збитків здійснюється Страховиком за умови, що майно розташоване у безпечному місці, працівники застосували доцільні та необхідні заходи безпеки щодо збереження майна (наприклад, замкнули його, не залишали у легкодоступному місці без нагляду або схову тощо).

4.24.2. Якщо інше не передбачено Договором, страхування за цим Застереженням не поширюється на такі види майна:

- грошові кошти;
- цінні папери, акції, облігації та подібне майно;
- предмети інтелектуальної власності;
- вироби із дорогоцінних металів та каміння, дорогоцінне каміння без оправы, дорогоцінні метали у зливках;
- предмети мистецтва, колекції, антикваріат;

- тварини, птахи, риби та рослини;
- технічні носії інформації та дані, що на них зберігаються;
- майно, що вилучено з обігу та (або) обмежено для обігу у відповідності до діючого законодавства;
- напої та продукти харчування.

4.25. Страхування готівки разом зі страхуванням інших видів майна.

4.25.1. Відповідно до цього Застереження, якщо інше не передбачено Договором, надається страхування готівкових грошових коштів (національної та (або) іноземної валюти), що знаходяться в касових апаратах і сейфах Страхувальника на випадок їх втрати, знищення або пошкодження внаслідок настання страхових випадків, передбачених Договором.

4.25.2. При цьому, якщо у Договорі зазначено, що майно застраховано на умовах п.4.1.10 Правил "*Ризики зовнішнього впливу, що не підпадають під виключення та обмеження страхування*", то, якщо інше не передбачено Договором, готівкові грошові кошти вважається застрахованою виключно за переліком страхових ризиків, вказаним у п.п.4.1.1 – 4.1.8 Правил.

4.25.3. Якщо інше не передбачено Договором страхування, для цілей цього Застереження застосовуються наступні визначення:

- 1) **Втрата або знищення** - втрата, знищення, пошкодження грошового знаку, що призводить до неможливості його подальшого використання в якості платіжного засобу або обміну на грошовий знак аналогічного номіналу у відповідності до чинного законодавства України;
- 2) **Пошкодження** - пошкодження грошового знаку, при якому можливий його обмін на грошовий знак аналогічного номіналу у відповідності до чинного законодавства України.

4.25.4. Якщо інше не передбачено Договором, при розрахунку та виплаті страхового відшкодування повинні дотримуватись такі умови:

- 1) у випадку втрати або знищення майна, компенсуються витрати на проведення експертизи щодо визначення неможливості використання грошових знаків в якості засобу платежу та суму втрачених грошових коштів за номіналом грошових знаків на підставі завіреної виписки з касової книги або завіреної копії касової стрічки;
- 2) у випадку пошкодження, при якому можливий обмін на грошові знаки аналогічного номіналу у відповідності з чинним законодавством України, компенсуються витрати на проведення експертизи щодо визначення можливості використання грошових знаків в якості засобу платежу та (або) комісійної винагороди за проведення операції обміну та (або) комісійної винагороди за вивезення пошкодженої іноземної валюти.

4.25.5. Якщо інше не передбачено Договором, відповідно до цього Застереження не є застрахованими:

- 1) готівкові кошти окремо від страхування іншого нерухомого та рухомого майна;
- 2) перевезення або переміщення готівкових грошових коштів;
- 3) готівкові грошові кошти, що не належать Страхувальнику на правах власності, користування або розпорядження;
- 4) готівкові грошові кошти, що втратили ознаки платоспроможності до настання страхового випадку;
- 5) готівкові грошові кошти, що знаходяться поза касою або сейфом;
- 6) втрата, знищення або пошкодження готівкових грошових коштів в результаті умисних протиправних дій (шахрайства) працівників Страхувальника (Вигодонабувача);
- 7) матеріальна відповідальність касира, пов'язана з помилками та упущеннями при видачі або прийнятті грошової готівки;
- 8) грошові кошти в банках та інших фінансово-кредитних установах;
- 9) нез'ясоване зникнення готівкових грошових коштів, крадіжка без слідів злому.

4.26. Застереження про представників Страхувальника.

Якщо інше не передбачено Договором, згідно з цим Застереженням, представниками Страхувальника є керівники Страхувальника, що безпосередньо відповідають, в силу своїх посадових обов'язків, за виконання тих чи інших правил та норм, встановлених чинним законодавством, а також члени ради директорів та члени правління Страхувальника-акціонерного товариства, виключно в рамках виконання ними своїх службових обов'язків.

4.27. Гарячі роботи.

4.27.1. Якщо інше не передбачено Договором, відповідно до цього Застереження, Страховик відшкодовує Страхувальнику (Вигодонабувачу) збитки в зв'язку з втратою або пошкодженням Застрахованого майна в результаті настання страхового випадку, що передбачений умовами Договору в результаті проведенні **Гарячих робіт**, за умови, що на території страхування для працівників Страхувальника, а також для всіх його підрядників, що задіяні у Гарячих роботах, застосовується система **Наряд-допусків** до проведення вказаних робіт.

4.27.2. Під Гарячими роботами слід розуміти, зокрема, такі роботи:

- 1) шліфування, точіння, різка, зварювання;
- 2) використання ламп, факелів;
- 3) використання гарячого бітуму або виконання будь-яких інших операцій з використанням корисного тепла та вогню.

4.27.3. Якщо інше не передбачено Договором, для цілей цього Застереження, під **Нарядом-допуском** слід розуміти завдання на безпечне проведення роботи, оформлене на спеціальному бланку встановленої форми, що визначає зміст, місце роботи, час її початку та закінчення, умови її безпечного виконання, необхідні заходи безпеки (у тому числі в частині радіаційної, пожежної безпеки тощо).

4.27.4. Якщо інше не передбачено Договором, Страховик відшкодовує збитки в рамках цього Застереження тільки у разі, якщо Гарячі роботи здійснювались за наявності у Страхувальника та (або) його підрядника, що залучений у проведення Гарячих робіт, не менше одного працівника, що має в оснащенні вогнегасник та навчений пожежогасінню, а також, якщо місце проведення будь-яких Гарячих робіт оглядається відповідальними особами, протягом виконання робіт, кожні півгодини, а також через дві години після того, як ці роботи завершено.

ОСОБЛИВІ УМОВИ ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ МАЙНА ФІЗИЧНИХ ОСІБ

1. Загальні положення та визначення термінів

1.1. Відповідно до "Правил добровільного страхування майна (крім залізничного, наземного, повітряного, водного транспорту (морського внутрішнього та інших видів водного транспорту), вантажів та багажу (вантажобагажу)) №11 (нова редакція)" від 17.01.2019, надалі – **Правила**, та цих Особливих умов добровільного страхування майна фізичних осіб, надалі – **Особливі умови**, Страховик укладає Договори добровільного страхування майна фізичних осіб, надалі – **Договори**, з дієздатними фізичними особами, а також із юридичними особами, надалі – **Страхувальники**.

1.2. Ці Особливі умови визначають особливості добровільного страхування майна фізичних осіб; загальні питання такого страхування регулюються Правилами. При цьому, Договір може містити відмінності від положень Особливих Умов, якщо це не суперечить Правилам і чинному законодавству України.

1.3. Для цілей цих Особливих умов застосовуються терміни, що мають наступні визначення, якщо інше не передбачено Договором:

1.3.1. Внутрішнє оздоблення - оздоблення стін, стель, підлог, внутрішнє покриття різними декоративними панелями, пластиковою або керамічною плиткою, некапітальні, в тому числі, рухомі перегородки у приміщеннях, покриття підлоги, встановлене сантехнічне обладнання (плити, раковини, ванни, душові кабінки, унітази, міні-сауни), водонагрівальні прилади (газові й електричні колонки, котли, бойлери, радіатори водяного опалення, сушарки для рушників тощо), стаціонарні кріплення для освітлювальних приладів та карнизів, плінтуси, внутрішні підвіконня, заповнення та фурнітура дверних, віконних отворів, балконів, лоджій, двері, в тому числі дверні замки та ручки, лиштви, елементи художнього оформлення підлоги, стін, стель, вбудованих шаф і антресолей, перенос яких неможливий без порушення їх функціональних можливостей, обладнання підвісних, натяжних стель тощо.

1.3.2. Господарська споруда - окремо побудована нежитлова будівля або споруда (в тому числі господарчі блоки, лазні, гаражі, сараї та інші будівлі, огорожа, паркани, колодязі, теплиці, літні кухні, спортивні, дитячі майданчики, погребі тощо);

1.3.3. Домашнє рухоме майно - рухоме майно, що знаходиться у житловому приміщенні, вказаному у Договорі: побутова техніка, меблі;

1.3.4. Елемент ландшафтного дизайну - елемент ландшафтного дизайну (басейни, газони, доріжки, патіо, штучна водойма, підпірні стінки, огорожа, паркани, системи терас, системи поливу та освітлення, садова архітектура, облаштування дренажу тощо);

1.3.5. Елементи домашнього інтер'єру: килими, паласи, постільні принадлежності, годинники, звичайний посуд, предмети з неметалевих металів і каменів, книги тощо;

1.3.6. Житловий будинок - зведена на відведених під забудову земельних ділянках споруда, що має фундамент, стіни і дах, а саме: житловий будинок, садовий будиночок, котедж, садиба, що складається з кімнат та приміщень допоміжного призначення, призначених для задоволення громадянами побутових та інших потреб, що пов'язані з їх проживанням (постійним або сезонним) у такій споруді;

1.3.7. Земельна ділянка - ділянка землі будь-якого призначення для ведення особистого селянського господарства, садівництва, будівництва тощо;

1.3.8. Зовнішнє оздоблення (для будинків) - зовнішня штукатурка, покриття фарбами та (або) лаками, побілка, оббивка, облицювання плиткою, стіновими панелями тощо.

1.3.9. Інженерне обладнання (комунікації) - встановлене з дотриманням технічних вимог вбудоване стаціонарне інженерне обладнання, перенос якого неможливий без пошкодження

внутрішнього оздоблення приміщення, зокрема, системи електро-, газо-, водо- та теплопостачання, лічильники, системи каналізації, централізовані системи очищення води, системи подачі та витяжки повітря, вентиляції та кондиціонування повітря, вбудовані системи попередження та гасіння пожежі, ліфти та ліфтове обладнання (при страхуванні приватних будинків), вмонтована система підігріву підлоги/стіни, також електрична проводка, електрофурнітура, електричні, телефонні та телевізійні кабелі, телекомунікаційні системи, що є невід'ємною частиною будівлі або споруди тощо.

1.3.10. Квартира - структурно відокремлене приміщення у багатоквартирному домі, що забезпечує можливість безпосереднього доступу до приміщень загального користування у такому будинку, має окремий вхід і складається з однієї або декількох кімнат, а також приміщень для побутового використання, що призначені для задоволення громадянами побутових та інших потреб, що пов'язані з їх проживанням у такому відокремленому приміщенні;

1.3.11. Кімната - частина квартир, житлових будинків, таунхаусів, призначена для проживання фізичних осіб;

1.3.12. Конструктивні елементи квартири - підлога, перекриття, стіни, стелі, капітальні перегородки, сходові марші (у разі, якщо в квартирі більше ніж один поверх), конструкція балконів, лоджій, дахів.

1.3.13. Конструктивні елементи будинку - фундамент, капітальні зовнішні та внутрішні стіни, міжповерхові перекриття, підлога, стіни, стелі, капітальні перегородки, сходові марші, конструкція балконів, лоджій, функціональні вбудовані, прибудовані чи надбудовані елементи (цокольний поверх, підвал, льох, тераса, веранда, мансарда, гараж), конструкція даху, покрівлі тощо.

1.3.14. Міні-сауна - конструкція сауни компактних розмірів, призначена спеціально для розміщення у приміщеннях житлового призначення.

1.3.15. Незавершене будівництво - будівлі, що зводяться на земельній ділянці, призначеній для проведення будівництва у встановленому чинним законодавством порядку, що знаходяться на стадії незавершеного будівництва. Якщо інше не передбачено умовами Договору, таке майно може бути застраховано тільки у випадку, якщо будівля, на дату укладення Договору, має фундамент, стіни, дах, дверні та віконні отвори (якщо проект будівництва передбачає наявність вікон), а також у наявності є документ, що підтверджує право власності на таке майно;

1.3.16. Побутова техніка: теле-, радіо-, аудіо- та відеотехніка, фото- і кіноапаратура, побутові електроприлади, електричні та газові плити, музичні інструменти, електронно-обчислювальна техніка та периферійні пристрої до неї, оргтехніка, а також приналежності до них (навушники, магнітні, цифрові та інші носії інформації, запчастини, витратні матеріали тощо);

1.3.17. Таунхаус - житлова частина та приміщення малоповерхових житлових будинків з ізольованими входами, включаючи квартири та окремі кімнати, а також приміщення допоміжного призначення, призначені для задоволення потреб громадянами побутових та інших потреб, що пов'язані з проживанням у такому приміщенні.

2. Застраховане майно

2.1. На підставі цих Особливих умов за Договором страхування може бути застраховано нерухоме та рухоме майно наступних видів:

2.1.1. **квартира;**

2.1.2. **житловий будинок**

2.1.3. **таунхаус;**

2.1.4. **кімната;**

2.1.5. **господарська споруда;**

2.1.6. **елемент ландшафтного дизайну;**

2.1.7. **об'єкт незавершеного будівництва;**

2.1.8. **земельна ділянка;**

2.1.9. **інженерне обладнання (комунікації);**

2.1.10. **домашнє рухоме майно:** меблі; побутова техніка;

2.1.11. елементи домашнього інтер'єру;

2.1.12. інше рухоме та нерухоме майно, зазначене у Договорі.

2.2. Якщо інше не передбачено умовами Договору, усе домашнє рухоме майно приймається на страхування за умови його обов'язкового опису, а також при наявності документів, що підтверджують їх наявність, унікальність, цінність, право власності на них.

2.3. Якщо інше прямо не передбачено умовами Договору, не приймається на страхування таке майно:

2.3.1. будівлі, споруди, квартири, визнані компетентними державними органами такими, що знаходяться у ветхому або аварійному стані;

2.3.2. майно, що розміщене на іншій території, ніж та, яка вказана у Договорі;

2.3.3. особисті речі Страхувальника та членів його родини, що проживають разом із Страхувальником (одяг, взуття, білизна тощо),

2.3.4. готівка та цінне майно (валюта, ощадні книжки/ пластикові картки, цінні папери тощо);

2.3.5. коштовне майно: вироби з дорогоцінних металів, дорогоцінних, напівкоштовних і кольорових каменів: ювелірні прикраси, дорогоцінні предмети для сервірування столу, письмове приладдя, хутро, колекції поштових марок, монет, інші колекції, картини, унікальні й антикварні предмети, художні вироби ручної роботи;

2.3.6. будь-яка зброя;

2.3.7. квартири, кімнати, таунхауси, будинки та інші споруди, що знаходяться в аварійному стані/ потребують проведення капітального ремонту;

2.3.8. квартири, кімнати, таунхауси, будинки та інші споруди, що не використовуються за призначенням;

2.3.9. предмети (обладнання), що закріплені на зовнішній стороні споруди чи балкону (антени, щогли, відкрита електропроводка, захисні козирки чи навіси тощо);

2.3.10. домашнє майно у поганому технічному стані, об'єкти, що підлягають знесенню, будівлі, конструктивні елементи й інженерні системи яких знаходяться в аварійному стані, а також майно, що знаходиться в них;

2.3.11. майно поза приміщеннями (будинком, квартирою), що зазначені у Договорі як місцезнаходження Застрахованого майна;

2.3.12. майно, що знаходиться у спільній власності мешканців багатоквартирних будинків та таунхаусів (наприклад, зовнішнє оздоблення, приміщення та зони спільного користування, сходові марші, ліфти тощо);

2.3.13. майно, придбане (чи виготовлене) з метою ведення підприємницької діяльності чи продажу, чи яке знаходиться на збереженні;

2.3.14. кімнатні рослини, тварини та птахи (домашні та сільськогосподарські);

2.3.15. сільськогосподарські культури, посіви, вуличні рослини, багаторічні насадження;

2.3.16. канали, криниці, комунікаційні лінії, інженерні системи, що не знаходяться у власності Страхувальника;

2.3.17. теплиці;

2.3.18. бані та сауни, якщо вони знаходяться в окремій споруді;

2.3.19. наземний транспорт (автомобілі, причеи, мотоцикли тощо), мобільні котеджі, житлові причеи, самохідна та несамохідна будівельна, сільськогосподарська техніка, засоби водного транспорту, їх складові та приналежності тощо;

2.3.20. отруйні, вибухові, токсичні матеріали та речовини;

2.3.21. банківські квитки, акції, грошові знаки, облігації та будь-які цінні папери, рукописи, креслення, негативи й слайди, предмети релігійного культу (крім колекцій), фотознімки;

2.3.22. аудіо- та відеокасети, дискети, компакт-диски, DVD - диски та інші носії інформації з записами та без них;

2.3.23. продукти харчування.

2.4. На підставі цих Особливих умов можуть бути застраховані конструктивні елементи вказаних у Договорі будівель/ приміщень, а також їх оздоблення та встановлене інженерне обладнання.

2.4.1. Якщо при страхуванні квартири, таунхаусу, житлового будинку, кімнати Договором зазначено страхування без оздоблення, то якщо інше не передбачено умовами Договору, вважається, що застраховано конструктивні елементи такого нерухомого майна та інженерне

обладнання.

2.4.2. Якщо при страхуванні квартири, таунхаусу, кімнати Договором зазначено страхування з оздобленням, то якщо інше не передбачено умовами Договору, вважається, що застраховано конструктивні елементи такого нерухомого майна, інженерне обладнання та внутрішнє оздоблення.

2.4.3. Якщо при страхуванні житлового будинку Договором зазначено страхування з оздобленням, то вважається, якщо інше не передбачено умовами Договору, що застраховано конструктивні елементи такого нерухомого майна, інженерне обладнання, внутрішнє та зовнішнє оздоблення.

3. Страхіві ризики та страхові випадки

3.1. Майно може бути застраховане як від усіх, так і від окремих страхових ризиків (груп страхових ризиків), зазначених у Розділі 4 Правил та цих Особливих умовах.

3.2. Договором може бути передбачено страхування ризику пошкодження водою внаслідок вилливу води з акваріумів, водних матраців, басейнів та інших подібних систем, в результаті визначених у Договорі страхових випадків або результаті аварії у системах життєзабезпечення (в тому числі зливу та наливу води, систем біологічної фільтрації та регенерації), якщо вони під'єднані до системи водопостачання та(або) каналізації, системах зливу або наливу води та (або) фільтрації води (якщо інші умови страхування такого ризику не передбачено Договором). При цьому збиток, завданий власне самій системі (акваріуму, матрацу тощо), не відшкодовується Страховиком, якщо інше не передбачено Договором.

3.3. Страховим випадком є подія, вказана у Договорі у якості страхового ризику, що фактично відбулася, і з настанням якої виникає обов'язок Страховика здійснити виплату Страхового відшкодування на умовах Договору.

3.4. У Договорі може бути передбачено застосування нижчевказаних Додаткових умов (зміст яких може бути скориговано у конкретному Договорі), на підставі яких Страховик компенсує певні документально підтверджені витрати Страхувальника при настанні страхових випадків, а саме:

3.4.1. необхідні та доцільні витрати на прибирання Застрахованого майна або приміщень та території, де знаходиться це майно, від залишків втраченого або пошкодженого в результаті страхового випадку Застрахованого майна (наприклад, розчищення від уламків конструкцій, елементів оздоблення, частин обладнання тощо), надалі - **Витрати на прибирання та розчищення**). Зазначені витрати відшкодовуються Страховиком в межах ліміту 10% від загальної страхової суми за кожним страховим випадком та сукупно за Договором страхування, якщо інший розмір ліміту не передбачений Договором;

3.4.2. непередбачені необхідні та доцільні витрати Страхувальника на оренду житлового приміщення (будівлі), проживання у готелі (виключаючи вартість додаткових послуг готелю та харчування) на період здійснення відновлювальних робіт щодо Застрахованого майна, якщо воно є непридатним для постійного проживання в результаті його втрати або пошкодження внаслідок настання страхового випадку, надалі - **Витрати на оренду**.

3.4.2.1. Житлове приміщення (будівля) вважається непридатним для постійного проживання, якщо пошкодження, завдані Застрахованому майну, становлять небезпеку для Страхувальника та членів його родини та/або у приміщенні (будівлі) неможливо забезпечити необхідні кліматичні та (або) санітарно-гігієнічні умови проживання.

3.4.2.2. Зазначені витрати відшкодовуються Страховиком в межах ліміту 10% від загальної страхової суми за Договором, але за період не більше 3 (трьох) місяців за кожним страховим випадком та сукупно за Договором, якщо інший розмір ліміту та тривалість періоду часу не передбачені Договором.

3.4.2.3. Витрати на оренду житловий приміщень (будівель) відшкодовуються за умови, що відновлення Застрахованого майна здійснюється в відповідності до нормативних строків будівництва (ремонт) подібних об'єктів. Витрати на оренду в період затримки виконання будівельних та (або) ремонтних робіт з причин відсутності будівельних матеріалів, працівників для виконання робіт, недостатності коштів для оплати робіт підрядника тощо Страховиком не відшкодовуються.

3.4.3. необхідні та доцільні витрати щодо заміни замків у дверях, що розташовані у Застрахованих приміщеннях (спорудах), що належать Страхувальнику, в зв'язку з втратою ключів та (або) поломкою замків у результаті крадіжки з незаконним проникненням, грабежу, розбою, надалі - **Витрати на заміну замків у дверях**. Зазначені витрати відшкодовуються Страховиком в межах ліміту 10% від загальної страхової суми за Договором за кожним страховим випадком та сукупно за Договором, якщо інший розмір ліміту не передбачений Договором.

3.4.4. необхідні та доцільні витрати на дострокове повернення Страхувальника з місця відпочинку, лікування, відрядження, роботи на підставі укладеного трудового договору або іншого цивільно-правового контракту на територію страхування у зв'язку з втратою або пошкодженням Застрахованого майна внаслідок страхового випадку, надалі - **Витрати на дострокове повернення**.

3.4.4.1. Якщо інше не передбачено умовами Договору, в рамках страхування Витрат на дострокове повернення Страховик відшкодовує тільки транспортні витрати Страхувальника, здійснені за таких умов:

- до закінчення строку відпочинку, лікування, відрядження, роботи залишилось не менше 10 (десяти) календарних днів (якщо інша кількість днів не передбачена Договором);
- у зв'язку зі страховим випадком, Страхувальник мав приїхати з місця відпочинку, лікування, відрядження, роботи відстань більше 500 км (якщо інша відстань не передбачена Договором);
- витрати на дострокове повернення Страхувальника з відрядження роботодавець відмовився відшкодовувати.

3.4.4.2. Розмір відшкодування щодо витрат на дострокове повернення виключає вартість будь-яких додаткових послуг та не може перевищувати:

- ринкової вартості авіаквитків на літак в економ-класі;
- ринкової вартості проїзду у залізничному транспорті в купе;
- вартості проїзду на автобусі.

4. Обмеження страхування та виключення із страхових випадків

4.1. Якщо інше не передбачено Договором, не підлягають відшкодуванню збитки, що сталися внаслідок:

4.1.1. подій, визначених у розділі 5 Правил;

4.1.2. використання Застрахованого майна не за призначенням, якщо таке використання стало причиною втрати або пошкодження Застрахованого майна;

4.1.3. порушенням з боку Страхувальника (Вигодонабувача) або членів родини Страхувальника (Вигодонабувача) правил зберігання легкозаймистих або горючих рідин та вибухових речовин, правил паління у приміщеннях, правил експлуатації газового обладнання, якщо такі порушення стали причиною втрати або пошкодження Застрахованого майна та/або збільшили розмір збитку. При цьому, це виключення не застосовується щодо дій неповнолітніх дітей Страхувальника (Вигодонабувача) / осіб, що проживають спільно зі Страхувальником (Вигодонабувачем);

4.1.4. помилок у проектуванні, будівництві, монтажі, неякісного виконання робіт, дефектів виробництва або дефектів (недоліків) матеріалів;

4.1.5. просідання та іншого руху ґрунту для нових будівель та споруд. Новими визнаються будівлі та споруди, які були здані в експлуатацію після будівництва менше ніж за два роки до виявлення збитків, пов'язаних із просіданням чи іншим рухом ґрунту;

4.1.6. обвалу, зсуву, просідання ґрунту внаслідок його промерзання та відтавання, річкової та прибережної ерозії ґрунтів, пересихання або дренажування (осушення) ґрунту;

4.1.7. проведення будівельних, монтажних, ремонтних, вибухових робіт, робіт, пов'язаних із використанням корисного тепла (сушіння, копчення, зварювання, точіння та ін.), виймання ґрунту, засипання порожнин та проведення земляних робіт;

4.1.8. відключення електроенергії, опалення, газопостачання в результаті заборгованості Страхувальника за такими видами послуг або навмисних дій постачальників цих послуг;

4.1.9. дій (або бездіяльності) осіб, які користуються Застрахованим майном на правах оренди (найму, лізингу тощо) ;

- 4.1.10.** погіршення споживчих властивостей Застрахованого майна під час його експлуатації;
- 4.1.11.** дій Страхувальника (Вигодонабувача), осіб, які користуються Застрахованим майном на правах оренди (найму, лізингу та подібне) та (або) членів їх родин, - у стані наркотичного, токсичного чи алкогольного сп'яніння;
- 4.1.12.** зносу окремих частин, технічного браку чи перевищення строку нормальної експлуатації майна;
- 4.1.13.** проведення робіт з виготовлення вибухових речовин та пристроїв чи проведення хімічних і фізичних дослідів. При цьому, дане виключення не застосовується щодо дій неповнолітніх дітей Страхувальника або дітей осіб, що з ним проживають.
- 4.2.** Якщо інше не передбачено умовами Договору, при страхуванні земельної ділянки виключаються будь-які витрати на розчистку та дезактивацію забруднюючих речовин, витрати на відновлення трав'яного покрову, підсадку дерев та рослин, відновлення родючого шару ґрунту.
- 4.3.** Страховик не має обов'язку щодо виплати страхового відшкодування у разі, якщо збитки щодо Застрахованого майна сталися при відсутності будь-яких осіб у місці знаходження цього майна (на території страхування) протягом більше ніж 30 (тридцять) календарних днів підряд, якщо інше прямо не передбачено умовами Договору, та (або) страхування протягом цього проміжку часу не було письмово узгоджено зі Страховиком.
- 4.4.** При укладенні Договору також можуть передбачатись інші виключення зі страхових випадків та обмеження страхування, що не суперечать чинному законодавству, цим Особливим умовам та Правилам.
- 4.5.** За згодою Сторін Договору, окремі виключення зі страхових випадків та обмеження страхування, вказані у п.п.4.1.- 4.3. цих Особливих умов, можуть частково або повністю не застосовуватись у Договорі.

5. Обов'язки Страхувальника

5.1. На додаток до обов'язків, зазначених у Правилах, Страхувальник зобов'язаний використовувати Застраховане майно за призначенням, з дотриманням правил експлуатації, норм та правил щодо використання газового обладнання, зберігання легкозаймистих та вибухонебезпечних речовин, паління у застрахованих приміщеннях або приміщеннях, де знаходиться це майно.

6. Дії Страхувальника і Страховика у разі настання страхового випадку

6.1. Якщо інше не передбачено Договором, при настанні події, що має ознаки страхового випадку, надалі – Подія, Страхувальник повинен вчинити такі дії:

6.1.1. якомога швидше, але не пізніше 24 (двадцяти чотирьох) годин з моменту, коли Страхувальник дізнався про цю Подію, повідомити про неї Страховика у спосіб, передбачений Договором, а також протягом 2 (двох) робочих днів (якщо інший строк не передбачено Договором) надати Страховику, за встановленою ним формою, письмове повідомлення про настання вказаної Події;

6.1.2. якомога швидше, але не пізніше 24 (двадцяти чотирьох) годин з моменту як Страхувальник дізнався про Подію, повідомити компетентні органи (залежно від характеру Події - відомчі служби, органи ДСНС - державної служби з надзвичайних ситуацій, аварійні служби, органи поліції тощо), вимагати від них оформлення та надання документів щодо встановлення факту, причин та наслідків Події, зокрема:

6.1.2.1. при пожежі, ударі блискавки – звернутись в органи ДСНС. Якщо пожежа відбулася внаслідок підпалу, додатково повідомити органи поліції;

6.1.2.2. при настанні стихійного явища – повідомити територіальну гідрометеорологічну службу або державну службу з надзвичайних ситуацій, житлово-експлуатаційне управління (або об'єднання співвласників багатопверхового будинку, надалі - ОСББ, інші подібні організації), що здійснює технічне обслуговування будівлі, споруди, даху та перекриттів (наприклад, у разі затоплення через опади, пошкодження через град, бурю тощо), а, при їхній відсутності, - виконавчі органи місцевої адміністрації;

6.1.2.3. при пошкодженні водою - звернутись у житлово-експлуатаційне управління (або

ОСББ, інші подібні організації), що здійснює технічне обслуговування систем водопостачання, опалення, каналізації та аналогічних систем;

6.1.2.4. при настанні вибуху газу, що використовується для побутових цілей, - звернутись у державну газову службу, орган ДСНС, житлово-експлуатаційне управління (або в ОСББ, інші подібні організації);

6.1.2.5. у разі протиправних дій третіх осіб щодо Застрахованого майна, повідомити органи поліції;

6.1.2.6. при наїзді на Застраховане майно транспортних засобів, звернутись в органи Національної поліції;

6.1.2.7. при падінні на Застраховане майно під впливом сили тяжіння предметів або їх частин, таких як дерев, гілок, стовпів – повідомити органи ДСНС.

6.1.3. зберігати вигляд, стан і розташування пошкодженого майна (залишків майна) до їх огляду представником Страховика, а також записи і документи, майно, нерухомість тощо, що будь-яким чином пов'язані із Подією, і не починати будь-яких ремонтних, відновлювальних робіт або робіт по утилізації залишків майна та (або) розчищенню території, за винятком випадків, пов'язаних із необхідністю проведення аварійно-рятувальних робіт, виконання наказів і розпоряджень органів державної влади, вживання запобіжних заходів по рятуванню Застрахованого майна та зменшенню обсягів збитків, за умови попереднього узгодження зазначених дій із Страховиком;

6.1.4. вжити усіх можливих заходів щодо запобігання та зменшення розміру збитків, запитувати у Страховика інструкції щодо своїх подальших дій і діяти відповідно до отриманих інструкцій;

6.1.5. надати представнику Страховика можливість безперешкодно проводити огляд, обстеження пошкодженого майна або його залишків, розслідувати причини і обставини Події, яка сталася;

6.1.6. без письмової згоди Страховика не підписувати документи, що стосуються Події, та які можуть мати наслідком майнову відповідальність Страхувальника чи унеможливають притягнення до відповідальності інших осіб. Така згода або відмова повинна бути надана Страховиком протягом 5 (п'яти) робочих днів після отримання ним повідомлення Страхувальника про настання Події, якщо інший строк не вказано у Договорі;

6.1.7. на вимогу Страховика, надати йому право на одержання записів, документації та іншої інформації, пов'язаної із Подією;

6.1.8. вчинити необхідні дії для реалізації права вимоги до винних у заподіянні збитків осіб та передати Страховику всі документи та повноваження для реалізації цього права Страховиком;

6.2. У разі отримання від Страхувальника повідомлення про подію, що має ознаки страхового випадку, Страховик вчиняє наступні дії:

6.2.1. протягом 2 (двох) робочих днів з дати отримання від Страхувальника такого повідомлення, якщо інший строк не передбачено Договором, направляє на місце Події уповноваженого представника Страховика, який у присутності Страхувальника проводить огляд пошкодженого майна або його залишків і складає Акт огляду місця події;

6.2.2. Якщо наслідки події, що сталася, необхідно ліквідувати **негайно**, Акт огляду місця події може бути складений комісією за участю представників відповідних компетентних органів, з подальшим наданням Страховику копії цього Акту, разом з детальними фотографічними знімками з місця Події.

7. Порядок визначення розміру збитку

Якщо інше не передбачено Договором, розмір збитку, заподіяного Застрахованому майну внаслідок настання страхового випадку, визначається за одним з наступних варіантів:

7.1. Варіант страхування "А" - **за питомою вагою конструктивних елементів об'єкта нерухомості**. При цьому, розмір прямого збитку визначається:

7.1.1. у випадку **втрати або знищення** окремих одиниць Застрахованого майна - в розмірі відповідної страхової суми, але не вище дійсної вартості Застрахованого майна на момент настання страхового випадку, за вирахуванням залишків Застрахованого майна, що мають вартість та придатні для реалізації або використання.

7.1.1.1. Під втратою або знищенням **нерухомого** Застрахованого майна слід розуміти стан, при якому воно у встановленому порядку буде визнане непридатним для проживання та таким, що не підлягає відновленню або ремонту, та (або) вартість витрат на відновлення перевищує дійсну вартість Застрахованого майна, якщо інше не передбачено Договором.

7.1.1.2. Під втратою або знищенням **рухомого** Застрахованого майна слід розуміти стан, при якому воно не підлягає відновленню або ремонту, та (або) вартість витрат на відновлення перевищує дійсну вартість Застрахованого майна, якщо інше не передбачено Договором.

7.1.2. у випадку часткового пошкодження Застрахованого майна:

7.1.2.1. при пошкодженні **нерухомого** Застрахованого майна - у розмірі витрат на ремонтно-відновлювальні роботи, відповідно до встановленого Страховиком порядку оцінки розміру збитку, а саме:

1) щодо **конструктивних елементів** квартир, таунхаусів, кімнат - в межах відсотка (питомої ваги) вартості окремих пошкоджених частин у загальній страховій сумі, визначеній у Договорі страхування конструктивних елементів, згідно з Таблицею 1 цих Особливих умов.

Таблиця 1

№ з/п	Конструктивний елемент кімнати, квартири, таунхаусу	Питома вага, %
1	Підлога	15
2	Стеля	15
3	Стіни	30
4	Вікна, двері	10
5	Внутрішнє оздоблення	20
6	Інженерне обладнання	10

2) щодо **внутрішнього оздоблення** квартир, таунхаусів, кімнат - в межах відсотка (питомої ваги) вартості пошкоджених елементів внутрішнього оздоблення квартири у загальній страховій сумі, визначеній у Договорі зі страхування внутрішнього оздоблення, згідно з Таблицею 2 цих Особливих умов.

Таблиця 2

№ з/п	Елемент оздоблення кімнати, квартири, таунхаусу	Питома вага, %
1	Підлога	35
2	Стеля	15
3	Стіни	30
4	Вікна, двері	20

3) щодо **конструктивних елементів житлових будинків** - в межах відсотка (питомої ваги) вартості окремих пошкоджених частин у загальній страховій сумі, визначеній у Договорі страхування конструктивних елементів, згідно з Таблицею 3 цих Особливих умов.

Таблиця 3

№ з/п	Конструктивний елемент житлового будинку	Питома вага, %
1	Фундамент	8
2	Капітальні стіни	23
3	Поли, перекриття	21
4	Дах, покрівля	3
5	Вікна, двері	9
6	Внутрішнє та зовнішнє оздоблення	19
7	Інженерне обладнання	10
8	Інше	7

4) **щодо** внутрішнього та зовнішнього оздоблення житлового будинку - в межах відсотка (питомої ваги) вартості пошкоджених елементів оздоблення у загальній страховій сумі, визначеній у Договорі страхування оздоблення житлового будинку, згідно з Таблицею 4.

Таблиця 4

№ з/п	Елемент оздоблення житлового будинку	Питома вага, %
1	Підлога	27
2	Стеля	15
3	Стіни	23
4	Вікна, двері	15
5	Зовнішнє оздоблення (фасад)	20

7.1.2.2. у випадку **часткового пошкодження** рухомого Застрахованого майна, збиток визначається у розмірі проведених необхідних та доцільних витрат на ремонтно-відновлювальні роботи, на підставі наданих Страхувальником (Вигодонабувачем) оплачених рахунків, кошторисів, накладних і інших документів, з вирахуванням зносу майна та врахуванням технічно-експлуатаційного стану Застрахованого майна на день настання страхового випадку. Якщо інше не передбачено Договором, витрати на ремонтно-відновлювальні роботи, на підставі яких проводиться розрахунок страхового відшкодування, мають складатись із витрат, необхідних для відновлення Застрахованого майна до того стану, у якому воно знаходилося безпосередньо перед настанням страхового випадку, а саме:

- 1) вартість матеріалів;
- 2) витрати по доставці матеріалів до місця ремонту;
- 3) витрати на оплату ремонтних робіт.

7.2. Варіант страхування "Б" - за дійсною вартістю майна. При цьому, розмір прямого збитку визначається:

7.2.1. У випадку втрати або знищення окремих одиниць Застрахованого майна - у розмірі страхової суми, але не вище дійсної вартості Застрахованого майна на момент настання страхового випадку, що має ознаки, за вирахуванням залишків Застрахованого майна, що мають вартість та придатні для реалізації або використання.

7.2.1.1. Під втратою або знищенням **нерухомого** Застрахованого майна слід розуміти стан, при якому воно у встановленому порядку буде визнане непридатним для проживання та таким, що не підлягає відновленню або ремонту, та (або) вартість витрат на відновлення перевищує дійсну вартість Застрахованого майна, якщо інше не передбачено Договором.

7.2.1.2. Під втратою або знищенням **рухомого** Застрахованого майна слід розуміти стан, при якому воно не підлягає відновленню або ремонту, та (або) вартість витрат на відновлення перевищує дійсну вартість Застрахованого майна, якщо інше не передбачено Договором.

7.2.2. у випадку **часткового пошкодження** Застрахованого майна, - у розмірі проведених необхідних та доцільних витрат на ремонтно-відновлювальні роботи, на підставі наданих Страхувальником (Вигодонабувачем) оплачених рахунків, кошторисів, накладних та інших документів з вирахуванням зносу Застрахованого майна та врахуванням його технічно-експлуатаційного стану на день настання страхового випадку. Якщо інше не передбачено Договором, витрати на ремонтно-відновлювальні роботи, на підставі яких проводиться розрахунок страхового відшкодування, мають складатись із витрат, необхідних для відновлення Застрахованого майна до того стану, у якому воно знаходилося безпосередньо перед настанням страхового випадку, а саме:

- 1) вартість матеріалів;
- 2) витрати по доставці матеріалів до місця ремонту;
- 3) витрати на оплату ремонтних робіт.

7.3. Варіант страхування "В" - за вартістю одного квадратного метра об'єкта нерухомості. При цьому, розмір прямого збитку визначається:

7.3.1. У випадку втрати або знищення окремих одиниць Застрахованого майна - у розмірі страхової суми, але не вище дійсної вартості Застрахованого майна на момент настання страхового випадку, що має ознаки, за вирахуванням залишків Застрахованого майна, що мають вартість та придатні для реалізації або використання.

7.3.1.1. Під втратою або знищенням **нерухомого** Застрахованого майна слід розуміти стан, при якому воно у встановленому порядку буде визнане непридатним для проживання та

таким, що не підлягає відновленню або ремонту, та (або) вартість витрат на відновлення перевищує дійсну вартість Застрахованого майна, якщо інше не передбачено Договором.

7.3.1.2. Під втратою або знищенням **рухомого** Застрахованого майна слід розуміти стан, при якому воно не підлягає відновленню або ремонту, та (або) вартість витрат на відновлення перевищує дійсну вартість Застрахованого майна, якщо інше не передбачено Договором.

7.3.2. У випадку часткового пошкодження Застрахованого майна:

7.3.2.1. для **конструктивних елементів та оздоблення** нерухомого майна - у розмірі витрат на ремонтно-відновлювальні роботи, що розраховуються як добуток площі пошкоджених конструктивних елементів та/ чи оздоблення об'єкту нерухомості у квадратних метрах (кв.м) та вартості 1 кв.м., що зазначається у Заяві на страхування або Договорі, якщо інший порядок визначення вартості 1 кв.м об'єкту нерухомості не передбачено Договором.

7.3.2.2. при **частковому пошкодженні** рухомого Застрахованого майна, збиток визначається у розмірі проведених необхідних та доцільних витрат на ремонтно- відновлювальні роботи, на підставі наданих Страхувальником (Вигодонабувачем) оплачених рахунків, кошторисів, накладних і інших документів, з вирахуванням зносу майна та врахуванням технічно-експлуатаційного стану Застрахованого майна на день настання страхового випадку. Якщо інше не передбачено Договором, витрати на ремонтно-відновлювальні роботи, на підставі яких проводиться розрахунок страхового відшкодування, мають складатись із витрат, необхідних для відновлення Застрахованого майна до того стану, у якому воно знаходилося безпосередньо перед настанням страхового випадку, а саме:

- 1) вартості матеріалів;
- 2) витрат по доставці матеріалів до місця ремонту;
- 3) витрат на оплату ремонтних робіт.

8. Інші умови добровільного страхування майна фізичних осіб визначаються згідно Правил.

ОСОБЛИВІ УМОВИ ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ ЦІННОСТЕЙ У СЕЙФАХ, КАСАХ, БАНКОМАТАХ, БАНКІВСЬКИХ СХОВИЩАХ

1. Загальні положення та визначення термінів

1.1. Відповідно до "Правил добровільного страхування майна (крім залізничного, наземного, повітряного, водного транспорту (морського внутрішнього та інших видів водного транспорту), вантажів та багажу (вантажобагажу)) №11 (нова редакція)" від 17.01.2019, надалі - **Правила**, та цих Особливих умов добровільного страхування цінностей у сейфах, касах, банкоматах, банківських сховищах, надалі – **Особливі умови**, Страховик укладає Договори добровільного страхування цінностей у сейфах, касах, банкоматах, банківських сховищах, надалі – **Договори**, з дієздатними фізичними особами, а також із юридичними особами, надалі – **Страхувальники**.

1.2. Ці Особливі умови визначають особливості страхування цінностей у сейфах, касах, банкоматах, банківських сховищах. Загальні умови такого страхування встановлюються Правилами. При цьому, Договір може містити відмінності від положень Особливих Умов, якщо це не суперечить Правилам і чинному законодавству України.

1.3. Якщо інше не передбачено Договором, для цілей цих Особливих умов застосовуються терміни у такому тлумаченні:

1.3.1. Цінності - готівка (казначейські квитки, банкноти, монети) у національній або іноземній валюті, цінні папери (акції, облигації, векселі та ін.), коштовні метали у злитках та інші цінності, передбачені Договором, що знаходяться в сейфах, касах, банкоматах або банківських сховищах.

1.3.2. Каса - це ізольоване приміщення, призначене для прийому, видачі і тимчасового зберігання готівки й обладнане відповідно до вимог Національного банку України, надалі - **НБУ**.

1.3.3. Банкомат або **АТМ** (від англ. Automated Teller Machine) - це електронний програмно-технічний комплекс з вмонтованою спеціалізованою електронно-обчислювальною машиною, призначений для здійснення автоматизованих операцій прийому-видачі наявних грошових коштів, зокрема з використанням платіжних карток, передачі розпоряджень банку про перерахування грошових коштів з банківського рахунку клієнта та виконання інших операцій: оплати товарів, послуг; для автоматизованого складання документів, що підтверджують відповідні операції (видача паперових касових чеків тощо).

1.3.4. Депозитарій - Національний депозитарій України або будь-який інший депозитарій, який виконує свою діяльність щодо зберігання та обліку цінних паперів у відповідності до чинного законодавства.

1.3.5. Банківське сховище - це ізольоване приміщення в банках, спеціально призначене для довготривалого зберігання готівки та (або) цінностей у великих обсягах, система захисту якого відповідає вимогам, що пред'являються до об'єктів такого роду чинним законодавством, зокрема Національного банку України, надалі - **НБУ**.

2. Порядок укладення Договору. Місце дії Договору (територія страхування)

2.1. Якщо інше не передбачено Договором, при його укладенні, додатково до передбачених Правилами вимог, Страхувальник надає перелік адрес місця дії Договору (території страхування) із зазначенням страхової суми за кожною адресою та інформацією щодо ступеню захисту сейфів, кас, банкоматів, сховищ (в залежності від того, де зберігаються цінності), їх фактичного розташування та наявних засобів захисту у них.

ПРИМІТКА. Якщо інше не передбачено Договором, Страховик за цими Особливими умовами відшкодовує збитки, заподіяні Страхувальнику в період знаходження застрахованих цінностей у касі, сейфі або банківському сховищі виключно за адресами місця дії Договору

(території страхування).

3. Порядок визначення страхових сум

3.1. Страхова сума у Договорі встановлюється за згодою Сторін.

3.2. Величина страхової суми встановлюється в розмірі дійсної вартості Застрахованого майна.

3.3. Якщо інше не передбачено Договором, для цілей страхування за цими Особливими умовами, дійсною вартістю Застрахованого майна є:

3.3.1. для готівки – її номінальна вартість, а також, при операціях з іноземною валютою, вартість іноземної валюти за курсом НБУ на дату укладення Договору;

3.3.2. для цінних паперів та інших аналогічних цінностей - вартість цінних паперів на час закінчення торгів на біржі, на якій вони котируються, на дату, що передує даті укладення Договору страхування (якщо такі цінні папери котируються на біржі), або за балансовою вартістю (якщо вони не котируються на біржі), або за номінальною вартістю (для державних цінних паперів), з врахуванням витрат на відновлення або виготовлення цінних паперів.

3.3.3. для коштовних металів - вартість, що визначена відповідно до чинного законодавства України.

4. Страхові ризики та страхові випадки

4.1. Майно може бути застраховане як від усіх, так і від окремих страхових ризиків (груп страхових ризиків), зазначених у Розділі 4 Правил.

4.2. Страховим випадком є факт понесення збитків Страхувальником (Вигодонабувачем) внаслідок пошкодження, знищення або втрати Застрахованого майна в результаті настання подій (страхових ризиків), передбачених Договором.

5. Виключення із страхових випадків і обмеження страхування

5.1. Якщо інше не передбачено Договором, дія цих Особливих умов не поширюються на:

5.1.1. перевезення або транспортування Цінностей;

5.1.2. страхування Цінностей, щодо яких у Страхувальника відсутній майновий інтерес;

5.1.3. банкноти, що втратили ознаки платоспроможності, та інші цінності, щодо яких, внаслідок подій, що не відносяться до страхових випадків, втрачено можливість використання за прямим призначенням;

5.1.4. цінності, що знаходяться поза касою, сейфом, сховищем, банкоматом;

5.1.5. страхування матеріальної відповідальності касирів, пов'язаної з помилками при видачі або прийнятті цінностей;

5.1.6. зникнення (нестачу) цінностей без слідів (ознак) страхового випадку;

5.1.7. цінні папери Страхувальника, що зберігаються в Депозитарії;

5.1.8. цінності, що знаходяться в орендованих третіми особами сейфових депозитних скриньках;

5.1.9. на збитки Страхувальника, якщо виявиться, що застраховані цінності є фальшивими або підробленими.

5.2. Якщо інше не передбачено Договором, **не підлягають відшкодуванню збитки**, що сталися внаслідок:

5.2.1. подій, визначених у розділі 5 Правил;

5.2.2. крадіжки, грабежу, розбою при завантаженні/ вийманні Цінностей до або з місця зберігання або під час їх перевезення;

5.2.3. підробки Цінностей або будь-якої іншої зміни стану Цінностей у незаконний спосіб;

5.2.4. таємного зникнення, нестачі Цінностей або їх викрадення працівниками Страхувальника;

5.2.5. шахрайських дій персоналу Страхувальника;

5.2.6. порушення порядку ведення касових операцій, що встановлені відповідними інструкціями НБУ;

5.2.7. порушення вимог щодо технічного стану, організації охорони приміщень та місць зберігання цінностей відповідно до відповідних положень та правил, затверджених НБУ;

5.2.8. дії продуктів горіння та заходів пожежогасіння, якщо пожежа виникла за межами території страхування (місця дії Договору);

5.2.9. короткого замикання, впливу електроенергії всередині банкомату.

5.3. Окремі виключення, вказані у п.п.5.1. - 5.2 цих Особливих умов, можуть бути повністю або частково скасовані та (або) змінені та (або) не застосовуватись у Договорі за згодою його сторін.

6. Обов'язки Страхувальника

6.1. Якщо інше не передбачено Договором, на додаток до обов'язків, зазначених у Правилах, Страхувальник зобов'язаний:

6.1.1. оформляти касові операції відповідно до вимог чинного законодавства, в тому числі встановлених Національним банком України;

6.1.2. вказувати в Заяві на страхування або Договорі тип і ступінь безпеки сховищ та місць зберігання цінностей;

6.1.3. дотримуватись вимог щодо забезпечення збереження майна, виконувати передбачені законами, нормативними актами або Договором правила охорони майна та зберігання цінностей;

6.1.4. у неробочий час забезпечувати замикання і пломбування застрахованих приміщень і сховищ, а в місцях схову цінностей вживати всі необхідні заходи щодо забезпечення ступеня безпеки, передбаченої для таких місць відповідними нормативними актами;

6.1.5. робити усе можливе для усунення обставин, що підвищують ступінь ризику;

6.1.6. слідувати рекомендаціям Страховика щодо забезпечення додаткових заходів безпеки.

7. Зміна ступеню ризику

7.1. Якщо інше не передбачено Договором, на додаток до положень Правил, при страхуванні Цінностей **підвищенням ступеня ризику вважається:**

7.1.1. переміщення Цінностей до менш надійних сховищ, ніж передбачені чинним законодавством та відомчими нормами та правилами або зниження ступеня надійності місць зберігання;

7.1.2. ремонт або переобладнання застрахованих будинків і приміщень, а також ремонт будинків і споруд, що безпосередньо прилягають до застрахованих, або встановлення на таких будинках риштування або підйомників;

7.1.3. звільнення на тривалий строк (понад 60 днів) приміщень, що безпосередньо (зверху, знизу або поряд) прилягають до застрахованого приміщення, якщо Страхувальник про це знав або мав би знати;

7.1.4. припинення господарської діяльності Страхувальника внаслідок, відкликання або анулювання ліцензії;

7.1.5. незастосування Страхувальником заходів щодо негайної заміни замків та будь-яких інших систем захисту в застрахованих приміщеннях і сховищах на рівноцінні у випадку, якщо ключі до таких замків втрачені або системи захисту вийшли з ладу.

8. Дії Страхувальника при настанні події, що має ознаки страхового випадку

8.1. Додатково до вимог, передбачених Правилами, при настанні події, що має ознаки страхового випадку, Страхувальник повинен:

8.1.1. вжити заходи щодо охорони каси, сховища, банкомату (у випадку крадіжки зі зломом, грабежу, розбою, інших протиправних дій третіх осіб тощо) та (або) рятування майна;

8.1.2. після отримання дозволу відповідних органів зробити перевірку наявності коштів та інших цінностей до початку касових операцій та відновлення діяльності, склавши акт у формі, передбаченій відповідними відомчими нормами та правилами.

9. Перелік документів, що підтверджують факт настання страхового випадку та розмір збитків

9.1. Якщо інше не передбачено Договором, при настанні події, яка має ознаки страхового випадку, додатково до документів, передбачених Правилами, Страховику надаються такі

документи:

9.1.1. внутрішній Акт банку про випадок (з відтиском печатки банку);

9.1.2. фінансові документи, що підтверджують вартість пошкодженого, знищеного або втраченого майна на момент настання страхового випадку, його рух, фактичну наявність у місці страхування на момент настання страхового випадку (бухгалтерські довідки, маршрутні листи інкасації, витяг з процесінгового центру Страхувальника про рух грошових коштів по банкомату та інші документи, що підтверджують рух цінностей, їх вартість та наявність у місці страхування на момент настання страхового випадку тощо).

10. Порядок і умови здійснення страхового відшкодування

10.1. Якщо інше не передбачено Договором, незважаючи на положення Правил, за цими Особливими умовами розмір прямих збитків визначається наступним чином:

10.1.1. при страхуванні готівкових коштів (національної або іноземної валюти):

10.1.1.1. у разі втрати, знищення готівки - в розмірі витрат на оцінку неможливості їх обміну та за номіналом на основі завіреної виписки з касової книги, в межах страхової суми та (або) лімітів відшкодування за Договором;

10.1.1.2. у випадку часткового пошкодження готівки - в межах страхової суми, на підставі експертного висновку розрахунково-касового центру НБУ про придатність готівкових коштів для їх подальшого використання, з вирахуванням номінальної вартості банкнот, придатних до обороту, і компенсації, отриманої за здані пошкоджені та ідентифіковані банкноти та розміру витрат на оцінку неможливості їх обміну та (або) у розмірі комісії щодо обміну або вивезення (щодо страхових випадків з іноземною валютою). У випадках, коли експерт сховища НБУ виносить висновок про неможливість обміну пошкоджених грошових знаків, страхове відшкодування виплачується аналогічно випадку повного знищення готівки;

10.1.2. щодо державних цінних паперів, що не котируються, - в розмірі їхньої номінальної вартості або у розмірі витрат на відновлення, заміну цінних паперів, якщо їх можливо відновити або замінити;

10.1.3. щодо цінних паперів підприємств, що не котируються, - в розмірі їх балансової вартості або у розмірі витрат на відновлення, заміну цінних паперів, якщо їх можливо відновити або замінити;

10.1.4. щодо інших цінних паперів, що котируються на біржі або спеціальних аукціонах, котирування яких регулярно публікуються, - в розмірі їхньої середньоринкової вартості (середнього значення між ціною купівлі та продажу) на день настання страхового випадку або у розмірі витрат на відновлення, заміну цінних паперів, якщо їх можливо відновити або замінити;

10.1.5. в частині коштовних металів та інших Цінностей - у розмірі вартості, що визначається відповідно до чинного законодавства і відповідних інструкцій та постанов або експертної оцінки.

11. Інші умови добровільного страхування Цінностей визначаються згідно Правил.

ОСОБЛИВІ УМОВИ ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ ТА ПРЕДМЕТІВ МИСТЕЦТВА

1. Загальні положення

1.1. Відповідно до "Правил добровільного страхування майна (крім залізничного, наземного, повітряного, водного транспорту (морського внутрішнього та інших видів водного транспорту), вантажів та багажу (вантажобагажу)) №11 (нова редакція)" від 17.01.2019, надалі - **Правила**, та цих Особливих умов добровільного страхування культурних цінностей та предметів мистецтва, надалі – **Особливі умови**, Страховик укладає Договори добровільного страхування культурних цінностей та предметів мистецтва, надалі – **Договори**, з дієздатними фізичними особами, а також із юридичними особами, надалі – **Страхувальники**.

1.2. Ці Особливі умови визначають особливості страхування культурних цінностей та предметів мистецтва. Загальні умови такого страхування встановлюються Правилами. При цьому, Договір може містити відмінності від положень Особливих умов, якщо це не суперечить Правилам і чинному законодавству України.

1.3. Якщо інше не передбачено Договором, відповідно до цих Особливих умов, у якості Застрахованого майна у Договорі можуть бути зазначені культурні цінності та предмети мистецтва, а саме:

1.3.1. Вироби із коштовних металів, коштовного або напівкоштовного кольорового каміння:

1.3.1.1. ювелірні вироби;

1.3.1.2. інші предмети, що входять у цю групу виробів та є колекційними предметам мистецтва або виставковими експонатами.

1.3.2. Предмети образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва:

1.3.2.1. картини, репродукції, гравюри, малюнки;

1.3.2.2. скульптури, статуетки, фігурки, декоративні вази, панно, підсвічники, що вироблені з кістки, дерева, металу, фарфору, кераміки, кольорового скла та інших матеріалів;

1.3.2.3. інші колекційні або окремі антикварні предмети, що є експонатами постійних або тимчасових експозицій або знаходяться у приватній власності Страхувальника.

1.3.3. Рідкісні книги: художня література, зібрання творів, книги, енциклопедії, інші рідкісні та унікальні видання;

1.3.4. Будівлі, споруди, пам'ятники, що мають культурну або історичну цінність (пам'ятки історії або культури):

1.3.4.1. об'єкти, що оголошені державою Україна (або, іншою державою, якщо це прямо передбачено Договором страхування) такими, що мають культурну та історичну цінність, та знаходяться під її охороною (пам'ятники, будинки, садиби тощо);

1.3.4.2. окремі елементи, фрагменти будівель або об'єктів, що мають культурну або історичну цінність (приміщення, фрески, вітражі, мозаїки тощо).

1.4. Якщо інше не передбачено Договором, страхування не здійснюється щодо:

1.4.1. документів, слайдів, фотографій, що не є предметами експозиції та не мають культурної та історичної цінності;

1.4.2. цінних паперів, грошових знаків, коштовних металів у злитках, пластинах, порошках;

1.4.3. монет, орденів, медалей, предметів релігійного культу, якщо вони не є частиною колекції.

2. Порядок укладення Договору

2.1. Якщо інше не передбачено Договором, при його укладенні, додатково до передбачених Правилами вимог, Страхувальник надає:

- 2.1.1. перелік Застрахованого майна із зазначенням найменувань (назв) окремих предметів, авторів робіт, вартості кожного предмета;
- 2.1.2. копії договорів Страхувальника з його контрагентами (у випадку передачі Застрахованого майна для демонстрації, на експозицію або для інших цілей), а також інших необхідних для укладення Договору документів на вимогу Страховика;
- 2.1.3. висновок експерта щодо автентичності Застрахованого майна;
- 2.1.4. документи, що офіційно підтверджують вартість Застрахованого майна (наприклад, акт оцінки).

3. Місце дії Договору (територія страхування)

3.1. Якщо інше не передбачено Договором, Місцем дії Договору (територією страхування) є місце зберігання (постійного/ тимчасового знаходження, експонування) Застрахованого майна.

4. Порядок визначення страхових сум

- 4.1. Розміри страхових сум для окремих одиниць Застрахованого майна встановлюється за згодою Сторін і не може перевищувати дійсної вартості цього майна.
- 4.2. Дійсною вартістю Застрахованого майна, якщо інше не передбачено Договором, для цілей страхування за цими Особливими умовами є:
 - 4.2.1. для виробів з коштовних металів, коштовного, напівкоштовного каміння - вартість, підтверджена експертною оцінкою, або визначена відповідно до цін на предмети такого виду та якості у комісійній торгівлі;
 - 4.2.2. для предметів антикваріату, художніх цінностей, колекцій та інших видів цінностей, що можуть бути застраховані за цими Особливими умовами, - вартість, підтверджена експертною оцінкою.
- 4.3. У якості експертів можуть виступати сертифіковані експерти або експертні організації, якщо інше не передбачено Договором. Експертна оцінка, якщо інше не передбачено Договором, має бути виконана не пізніше ніж за півроку до дати подання заяви на страхування. При цьому, Страховик залишає за собою право призначати експерта для проведення експертизи майна, що передається на страхування, проводити експертизу (первинну, повторну) як до моменту укладення Договору, так і протягом строку його дії.

5. Страхові ризики та страхові випадки

- 5.1. Якщо інше не передбачено Договором, культурні цінності та предмети мистецтва можуть бути застраховані від наступних страхових ризиків:
 - 5.1.1. окремі ризики, передбачених розділом 4 Правил;
 - 5.1.2. **необережні дії** третіх осіб або Страхувальника (Вигодонабувача), його працівників, представників, членів родини, осіб, що на законних підставах користуються приміщеннями, де знаходиться Застраховане майно;
 - 5.1.3. **зміна режиму підтримання температури та вологості.**
 - 5.1.3.1. Якщо інше не передбачено Договором, Під "**зміною режиму підтримання температури та вологості**" слід розуміти втрату, знищення або пошкодження Застрахованого майна внаслідок раптового та непередбачуваного знищення або пошкодження або виходу з ладу обладнання, що призначене для підтримання необхідних умов зберігання цього майна (в т.ч. температури, вологості, тиску, складу відповідної газової суміші, відмінної від повітря, тощо), надалі - **Обладнання**. Страхування за цим ризиком здійснюється за умови, що Обладнання обслуговується у черговому режимі відповідною сервісною організацією, з якою у Страхувальника укладено договір на обслуговування, що діяв як на момент укладення Договору, так і на момент настання страхового випадку.
 - 5.1.3.2. Якщо інше не передбачено Договором, при страхуванні цього ризику, Страховик, з урахуванням умов Розділу 8 цих Особливих умов, не відшкодовує збитки, що сталися внаслідок:
 - 1) порушення правил та (або) умов зберігання, застосування неправильного температурного режиму, а також недостатньої вентиляції приміщень;

- 2) проведення монтажу/демонтажу, ремонту Обладнання;
- 3) поломки Обладнання в результаті будь-яких дефектів, що існували на момент укладення Договору, та про які Страхувальник знав або повинен був знати;
- 4) поломки Обладнання внаслідок помилок у конструкції, дефектів лиття або матеріалів, виробничих дефектів, якщо відповідальність за заподіяний збиток в силу гарантійних зобов'язань, закону або договору несе виробник або постачальник обладнання, або особа, що проводила їх ремонт або обслуговування;
- 5) поломки Обладнання внаслідок безпосереднього впливу звичайних експлуатаційних факторів (корозії, зносу тощо), забруднення та інших наслідків їх нормальної експлуатації, поступової втрати ними своїх корисних властивостей;
- 6) ресурсної відмови Обладнання - внаслідок досягнення ним граничного стану використання, закінчення експлуатаційного ресурсу тощо;
- 7) короткочасного (незначного) збою у роботі Обладнання, з відновленням його роботи без втручання обслуговуючого персоналу або завдяки своєчасному втручання персоналу;
- 8) відмови Обладнання, яку можна виправити шляхом своєчасного регулювання та наладки, а також шляхом перевстановлення або заміни відповідного програмного забезпечення.

5.1.4. зниження цінності Застрахованого майна (застосовується тільки при частковому пошкодженні Застрахованого майна, на випадок настання подальших збитків).

5.1.4.1. Якщо інше не передбачено Договором, під "зниженням цінності Застрахованого майна" слід розуміти зменшення вартості Застрахованого майна у порівнянні з вартістю, що бралася за основу для визначення страхової суми на дату укладення Договору, - в результаті фактичного настання подій, протягом строку дії Договору, за іншими застрахованими за Договором ризиками, що призвели до часткового пошкодження/ знищення Застрахованого майна. Розмір зниження вартості Застрахованого майна підлягає визначенню на підставі експертної оцінки, що проводить узгоджений зі Страховиком фахівець або експертна організація.

5.2. Відповідно до цих Особливих умов, страховим випадком є факт понесення збитків Страховальником (Вигодонабувачем) внаслідок знищення, пошкодження, втрати Застрахованого майна в результаті настання подій, названих у п.5.1 Особливих умов і зазначених у Договорі.

6. Виключення із страхових випадків і обмеження страхування

6.1. Якщо інше не передбачено Договором, **не підлягають відшкодуванню збитки**, що сталися внаслідок:

6.1.1. подій, визначених як виключення із страхових випадків, згідно розділу 5 цих Правил;

6.1.2. крадіжки, підробки, привласнення, заміни Застрахованого майна працівниками, представниками, членами родини Страховальника (Вигодонабувача), осіб, що на законних підставах користуються приміщеннями, де знаходиться Застраховане майно, або за їх сприяння, якщо вони діяли у змові з третіми особами;

6.1.3. реставрації, ремонту, ретуші Застрахованого майна;

6.1.4. несприятливого впливу повітря, вологи, температури, проявів внутрішніх властивостей, тобто процесу розпаду матеріалів, які були використані при створенні Застрахованого майна (помутніння фарб, іржа, окислювання тощо).

6.2. Окремі виключення, вказані у п.6.1 цих Особливих умов, можуть бути повністю або частково скасовані та (або) змінені та (або) не застосовуватись у Договорі за згодою його сторін.

7. Зміна ступеню ризику

7.1. Якщо інше не передбачено Договором, на додаток до положень Правил, при страхуванні за цими Особливими умовами, **Зміною ступеня ризику вважається:**

7.1.1. переміщення Застрахованого майна в інше приміщення або заміна місця зберігання на менш захищене;

7.1.2. ремонт або переобладнання місця зберігання Застрахованого майна, а також ремонт будинків і споруд, що безпосередньо прилягають до території страхування (місця дії Договору), або встановлення на таких будинках та спорудах риштування або підйомників;

7.1.3. звільнення на тривалий строк (понад 30 днів) приміщень, що безпосередньо (зверху, знизу або поряд) прилягають до території страхування, якщо Страхувальнику про це відомо або має бути відомо;

7.1.4. припинення господарської (підприємницької) діяльності Страхувальника на тривалий (понад 30 днів) строк;

7.1.5. неприйняття Страхувальником заходів щодо негайної заміни замків, систем безпеки або захисту приміщень на території страхування на рівноцінні у випадку, якщо ключі до таких замків втрачені та (або) системи безпеки та (або) захисту вийшли з ладу.

8. Порядок і умови здійснення страхового відшкодування

8.1. Якщо інше не передбачено Договором, на додаток до положень Правил, застосовуються такі умови виплат страхового відшкодування:

8.2. Тягар доказу художньої та (або) історичної цінності та (або) дійсної вартості Застрахованого майна покладається на Страхувальника.

8.3. Розмір прямих збитків за кожним страховим випадком визначається Страховиком наступним чином:

8.3.1. у разі втрати/ знищення Застрахованого майна - в розмірі дійсної вартості майна, але не більше страхової суми, за вирахування залишків Застрахованого майна, що мають вартість та підлягають реалізації. При цьому вважається, що Застраховане майно є втраченим/ знищеним, якщо воно не підлягає відновленню, реставрації або вартість такого відновлення, реставрації перевищує дійсну вартість майна;

8.3.2. при пошкодженні Застрахованого майна - в розмірі витрат на відновлення, реставрацію майна, в межах страхової суми. Якщо Договором передбачено страхування за ризиком, вказаним у п.5.1.4. цих Особливих умов, то відшкодуванню також підлягає сума зниження цінності Застрахованого майна, визначена відповідно до п.5.2.4. цих Особливих умов.

8.3. При настанні страхового випадку Страховик має право призначати або узгоджувати експерта або експертну організацію для оцінки причин, обставин та розміру збитку.

9. Інші умови добровільного страхування культурних цінностей та предметів мистецтва визначаються згідно Правил.

ОСОБЛИВІ УМОВИ ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ

1. Загальні положення

1.1. Відповідно до "Правил добровільного страхування майна (крім залізничного, наземного, повітряного, водного транспорту (морського внутрішнього та інших видів водного транспорту), вантажів та багажу (вантажобагажу)) №11 (нова редакція)" від 17.01.2019, надалі - **Правила**, та цих Особливих умов добровільного страхування спеціальної техніки, надалі – **Особливі умови**, Страховик укладає Договори добровільного страхування спеціальної техніки, надалі – **Договори**, з дієздатними фізичними особами, а також із юридичними особами, надалі – **Страхувальники**.

1.2. Ці Особливі умови визначають особливості страхування спеціальної техніки. Загальні умови такого страхування встановлюються Правилами. При цьому, Договір може містити відмінності від положень Особливих умов, якщо це не суперечить Правилам і чинному законодавству України.

1.3. Якщо інше не передбачено Договором, відповідно до цих Особливих умов страхуванню підлягають ті одиниці спеціальної техніки, які знаходяться в робочому стані під постійним технічним наглядом. Якщо інше не передбачено Договором, такими, що знаходяться в робочому стані, вважаються ті одиниці спеціальної техніки (машини та обладнання), монтаж яких цілком завершений та які після пусконаладжувальних робіт та успішних випробувань цілком підготовлені до експлуатації.

1.4. Застрахованою вважається спеціальна техніка, зазначена у Договорі та/ або додатках до нього.

1.5. Спеціальна техніка, якщо інше не передбачено Договором, може бути застрахована на період її використання за функціональним призначенням, протягом зберігання, демонтажу з метою очищення або проведення технічного обслуговування, планових, поточних, середніх та капітальних ремонтів, наступного повторного монтажу тощо, але завжди за умови, що вказані одиниці спеціальної техніки були до цього введені в експлуатацію та використовувались у роботі.

1.6. Якщо інше не передбачено Договором, що укладається на підставі цих Особливих умов, на страхування приймаються, такі види спеціальної техніки (включаючи, але не обмежуючись ними):

1.6.1. Будівельна техніка - автокрани, бульдозери, грейдери, асфальтоукладчики, катки, екскаватори, інша спеціальна техніка для роботи на будівельних майданчиках, при будівництві (ремонті) доріг, шляхопроводів тощо;

1.6.2. Спеціальна техніка для використання у **видобувних** галузях, - для проведення геологорозвідувальних та геофізичних робіт, скрепери, гідроелеватори, земснаряди, каменерізи та інше обладнання та механізми, що використовуються у видобувній промисловості;

1.6.3. Сільськогосподарська техніка - трактори, комбайни, плуги, жатки, сівалки, косарки, культиватори та інша техніка та механізми, що використовуються у сільському господарстві;

1.6.4. Лісогосподарська техніка та обладнання: трактори загального та спеціального призначення, деревоукладачі та інша техніка, що використовується у лісовому господарстві;

1.6.5. Спеціальна техніка для прокладання **трубопроводів**;

1.6.6. Підійомно-транспортна техніка та обладнання: крани будь-якого типу, навантажувачі, трейлери та інше обладнання, що використовується для підійомно-транспортних робіт;

1.6.7. Техніка, що використовується **службами з надзвичайних ситуацій** для проведення пошуково-рятувальних та аварійно-відновлювальних робіт;

1.6.8. Комунальна техніка - снігоприбиральні машини, пилососні машини, підмітальні машини та інші машини та механізми, що використовуються в комунальному господарстві

1.6.9. Додаткове обладнання, що приєднане до одиниць спеціальної техніки або є навісним обладнанням до неї.

1.6.9.1. Під **додатковим обладнанням**, якщо інше не передбачено Договором, слід розуміти навісне або інше обладнання, що не має власного двигуна, технічні характеристики якого дозволяють постійне або тимчасове встановлення його на засіб спеціальної техніки або шасі транспортного засобу для спільної експлуатації при виконанні певних робіт.

1.6.9.2. Якщо інше не передбачено Договором, при страхуванні додаткового обладнання не є застрахованими засоби спеціальної техніки або шасі транспортного засобу, на яких таке обладнання встановлене, та що призначені для постійного використання на дорогах загального користування з метою перевезення пасажирів або вантажів та/ або підлягають реєстрації у територіальних органах з надання сервісних послуг МВС (Міністерства внутрішніх справ) України або в інших міністерствах (відомствах, установах), згідно з чинним законодавством України.

1.7. За цими Особливими умовами на страхування не приймаються:

1.7.1. Транспортні засоби та шасі вантажних автомобілів, що призначені для руху на дорогах загального користування, транспортні засоби, призначені для перевезення пасажирів та (або) вантажу, та підлягають реєстрації у територіальних органах з надання сервісних послуг МВС (Міністерства внутрішніх справ) України або в інших міністерствах (відомствах, установах), згідно з чинним законодавством України.

1.7.2. Засоби водного, авіаційного, залізничного транспорту.

1.7.3. Стаціонарні машини та обладнання.

1.8. Якщо інше не передбачено Договором, за цими Особливими умовами на страхування не приймаються:

1.8.1. Комп'ютерна, організаційна та обчислювальна техніка.

1.8.2. Вимірювальні та оптичні прилади.

1.8.3. Обладнання кіно- та телестудій.

1.8.4. Обладнання що працює та/ або знаходиться під землею.

1.8.5. Експериментальне обладнання та прототипи. Під **прототипом** слід розуміти зразок обладнання, що функціонує та використовується для збору даних про його технічні характеристики та технологічні процеси, а також для підтвердження його надійності та цільових показників, що очікуються.

1.9. Якщо це передбачено Договором, можуть бути застраховані додаткові витрати на оплату термінових відновлювальних робіт, термінового перевезення (зокрема, засобами авіатранспорту) частин і матеріалів, необхідних для відновлювальних робіт, рятування Застрахованого майна, витрат по розчищенню території від уламків тощо.

1.10. Якщо це передбачено Договором, для страхування спеціальної техніки може бути використано певні положення "Правил добровільного страхування наземного транспорту (крім залізничного) №06 (нова редакція)" від 14 вересня 2018 р. ТДВ "СК "ЕКСПО СТРАХУВАННЯ", зареєстрованих у встановленому порядку.

2. Страхіві ризики та страхові випадки

2.1. Відповідно до цих Особливих умов, якщо інше не передбачено Договором, спеціальна техніка може бути застрахована на випадок втрати або пошкодження в результаті наступних подій, визначених Договором як страхові ризики, а саме:

2.1.1. окремих ризиків, передбачених Розділом 4 Правил;

2.1.2. усіх ризиків зовнішнього впливу **що не підпадають під виключення та обмеження страхування**, відповідно до п.4.1.12 Правил;

2.1.3. аварії (робочої небезпеки). Під "аварією (робочою небезпекою)", якщо інше не передбачено Договором, слід розуміти раптове та непередбачуване знищення або пошкодження Застрахованого майна, що сталося безпосередньо внаслідок наїзду наземних транспортних засобів на Застраховане майно або на засіб спеціальної техніки, на який встановлено Застраховане майно (додаткове обладнання), зіткнення Застрахованого майна з нерухомими предметами або об'єктами, що рухаються (транспортними засобами, спорудами, тваринами або іншими перешкодами), падіння, перевертання Застрахованого майна, падіння будь-якого предмета на нього або удару по ньому будь-яким предметом;

2.1.4. якщо Договором передбачено страхування **під час перевезення на спеціалізованих платформах**, то під "аварією (робочою небезпекою)", якщо інше не передбачено Договором, також слід розуміти втрату або пошкодження Застрахованого майна в результаті навантаження та розвантаження Застрахованого майна на платформу для перевезення, наїзду наземних транспортних засобів на платформу, падіння або перевертання платформи під час перевезення;

2.1.5. незаконного заволодіння Застрахованим майном. Під "незаконним заволодінням" слід розуміти вчинене умисно, з будь-якою метою протиправне вилучення, внаслідок крадіжки, грабежу, розбою, Застрахованого майна у його власника (експлуатанта).

2.2. Відповідно до цих Особливих умов, страховим випадком є факт понесення збитків Страхувальником (Вигодонабувачем) внаслідок знищення, пошкодження, втрати Застрахованого майна в результаті настання подій, вказаних згідно цих Особливих умов у якості страхових ризиків та зазначених у Договорі.

2.3. Страхування за цими Особливими умовами, якщо інше не передбачено Договором, діє в межах місця дії Договору (території страхування), визначеної у Договорі.

2.4. Для **несамохідної спеціальної техніки** Договором може бути передбачено страхування під час перевезення Застрахованого майна на спеціалізованих платформах по дорогах загального користування в межах України.

2.5. Для **самохідної спеціальної техніки** Договором може бути передбачено страхування на дорогах загального користування, під час руху, зупинки та стоянки в межах України.

2.6. Для **додаткового обладнання** Договором може бути передбачено страхування **на дорогах загального користування**, якщо спеціальна техніка або шасі транспортного засобу, на якому воно встановлене, призначене для використання на дорогах загального користування та/ або підлягає реєстрації у територіальних органах з надання сервісних послуг МВС (Міністерства внутрішніх справ) України або в інших міністерствах (відомствах, установах), згідно з чинним законодавством України.

2.7. Якщо інше не передбачено Договором, страхування, зазначене у п.п. 2.4 - 2.5 цих Особливих умов, діє в межах України при перегоні Застрахованого майна між робочими (будівельними) майданчиками або на маршруті між робочим (будівельним) майданчиком і місцем зберігання.

2.8. Якщо інше не передбачено Договором, страхування, зазначене у п.2.6. цих Особливих умов, діє в межах території України.

2.9. При страхуванні самохідної та несамохідної спеціалізованої техніки у Договорі може бути зазначено **Період простою** Застрахованого майна.

2.9.1. Період простою - період часу (конкретні місяці календарного року), протягом якого Застраховане майно певних видів не підлягає використанню за прямим призначенням.

2.9.2. За відсутності визначеного Договором Періоду простою щодо конкретного ТЗ, а також, протягом строку дії Договору, за рамками Періоду простою, для Застрахованого ТЗ немає додаткових обмежень території страхування, якщо інше не встановлено Договором.

2.9.3. Якщо для конкретного Застрахованого ТЗ у Договорі зазначено Період простою, то, протягом Періоду простою цього ТЗ, зобов'язання Страховика за Договором діють при знаходженні вказаного транспортного засобу у **Місці його постійного зберігання**, на стоянці під охороною, у місці ремонту ТЗ, а також протягом переміщення ТЗ власним ходом або на буксирі (на спеціалізованій платформі) між зазначеними пунктами (місцями).

2.9.4. Місце постійного зберігання ТЗ – визначене у Договорі, у межах місця дії Договору, територія (місце) постійного зберігання Застрахованих ТЗ, експлуатація яких носить сезонний характер, протягом Періоду простою, коли такі ТЗ не використовуються за прямим призначенням.

2.10. Умови Договору можуть також включати ризики, передбачені розділом 4 Правил, ризики добровільного страхування наземного транспорту або інші ризики відповідно до міжнародних систем страхування, які вимагають застосування уніфікованих умов страхування, з урахуванням вимог, передбачених чинним законодавством України.

2.11. Договором може бути передбачено страхування від повного набору ризиків, або окремих ризиків, що зазначені у цьому розділі Особливих умов.

3. Виключення із страхових випадків і обмеження страхування

- 3.1.** Якщо інше не передбачено Договором, не підлягають відшкодуванню збитки, що сталися внаслідок:
- 3.1.1.** подій, визначених у п.п. 5.1 - 5.4 Правил;
 - 3.1.2.** дефектів (пошкоджень), які вже мали місце на момент укладення Договору та/ або повинні були бути відомі Страхувальнику, за винятком випадків, коли ці дефекти (пошкодження) було усунено до настання страхового випадку;
 - 3.1.3.** впливу водяних, кислотних або інших парів, що виникають у процесі виробничої діяльності Страхувальника;
 - 3.1.4.** дефектів естетичного характеру (подряпини, відколи, плями, пошкодження фарбування тощо);
 - 3.1.5.** помилок у конструкції, дефектів матеріалів, виробничих дефектів, дефектів монтажу;
 - 3.1.6.** використання Страхувальником Застрахованого майна в технічному стані, який не відповідає вимогам Правил дорожнього руху, надалі – ПДР, або відповідних відомчих норм та правил та/ або експлуатації цього майна не за призначенням;
 - 3.1.7.** управління Застрахованим майном особою:
 - 3.1.7.1. у якої відсутнє посвідчення водія відповідної категорії, яка не має права на управління та (або) перебуває у стані алкогольного сп'яніння, під впливом наркотичних чи токсичних речовин та/ або приймає лікарські препарати, які знижують швидкість реакції та увагу;
 - 3.1.7.2. у якої відсутні правові підстави (право власності, інше речове право, договір підряду, оренди, трудовий договір, доручення на право керування тощо) для експлуатації (керування) певною одиницею Застрахованого майна;
 - 3.1.7.3. невідкорення владі (втеча з місця пригоди, переслідування представниками органів поліції, МВС); вчинення кримінально-карних дій, крім тих, що пов'язані з порушенням ПДР;
 - 3.1.7.4. перевезення Застрахованого майна морським, залізничним та іншими видами транспорту, якщо інше прямо не передбачено умовами Договору;
 - 3.1.7.5. буксирування Застрахованого майна іншим транспортним засобом або буксирування іншого транспортного засобу Застрахованим майном;
 - 3.1.7.6. використання Застрахованого майна для навчальної та тренувальної їзди;
 - 3.1.7.7. використання Застрахованого майна за межами території страхування;
 - 3.1.8.** порушення правил експлуатації Застрахованого майна, встановлених заводом-виробником та/ або чинним законодавством;
 - 3.1.9.** впливу вантажу, тварин і птахів, що знаходилися в салоні, кабіні або кузові Застрахованого майна.
- 3.2.** Якщо інше не передбачено Договором, не підлягають відшкодуванню:
- 3.2.1.** збитки, внаслідок пошкодження або знищення, що сталися в результаті електричних та механічних поломок Застрахованого майна, виходу з ладу, замерзання охолоджуючої рідини або інших рідин, недостатнього змашування або відсутності масла чи охолоджуючої рідини;
 - 3.2.2.** збитки внаслідок пошкодження або знищення Застрахованого майна, що сталися в результаті вибуху казанів, бойлерів, що знаходяться під внутрішнім тиском пару або рідини, двигунів внутрішнього згоряння;
 - 3.2.3.** збитки у зв'язку з втратою або пошкодженням Застрахованого майна під час перевезення в результаті неналежного розміщення та (або) кріплення Застрахованого майна на платформі транспортного засобу або порушення правил навантаження/ розвантаження Застрахованого майна на транспортні засоби, - якщо Договором передбачено страхування при перевезенні Застрахованого майна на спеціалізованих платформах;
 - 3.2.4.** збитки внаслідок пошкодження або знищення в результаті повного або часткового затоплення Застрахованого майна в місцях регулярного припливу та відливу внаслідок періодичного коливання рівня води;
 - 3.2.5.** збитки, що були виявлені в ході інвентаризації або в результаті звичайного технічного обслуговування;
 - 3.2.6.** додаткові витрати, викликані конструктивними змінами або підвищенням якості Застрахованого майна;
 - 3.2.7.** витрати, викликані тимчасовим або допоміжним ремонтом, витрати на профілактичний

ремонт та обслуговування Застрахованого майна, а також інші витрати, що були проведені незалежно від страхового випадку; витрати, що не враховувалися при визначенні страхової суми і не були включені до неї при укладенні Договору;

3.2.8. витрати на технічне обслуговування Застрахованого майна;

3.2.9. вартість складових (деталей, запасних частин), що були замінені внаслідок настання страхового випадку, при можливості їхнього відновлювального ремонту (приведення до стану придатності для подальшого використання);

3.2.10. збитки внаслідок втрати товарної вартості Застрахованого майна;

3.2.11. збитки, що сталися при перебуванні (експлуатації) спеціальної техніки під землею або роботі рухомих частин техніки під землею;

3.2.12. будь-які витрати на консервацію Застрахованого майна, ліквідацію аварії, рятування Застрахованого майна з-під завалів, з кар'єрів, з води тощо.

3.3. Договором можуть бути також передбачені інші виключення та обмеження страхування, які не суперечать цим Особливим умовам, Правилам та чинному законодавству України.

3.4. Окремі виключення, вказані у п.п. 3.1, 3.2 цих Особливих умов, можуть бути повністю або частково скасовані та/ або змінені та/ або не застосовуватись у Договорі за згодою його сторін.

4. Обов'язки Страхувальника

4.1. Якщо інше не передбачено Договором, на додаток до обов'язків, зазначених у Правилах, Страхувальник зобов'язаний:

4.1.1. вживати усіх необхідних заходів щодо забезпечення нормальної роботи Застрахованого майна відповідно до рекомендацій виробника, загальноприйнятих правил його експлуатації та вказівок органів державної інспекції або інших компетентних органів;

4.1.2. постійно забезпечувати належне технічне обслуговування Застрахованого майна, контроль за його роботою та догляд за ним з боку кваліфікованого технічного персоналу (власного або такого, що залучається на підставі договорів, укладених Страхувальником із третіми особами). Під **технічним обслуговуванням** слід розуміти перевірку стану, роботоздатності, безпеки експлуатації Застрахованого майна, профілактичні роботи, поточний ремонт, виправлення поломок, пошкоджень або дефектів, що виникли в результаті звичайної експлуатації та зносу Застрахованого майна, шляхом ремонту або заміни модулів, секцій тощо.

5. Інші умови добровільного страхування спеціальної техніки визначаються згідно Правил.

НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ,
ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ РИНКІВ
ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

28.02.2019

м. Київ

№ 284

Про реєстрацію ТОВАРИСТВУ З
ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
«СТРАХОВА КОМПАНІЯ «ЕКСПО
СТРАХУВАННЯ» правил добровільного
страхування, викладених у новій редакції

За результатами розгляду листа ТОВАРИСТВА З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «ЕКСПО СТРАХУВАННЯ» про реєстрацію правил добровільного страхування, викладених у новій редакції, від 01.02.2019 № 46/19 (вх. № П 238 від 01.02.2019), відповідно до пункту 3 частини першої статті 28 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», частини третьої статті 17 Закону України «Про страхування», на підставі підпункту 62 пункту 4 Положення про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, затвердженого Указом Президента України від 23.11.2011 № 1070, Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг (крім професійної діяльності на ринку цінних паперів), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 07.12.2016 № 913, Характеристики та класифікаційних ознак видів добровільного страхування, затверджених розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 09.07.2010 № 565, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 16.11.2010 за № 1119/18414, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, **постановила:**

1. Зареєструвати ТОВАРИСТВУ З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «ЕКСПО СТРАХУВАННЯ» (код за ЄДРПОУ 35392462; місцезнаходження: 02002, м. Київ, вул. А. Шептицького (стара назва – Луначарського), будинок 14, офіс 81) Правила добровільного страхування майна (крім залізничного, наземного, повітряного, водного транспорту (морського внутрішнього та інших видів водного транспорту), вантажів та багажу

(вантажобагажу)) № 11 (нова редакція, затверджена директором ТДВ «СК «ЕКСПО СТРАХУВАННЯ» А.С. Іванцівим 17.01.2019).

2. Управлінню забезпечення діяльності Голови та членів Комісії забезпечити оприлюднення рішення на офіційному веб-сайті Нацкомфінпослуг у мережі Інтернет.

3. Контроль за виконанням розпорядження покласти на члена Нацкомфінпослуг Максимчук О.В.

Голова Комісії

І. Пашко

Згідно з чинним законодавством
відповідно до колегіального рішення Комісії

Протокол № 19 засідання
Комісії від 28.02.2019